Τὸ σπίτι τοῦ Παιδιοῦ

(33)

ΕΚΤΥΠΩΣΙΣ ΠΕΧΛΙΒΑΝΙΔΗ

ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

(ἡ Παιδόπολις)

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΕΠΙΣΗΜΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΕΡΑΝΟΥ
«ΠΡΟΝΟΙΑ ΒΟΡΕΙΩΝ ΕΠΑΡΧΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ»

Διευθύνεται ἀπὸ τριμελῆ Ἐπιτροπὴ Ἐντεταλμένων Κυριῶν ΠΒΕΕ.

ΓΡΑΦΕΙΑ: Ἡρώδου Ἀττικοῦ 9

ΑΘΗΝΑΙ, 1 ΜΑΪΟΥ 1951
ΕΤΟΣ Β'. ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 33 (9)

ΕΤΗΣΙΑΙ ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ:

Ὀργανισμοί, Τράπεζαι, Ἑταιρεῖαι. . . . . . Δρχ.	100.000
Δῆμοι καὶ Κοινότητες ἄνω τῶν 5.000 κατοί-κων καὶ Ἰδιῶται . . . . »	50.000
Λοιποὶ Δῆμοι καὶ Κοινότητες καὶ Σχολεῖα »	25.000
Μαθηταί, Πρόσκοποι, Ὁδηγοί, Στρατιῶται »	10.000
Ἐξωτερικοῦ: Δολλάρια 5 ἢ Λίραι 2	

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΧ. 1000

Ὑπεύθυνος Συντάξεως: ΑΓΓ. ΜΕΤΑΞΑΣ, Ἀντιφίλου 16 — Ἀθῆναι
Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Φραγκ. Μαλατέστας, Μενελάου 9, Ἀθῆναι

Ἡ δύναμη τῆς φιλίας

ΔΑΜΩΝΑΣ ΚΑΙ ΦΙΝΤΙΑΣ

Ὁ Δάμωνας καὶ ὁ Φιντίας, μᾶς εἶπε ὁ Γεροστάθης συνεχίζοντας τὴν ἀφήγηση παραδειγμάτων ὑποδειγματικῆς φιλίας, ἦταν μαθηταὶ στὴ Σχολὴ τοῦ Πυθαγόρα, τοῦ μεγάλου Σοφοῦ τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδας.

Ὁ Φιντίας ὅμως κατηγορήθηκε κάποτε γιὰ συνωμοσία ἐναντίον τοῦ Διονυσίου τοῦ Τυράννου τῶν Συρακουσῶν καὶ καταδικάστηκε σὲ θάνατο.

Ἐπειδὴ ὅμως ἤθελε νὰ τακτοποιήση ὡρισμένες οἰκογενειακὲς ὑποθέσεις του ζήτησε ἀπὸ τὸ Διονύσιο νὰ τοῦ ἐπιτρέψη νὰ λείψη ἀπὸ τὶς Συρακοῦσες λίγες ἡμέρες γιὰ νὰ ἐπισκεφθῆ τὴν οἰκογένειά του. Ὑποσχέθηκε μάλιστα νὰ παρουσιάση στὴ θέση του στὸ δεσμωτήριό του, ἕναν ἄλλον, ὁ ὁποῖος θὰ δεχόταν νὰ θανατωθῆ, ἂν ὁ πραγματικὸς κατάδικος δὲν παρουσιαζόταν τὴν ἡμέρα ποὺ θὰ εἶχε προσδιορισθῆ γιὰ τὴν ἐκτέλεση τῆς θανατικῆς ποινῆς του. Ὁ Τύραννος, ποὺ δὲν ἦταν παρὰ ἕνας ἐγωϊστής, καὶ εἶχε καρδιὰ σκληρὴ καὶ χωρὶς αἰσθήματα, πίστευε πὼς ὁ Φιντίας δὲν θὰ μποροῦσε νὰ βρῆ ἕνα τέτοιο ἐγγυητή. Καὶ μὲ τὴν πεποίθηση αὐτὴ παράγγειλε στὸν Φιντία πὼς τοῦ παραχωρεῖ τὴν ἄδεια ποὺ ζήτησε, ἂν βέβαια παρουσίαζε κάποιον ἄλλον ποὺ θὰ δεχόταν νὰ θανατωθῆ στὴ θέση του, ἂν ὁ ἴδιος δὲν ἔφθανε στὴν ὥρα του στὴ φυλακὴ ἢ στὸν τόπο τῆς ἐκτελέσεως.

Φαντασθῆτε τὴν ἔκπληξη τοῦ Διονυσίου ὅταν ἔφθασε στὸ Δεσμωτήριο ὁ Δάμωνας, ἕτοιμος καὶ πρόθυμος νὰ ἀντικαταστήση τὸν φίλο του στὴν θέση τοῦ μελλοθανάτου.

Ὁ Φιντίας ἀποφυλακίστηκε καὶ ἔφυγε πρὸς συνάντηση τῆς οἰκογένειάς του, κι' ὁ Δαμώνας ρίχθηκε στὸ δεσμωτήριο.

Ἡ ἡμέρα τῆς ἐκτελέσεως ἔφτασε. Μὰ ὁ Φιντίας δὲν ἐμφανίστηκε. Καὶ ὅταν ἡ προσδιωρισμένη ὥρα πλησίασε, σέρνεται σιδεροδεμένος στὸ δήμιο ἀντὶ τοῦ Φιντία ὁ Δάμωνας.

Ὁ λαὸς τῶν Συρακουσῶν εἶναι ἀγανακτισμένος. Φαίνεται ἐξαγριωμένος μὲ τὴν «αἰσχρὴ προδοσία», ὅπως ἐνόμιζε, τοῦ Φιντία. Ὁ Τύραννος σαρκάζει καὶ εἰρωνεύεται ἱκανοποιημένος, τὴν μωρία τοῦ Δάμωνα καὶ τὴν ψευτοφιλία τοῦ Φιντία.

Μόνο ὁ Δάμωνας ἀτάραχος καὶ φαιδρὸς βλέπει τὴ στιγμὴ νὰ πλησιάζη κι' αἰσθάνεται ἔκδηλη χαρὰ γιατὶ μὲ τὴ δική του ζωὴ θὰ μπορέση νὰ σώση τὴ ζωὴ τοῦ φίλου του. Μὰ ἡ χαρά του δὲν εἶναι ἀπόλυτη· ξέρει πολὺ καλὰ τοῦ Φιντία τὴν ἀρετή. Καὶ εἶναι βέβαιος πὼς ἀπὸ στιγμὴ σὲ στιγμὴ θὰ φθάση.

Ἐπὶ τέλους ὁ Δάμωνας βρίσκεται κοντὰ στὸ δήμιο. Κι' αὐτὸς κρατάει τὸ τσεκούρι στὸ χέρι ἕτοιμος νὰ τὸ καταφέρη κατὰ τοῦ τραχήλου τοῦ ἀθώου δεσμώτη.

Μὰ ξαφνικὰ ἀκούγονται ἀπὸ μακρυὰ ἀπεγνωσμένες φωνές:

— Ὁ Φιντίας! Ὁ Φιντίας!

Ταυτόχρονα ὁ Φιντίας τρέχοντας καὶ λαχανιάζοντας διασχίζει τὰ πλήθη καὶ μὲ δάκρυα στὰ μάτια πέφτει στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ φίλου του Δάμωνα καὶ ζητάει νὰ πάρη τὴ θέση του κάτω ἀπὸ τὸ τσεκοῦρι τοῦ Δημίου. Μὰ ὁ Δάμωνας δὲν δέχεται. Διαμαρτύρεται πὼς ἡ θέση αὐτὴ ἀνήκει πιὰ σ' αὐτόν. Ὁ Φιντίας ζητεῖ μὲ ἐπιμονὴ τὴ θέση του. Ὁ Δάμωνας ἀρνεῖται ζωηρὰ καὶ δὲν δέχεται νὰ τοῦ τὴν παραχωρήση.

Ὅλοι μὲ δάκρυα στὰ μάτια παρακολουθοῦν τὸ μεγάλο καὶ ὑψηλὸ αὐτὸ θέαμα τῆς πάλης μεταξὺ τῶν δύο φίλων στὴ διεκδίκηση τοῦ θανάτου.

Καὶ αὐτὸς ὁ Τύραννος μὲ τὴν σκληρὴ καρδιὰ συγκινεῖται καὶ θαυμάζει τὸ μεγαλεῖο τῆς ἀληθινῆς φιλίας τῆς ὁποίας, οὐδέποτε εἶχε φαντασθῆ τὴ δύναμη, καὶ ἀποφασίζει νὰ σεβασθῆ τὴν ὕπαρξη ἑνὸς τόσο ἱεροῦ δεσμοῦ καὶ χαρίζει τὴ ζωὴ στὸ Φιντία. Ζητάει μόνο τὴ χάρη ἀπὸ τὸ ζευγάρι αὐτὸ τῶν φίλων νὰ τὸν δεχτοῦν στὸν ἱερὸ δεσμὸ τῆς φιλίας τους.

(Ἀπὸ τὸ ΓΕΡΟΣΤΑΘΗ)

ΠΑΣΧΑΛΙΝΟΙ ΣΤΙΧΟΙ

Εἰς τὸν Ἄγγελον τῆς Ἀναστάσεως

Ἄγγελε σὺ ποὺ ἀπὸ χιόνι
Ἔχεις λευκότερη στολή,
Κι' ἀπὸ τὴν ἀστραπὴ θαμπώνει
Τὸ μέτωπό σου πιὸ πολύ.

Ἐσὺ ποὺ ἦρθες νὰ κυλίσης
Τὴν πέτρα τοῦ Χριστοῦ κρυφὸς
Κι' ἔκαμες κι' ἔλαμψεν ἡ Κτίσις
Σὰν ἀπὸ μύριων ἥλιων φῶς,

Στοῦ παραδείσου τὴν αὐγή,
Ὤ Ἄγγελε, μὴ φεύγεις, στάσου
Καὶ καρτεροῦν τὰ θαύματά σου
Κι' ἄλλοι νεκροὶ ἐδῶ στὴ γῆ!

Βαθειὰ κοιμοῦνται πεθαμένες
Μέσα στοὺς τάφους των κλειστὲς
Πίστις κι' Ἀγάπη, δυὸ παρθένες
θεὲς τῆς γῆς λαχταριστές.

Στάσου καὶ κύλα τὸ λιθάρι
Λύσε τὸν ὕπνο τὸ βαθὺ
Ὁ κόσμος ὅλος φῶς καὶ χάρη
Μαζὺ μ' αὐτὲς ν' ἀναστηθῆ.

Στάσου καὶ κύλα τὸ λιθάρι
Ποὺ κλεῖ τοὺς τάφους των βαρειὰ
Ν' ἀνθίση ὁ κόσμος καὶ νὰ πάρη
Νιότη, ζωή, παρηγοριά!

Καὶ τῶν λαῶν τὴν πέτρα κύλα,
Ν' ἀναστηθῆ ἡ ἐλευθεριὰ
καὶ διῶξε τὴ σκλαβιὰ τὴ σκύλα,
Διῶξε ἀπὸ κάθε γῆς γωνιά.

1889 ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

(Σ. Σ. — Τὸ παραπάνω ποίημα γραμμένο στὰ 1889, προσαρμόζεται καὶ σήμερα μὲ τὰ μίση ποὺ σπέρνει στὴν οἰκουμένη ὁ κομμουνισμὸς καὶ μὲ τὴ σκλαβιὰ ποὺ ἀπειλεῖ ὅλους τοὺς λαούς).

Κάθε καλὸς φίλος τοῦ «ΣΠΙΤΙΟΥ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ» (ΠΑΙΔΟΠΟΛΕΩΣ) πρέπει νὰ γράψη ἕναν τουλάχιστο συνδρομητή. Ὅποιος γράψη δέκα συνδρομητὰς ἐξασφαλίζει γιὰ τὸν ἑαυτό του μιὰ συνδρομὴ δωρεάν.

Ἐξυπηρετοῦμε τὸ Ἑλληνικὸ χωριό

Τὸ «ΤΜΗΜΑ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΕΩΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΧΩΡΙΟΥ» εἶναι πάντοτε στὴ διάθεση τῶν ἀναγνωστῶν μας. Εἶναι πρόθυμο νὰ σᾶς δώση κάθε πληροφορία. Νὰ ἀπαντήση σὲ ὁποιαδήποτε ἐρώτησή σας γιὰ κάθε ζήτημα ποὺ σᾶς ἀφορᾶ προσωπικῶς ἢ ποὺ ἐνδιαφέρει τὸ χωριό σας, τὴν Κοινότητά σας, τὴν Ἐκκλησία σας, τὸ Σχολεῖο σας, τὶς καλλιέργειές σας κλπ.

Τὸ πασχαλινὸ ΠΑΙΧΝΙΔΙ

Τὸ παιχνίδι αὐτὸ λέγεται ὁ «ἔμπορος τῶν αὐγῶν».

Ὁ κάθε παίκτης εἶναι ἔμπορος καὶ ἔχει 6 αὐγὰ φτιαγμένα ἀπὸ χρωματιστὸ χαρτόνι διαφορετικοῦ χρώματος. Τὸ σχῆμα τῶν αὐγῶν πρέπει νὰ εἶναι σὰν αὐτὸ ποὺ βλέπετε στὴ βάση τῆς εἰκόνας.

Μὲ τὴ σειρά, οἱ παῖκτες ρίχνουν ἕνα ζάρι. Οἱ ἀριθμοὶ τοῦ ζαριοῦ πρέπει πάντοτε νὰ εἶναι ἴσοι ἢ μεγαλύτεροι ἀπὸ τοὺς ἀριθμοὺς τῶν τετραγώνων.

Π. χ. ἄν, στὴν ἐκκίνηση, ἕνας παίκτης φέρη 6, θὰ προχωρήση στὰ τετράγωνα 2 καὶ 4. Ἂν ὅμως φέρη 5, 4, 3 ἢ 2, θὰ μείνη στὸ 2. Τὸ παιχνίδι εἶναι ἐνδιαφέρον γιατὶ ὁ ἔμπορος καθὼς προχωρεῖ ὡδηγημένος ἀπ' τὸ ζάρι, πρέπει νὰ πουλᾶ τὰ αὐγά του.

Ὅταν πέφτη κανεὶς ἐπάνω σὲ μιὰ εἰκόνα ἢ ἀκόμη καὶ σ' ἕνα τετράγωνο ποὺ γειτονεύει μὲ μιὰ εἰκόνα, ἀφήνει σ' αὐτὴ ἀπ' τὰ χρωματιστὰ αὐγά του.

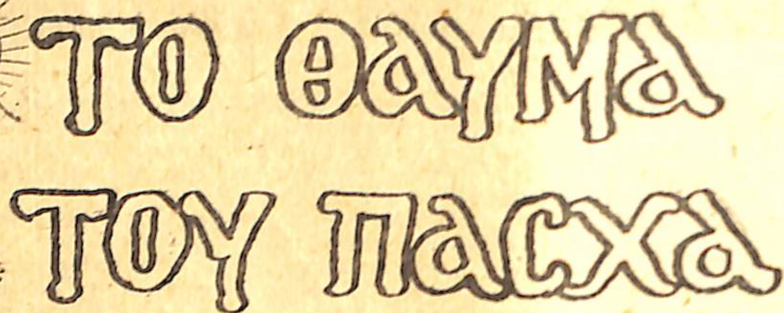
Τρεῖς ὅμως ἀπ' αὐτὲς σᾶς βάζουν σὲ μπελάδες.

1) Ἕνας πελάτης σᾶς ἔδωσε ἕνα κάλπικο χιλιάρικο. Ἀφήνετε ἕνα αὐγὸ ἐπάνω στὴν εἰκόνα, ἀλλὰ πρέπει καὶ νὰ κυνηγήσετε αὐτὸν τὸν ἀσυνείδητο γιὰ νὰ τοῦ ζητήσετε ἕνα ἄλλο χιλιάρικο. Αὐτὸς βρίσκεται κιόλας μακρυὰ καὶ τὸ κυνηγητὸ σᾶς ἐμποδίζει νὰ παίξετε στὸν ἐρχόμενο γῦρο.

2) Ἀναποδογυρισμένο δοχεῖο. Μιὰ ἀδέξια κυρία τὸ ἄφησε νὰ πέση στὸ πεζοδρόμιο. Πρέπει νὰ προσέξετε νὰ μὴ τὸ πατήσετε. Ἀφήνετε καὶ ἐδῶ ἕνα αὐγὸ ἀλλὰ ὀπισθοχωρεῖτε κατὰ 3 τετράγωνα. Ἂς ἐλπίσουμε πὼς τὸ ζάρι δὲν θὰ σᾶς κάνη νὰ βρεθῆτε πάλι στὰ ἴδια.

3) Νὰ κι' ἕνας ἐξαιρετικὰ ἐνοχλητικὸς πελάτης. Εἶναι τόσο φλύαρος ποὺ ὁ ἔμπορος δὲν μπορεῖ νὰ τὸν ξεφορτωθῆ. Ἐννοεῖται ὅτι καὶ αὐτὸς θὰ ἀγοράση ἕνα αὐγό, ἀλλὰ πρέπει νὰ περιμένετε νὰ φθάση ἕνας ἄλλος παίκτης στὸ ἴδιο σημεῖο ἢ νὰ σᾶς προσπεράση, γιὰ νὰ συνεχίσετε τὸ παιχνίδι καὶ νὰ προχωρήσετε.—

Ὁ νικητὴς εἶναι ἐκεῖνος ποὺ πούλησε τὰ περισσότερα αὐγὰ ἔστω καὶ ἂν δὲν ἔφθασε πρῶτος στὸ τέρμα.

ΤΟ ΘΑΥΜΑ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ

Χριστὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν
Θανάτῳ Θάνατον πατήσας...

Τὴν ἡσυχία τῆς ὄμορφης ὀνειροφωτισμένης βραδυᾶς, τοῦ ἐρημικοῦ ὅρμου σ' ἕνα ἀπὸ τὰ νησάκια τῶν Βορείων Σποράδων, ἔκοβε ἡ φωνὴ τεσσάρων ἀνθρώπων ποὺ στὴν πλώρη ἑνὸς μικροῦ καϊκιοῦ, ἔψαλλαν εὐλαβικὰ κρατώντας στὰ χέρια ἀπὸ ἕνα ἀναμμένο κερί.

Ἦταν τὸ πλήρωμα τῆς ψαροπούλας «Λευκὴ» ποὺ εἶχε καταφύγει λόγῳ τῆς τρικυμίας στὸ ἀσφαλὲς ἐκεῖνο λιμανάκι γιὰ νὰ προφυλαχθῇ.

Κι' ἔτσι τὸ βράδυ τῆς Ἀναστάσεως βρέθηκε ἀραγμένη στὸν γραφικὸ ἐκεῖνον ὅρμο. Ὁ ἀέρας εἶχε σπάσει πρὶν ἀπὸ τὰ μεσάνυχτα, ἀλλὰ ἡ θάλασσα ἔξω ἦταν ἀναστατωμένη ἀκόμη. Γιατί εἶναι γνωστό, ὕστερα ἀπὸ μιὰ μεγάλη τρικυμία, ἔστω κι' ἂν κόψη ὁ ἀέρας, ἡ θάλασσα ἀρκετὲς ὧρες μετὰ «δουλεύει» ὅπως λένε οἱ ναυτικοί μας.

Δὲν ἦταν λοιπόν, γιὰ τὰ «κότσια» τῆς μικρῆς ψαροπούλας τὸ πέρασμα γιὰ τὶς ἀπέναντι στεριές, ὅπου καὶ βρισκόταν τὸ χωριὸ τῶν καλῶν ψαράδων μας. Κι' ἔτσι, συνηθισμένοι ἄλλωστε, ἔκαναν Ἀνάσταση μακρυὰ ἀπὸ τὰ σπίτια τους, στὸ γραφικὸ ἐκεῖνο λιμανάκι.

Χριστὸς Ἀνέστη ἐκ νεκρῶν
Θανάτῳ θάνατον πατήσας...

Ἔψαλλαν ἀκόμη μιὰ φορὰ οἱ τέσσερις ψαράδες μας κάνοντας τὸ σταυρό τους καὶ μετὰ φιλήθηκαν.

— Χριστὸς Ἀνέστη.

— Ἀληθῶς Ἀνέστη!

Μετὰ ὁ καπετάνιος τῆς ψαροπούλας ποὺ ἦταν καὶ ὁ πιὸ γέρος εἶπε:

— Καὶ τοῦ χρόνου παιδιά. Δόξα σοι ὁ Θεὸς ποὺ μᾶς ἔφερε μὲ τὴ δύναμή του ἀπόψε στὸ σίγουρο αὐτὸ λιμάνι καὶ μὲ τὴ δύναμή του σταμάτησε ἀκόμη καὶ τὸ κακὸ ποὺ γινόταν πρὶν λίγες ὧρες, γιὰ νὰ γιορτάσουμε μὲ ἡσυχία τὴν Ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ μας. Ἄντε Ἀντρέα κοίτα τώρα τὴ κακαβιά. Ἔβρασε; Δὲν πειράζει ποὺ δὲν ἔχουμε μαγειρίτσα ἀπόψε. Καλὴ καρδιὰ νὰ ὑπάρχη. Αὐτὸ ἔδωσε ὁ Κύριος γιὰ σήμερα.

Ὁ Ἀντρέας ὁ πιὸ μικρὸς ψαρᾶς τοῦ πλεούμενου, ἔτρεξε ἀμέσως στὴν πρόχειρη κουζίνα τῆς ψαροπούλας, ποὺ ἦταν ἕνα κομμένο στὴ μέση σιδερένιο βαρέλι.

Δοκίμασε τὴν κακαβιά, ποὺ μοσχοβολοῦσε καὶ εἶπε:

— Ἔτοιμη εἶναι μπάρμπα.

— Καλά, στρῶσε τώρα νὰ φᾶμε! Φέρε καὶ τὸ λίγο κρασὶ ποὔχω φυλαγμένο στὴ πλώρη...

Ἀφοῦ ἔφαγαν μὲ πολὺ ὄρεξη τὴν κακαβιά τους οἱ ψαράδες μας κι' ἔψαλλαν ἄλλη μία φορὰ τὸ «Χριστὸς Ἀνέστη», ἔπεσαν νὰ κοιμηθοῦν γιὰ νἄχουν κουράγιο τὴν ἄλλη μέρα νὰ πᾶν στὴ δουλειά τους ἂν ἡσύχαζε ἡ θάλασσα.

* * *

Δὲν εἶχε καλά, καλὰ φέξει ὅταν ὁ Ἀντρέας ποὺ κοιμόταν πιὸ ἐλαφρὰ ἀπ' ὅλους, ἄκουσε μέσα στὸν ὕπνο του νὰ τοῦ φωνάζουν:

— Ἀντρέα, Ἀντρῖκο, σήκω καὶ πάρε τὴ φελοῦκα σας καὶ βγὲς στ' ἀκρογιάλι.

Ὁ Ἀντρέας νομίζοντας ὅτι ὀνειρεύεται, γύρισε ἀπὸ τὸ ἄλλο πλευρό. Μὰ σὲ λίγο πάλι ἄκουσε τὴν ἴδια φωνή:

— Ἔ! ἀπὸ τὴ ψαροπούλα. Ἐλᾶτε ἔξω. Ἔ!

Ὁ Ἀντρέας σαλτάρησε στὸ κατάστρωμα.

— Ἐδῶ, ἐδῶ, ἀκούστηκε ἡ ἴδια φωνή.

Γύρισε πρὸς τὸ μέρος τῆς ἀκρογιαλιᾶς ἀπ' ὅπου ἐρχόταν ἡ φωνή. Διέκρινε κάποιον ποὺ κινοῦσε τὰ χέρια του καὶ φώναζε:

— Ἔ! σεῖς ἀπὸ τὴν ψαροπούλα. Βγῆτε ἔξω.

— Τώρα! Ἀπάντησε ὁ Ἀντρέας. Τί θέλεις;

— Σᾶς ἔφερα πράγματα. Πάρε τὴ φελοῦκα σας κι' ἔλα ἔξω.

Ὁ Ἀντρέας πῆγε στὴν πρύμη τῆς ψαροπούλας, ἔλυσε τὴ φελοῦκα τους καὶ πήδησε μέσα. Σὲ λίγα λεπτὰ ἔφθανε στὴν ἀκρογιαλιὰ σιμὰ στὸν ἄνθρωπο ποὺ φώναζε. Πήδησε ἔξω καὶ εἶπε:

— Γειὰ χαρὰ πατριώτη. Χριστὸς Ἀνέστη.

— Ἀληθῶς Ἀνέστη. Ἔλα, σᾶς ἔφερα κάτι.

Ὁ Ἀντρῖκος πρόσεξε τότε τὸν συνομιλητή του καὶ εἶδε ὅτι ἦταν ἕνας νέος τσομπάνος ντυμένος μὲ τὴν τοπικὴ ἐνδυμασία τοῦ νησιοῦ, μὲ ραβδὶ στὸ ἕνα χέρι. Δίπλα του εἶχε ἕνα καλάθι.

— Ἔχω τρεῖς ὧρες ποὺ περπατῶ γιὰ νὰ σᾶς βρῶ, εἶπε στὸν Ἀντρέα. Κάτσε νὰ σοῦ πῶ πῶς ἦρθα, καὶ σᾶς ἔφερα πασχαλινὸ φαγητό. Κ... πῶς ἔμαθα ὅτι εἶστε ἀραγμένοι ἐδ... σ' αὐτὸ τὸ λιμανάκι.

«Μετὰ τὴν Ἀνάσταση, ἄρχισε ... λέη ὁ τσομπάνος, στὸ ξωκκλῆσι τοῦ χ... ριοῦ, πῆρα τὸ δρόμο γιὰ τὴ στάνη π... ἦταν ἀνάγκη νὰ πάω γιὰ μιὰ δουλει... καὶ μετὰ ἔγειρα νὰ κοιμηθῶ. Δὲν ἀ...γησε νὰ μὲ πάρη ὁ ὕπνος ὅπως ἤμου... κουρασμένος καὶ βλέπω στ' ὄνειρό μ... νὰ παρουσιάζεται ἕνας γέρο-ναυτικ... ποὺ τὸν συνόδευε ἕνας νέος ἄντρας ... μιὰ γλυκειὰ ὑπερκόσμια φυσιογνωμ... Ἦρθε σιμά μου καὶ μὲ χαμόγελο ... λέει:

— Χριστὸς Ἀνέστη παιδί μου. Τ... ἀπάντησα κι' ἐγώ, «Ἀληθινὸς ὁ ...ριος».

— Σήκω μοῦ λέει νὰ πάρης μερ... αὐγὰ κόκκινα, καὶ ὅτι ἄλλο ἔχεις ... νὰ πᾶς στὸ λιμανάκι τοῦ «Θυμαριο... Ἐκεῖ εἶναι ἕνα καΐκι ἀραγμένο ἀπὸ ... φουρτούνα. Φώναξε τὸ πλήρωμα κ... δῶσε τους τὰ τρόφιμα.

Αὐτὸ εἶπε καὶ ἀμέσως χάθηκε.

Ξύπνησα τρομαγμένος. Θὰ πάω εἶπ... ἀφοῦ συνῆλθα λίγο. Ἔτρεξα στὸ χωρ... πῆρα ἀπὸ τῆς μάνας μου τὸ σπίτι αὐ... ποὺ σᾶς ἔχω στὸ καλάθι κι' ἔφυγα. Μ... λις ἔφτασα στὸ βουναλάκι ἐκεῖνο, εἶδ... τὴν ψαροπούλα σας καὶ ἔκανα τὸ στα...ρό μου. Δόξα νἄχης Χριστέ μου, εἶπα...

Ὁ Ἀνδρέας μὲ κατάπληξη ἄκουσε τ... λόγια τοῦ νεαροῦ βοσκοῦ κι' ἀμέσω... κάνοντας τὸ σταυρό του, εἶπε στὸν τσ... πάνο νὰ περάση μέσα στὴ βάρκα του... γιὰ νὰ πᾶνε στὸ καΐκι.

Ὕστερα ἀπὸ λίγο ἔφτασαν στὴ «Λευ...κή», ξύπνησαν τοὺς ἄλλους καὶ τοὺ... διηγήθηκαν τὸ θαῦμα. Οἱ εὐλαβεῖς θα...λασσινοί μας· γονατιστοὶ εὐχαρίστησαν... τὸ Θεὸ καὶ τὸν ἅγιο τους τὸν Ἄη Νι...κόλα. Ὁ καπετάνιος τῆς ψαροπούλας... μὲ δάκρυα στὰ μάτια τους εἶπε:

— Τί σᾶς εἶπα τὴ νύχτα. Ὁ Θεὸς εἶνα... Μεγάλος. Εἴδατε, δὲ μᾶς ἄφησε μόν... μὲ τὴν κακαβιά. Μᾶς ἔστειλε, γιὰ νὰ μᾶς δείξη ὅτι φροντίζει γιὰ ὅλους τοὺ... ἀνθρώπους, κι' ἄλλα τρόφιμα.

Σὲ λίγες μέρες ὅταν ἡ ψαροπούλα ἔφθασε στὰ χωριὸ τῶν ψαράδων ἔγιν... δοξολογία στὸ ἐκκλησάκι τοῦ Ἄη Νι...κόλα καὶ ὁ καπετάνιος τῆς «Λευκῆς» διηγήθηκε τὸ θαῦμα τῆς Λαμπρῆς.

ΜΑΝΟΣ ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΙΔΗΣ

"Ε! σεῖς ἀπ' τὴν ψαροπούλα, βγῆτε ἔξω...

ΕΣΥ ΚΑΙ ΟΙ ΑΛΛΟΙ

Ὁ Θάνος καὶ ἡ Ἀνάσταση

Γύριζαν ἀπὸ τὴν Ἀνάσταση στὸ σπίτι...

Μέσα στὴν γλυκειὰ ἀνοιξιάτικη νύχτα, τ' ἀναμμένα κεριὰ τῶν χριστιανῶν ποὺ γύριζαν στὸ σπίτι τους χαρούμενοι, ἔφεγγαν σὰν ἀστεράκια...

Ψηλὰ - ψηλὰ στὸ βουνό, μόλις κι' ἀγνάντευες τὴ φλόγα ἀπὸ τὰ κεριὰ τῶν τσοπάνηδων ποὺ εἶχαν κατεβῆ νὰ κάνουν Ἀνάσταση στὸ χωριό, καὶ βιάζονταν νὰ γυρίσουν στὴ στρούγγα, φέρνοντας μὲ προσοχὴ κι' εὐλάβεια τὸ ἅγιο φῶς ποὺ εἶχαν πάρει ἀπὸ τὸ τρικέρι ὅταν ἐσήμαναν χαρμόσυνα οἱ καμπάνες, κι' ἀκούστηκε τὸ «Χριστὸς Ἀνέστη».

Στὸ χωριὸ ἕνα γύρω, σπιθίριζαν τὰ φωτάκια ἄλλα πιὸ ψηλά, ἄλλα πιὸ χαμηλά, καθὼς τὸ πλῆθος φιδογυρίζοντας εἶχε σκορπιστῆ στὴν ἀνηφόρα. Στὸ βάθος, χαμηλά, γύρω ἀπὸ τὴν ἐκκλησία, σὰ χρυσὸ ἁγιοστέφανο ἔφεγγαν τὰ κεριὰ τῶν ἀργοπορημένων...

— Λὲς καὶ τ' ἀστέρια τ' οὐρανοῦ, ἀπόψε κατέβηκαν στὸ χωριό μας, συλλογίστηκε ὁ Θάνος... Καὶ μήπως δὲν εἶχαν κάτι οὐράνιο οἱ μικρὲς φλογίτσες ποὺ ἔφερναν οἱ χριστιανοὶ στὸ σπίτι; Καὶ μέσα στὶς καρδιές τους δὲν ἔνοιωθαν οἱ χριστιανοὶ νὰ φέγγη ἀναμμένο, τὸ οὐράνιο φῶς τῆς Χριστιανωσύνης μὲ τὸ ἀπέραντο μήνυμα τῆς Ἀγάπης;

Τὰ ἔνοιωθε ὁ Θάνος ὅλ' αὐτὰ —μικρὸ Ἑλληνόπουλο καθὼς ἦταν, ἀναστημένο χριστιανικὰ— τὰ ἔνοιωθε, κι' ἂς μὴν ἤξερε νὰ τὰ πῆ... Περπατοῦσε πλάϊ στὸν παπού, προσέχοντας νὰ μὴ σβύση τὸ κερί του, γιατὶ εἶχε ὑποσχεθῆ στὴ γιαγιά, ποὺ ἀνήμπορη δὲν μπόρεσε νὰ κατεβῆ στὴν ἐκκλησία, ὅτι θὰ τῆς ἔφερνε τὸ φῶς τῆς Ἀνάστασης γιὰ ν' ἀνάψη τὸ καντήλι μπροστὰ στὰ εἰκονίσματα. Τὸ καντήλι ποὺ δὲν ἔσβυνε ὁλοχρονίς, μόνο κάθε χρόνο, κάθε Ἀνάσταση τόσβυνε ἡ γιαγιὰ ἡ ἴδια, γιὰ νὰ τὸ ξανανάψη μὲ τὸ καινούργιο φῶς, κάνοντας τὸ σταυρό της, καὶ ψιθυρίζοντας «Χριστὸς Ἀνέστη...».

Κάθε χρόνο, σὲ κάθε Ἀνάσταση, ἀπὸ τὰ παμπάλαια χρόνια, ἔσβυνε τὸ καντήλι τῶν χριστιανῶν γιὰ νὰ ξανανάψη ἀμέσως, μὲ τὸ μήνυμα τῆς Αἰώνιας Ἀνάστασης... Καὶ ἡ νυχτερινὴ λειτουργία ποὺ τελείωνε μὲ τὸ χαρούμενο μήνυμα, μὲ τὸ θριαμβευτικὸ «Χριστὸς Ἀνέστη», πῶς γέμιζε χαρὰ κι' ἐλπίδα τὴν καρδιά, ὕστερ' ἀπὸ τὸν πόνο τῆς Μεγάλης Ἑβδομάδας!

— Βλέπεις Θάνο μου, τοῦ εἶχε πῆ ὁ παπούς, ἐμεῖς οἱ χριστιανοί, κάθε χρόνο ἀκολουθοῦμε βῆμα - βῆμα τ' Ἅγια Πάθη τοῦ Χριστοῦ... Πόνεσε καὶ σταυρώθηκε γιὰ μᾶς ὅλους ὁ Χριστός, καὶ γι' αὐτὸ ζοῦμε τὴν κάθε μέρα τῆς Μεγάλης Ἑβδομάδας, τὶς μέρες ποὺ ἔζησε ὁ Θεάνθρωπος, ὡς νὰ σταυρωθῆ καὶ ν' ἀναστηθῆ. Ἀκοῦμε τὰ Εὐαγγέλια τὴ Μεγάλη Πέμπτη, ὅπου οἱ μαθητές Του ἀνιστοροῦν τί εἶδαν καὶ τί ἄκουσαν ἐκεῖνες τὶς μέρες ποὺ δίκαζαν τὸν Θεάνθρωπο γιατὶ ἤθελε νὰ δείξη στοὺς ἀνθρώπους τὸ δρόμο ποὺ ἑνώνει τὴ γῆ μὲ τὸν οὐρανό. Τὸ δρόμο ποὺ πρέπει ν' ἀκολουθήση ἐκεῖνος ποὺ θέλει νὰ γίνη ἄξιος νὰ μπῆ στὸ βασίλειο τοῦ Θεοῦ. Καὶ τὴ Μεγάλη Παρασκευή, ἀκολουθοῦμε τὸν Ἐπιτάφιο, μὲ λύπη καὶ μὲ συντριβή, γιατὶ ὁ Θεός μας σταυρώθηκε ἀνάμεσα σὲ δυὸ ληστές, γιὰ νὰ μᾶς σώση, ἐμᾶς, νὰ σώση αὐτὸ ποὺ ἔχουμε πιὸ πολύτιμο μέσα μας. Τὴ θεϊκὴ φλόγα, τὴν ψυχή μας. Κι' ὕστερα γιορτάζουμε — ἄχ! πῶς γιορτάζουμε — τὴν Ἀνάσταση γιὰ νὰ μὴν ξεχνᾶμε ποτὲ πῶς ὁ Χριστὸς «ἀνέστη ἐκ νεκρῶν» γιατὶ εἶναι ἡ Ζωὴ ἡ Αἰώνια, ἀθάνατος σὰν τὴν ψυχή μας...

Αὐτὰ τὰ λόγια, ἀναθυμόταν ὁ Θάνος, καθὼς βάδιζε ἀργὰ πλάϊ στὸν ἀγαπημένο του παπού, κρατώντας προσεχτικὰ στὸ χέρι τὸ ἀναμμένο του κερί...

— Τὴν προσέχεις, βλέπω Θάνο τὴν λαμπάδα σου! εἶπε ὁ παπούς.

Δὲν ἔβλεπε τὸ πρόσωπό του στὸ σκοτάδι, μὰ ἀπὸ τὸν τόνο τῆς φωνῆς του, τὸ παιδὶ καταλάβαινε πῶς χαμογελοῦσε.

— Ναὶ παπού, εἶπε. Ἔχω τάξει στὴ γιαγιὰ νὰ τῆς τὴν πάω ἀναμμένη. Κι' ἔπειτα τόχω γιὰ κακό, νὰ σβύση!

Τώρα ὁ παποὺς γέλασε δυνατά.

— Πρόληψη Θάνο! εἶπε. Ἂν φυσήση πιὸ δυνατὰ ὁ ἀέρας, εἶναι δύσκολο νὰ κρατήσης μιὰ φλογίτσα στὸ ὕπαιθρο ἀναμμένη. Ἐσὺ ὅμως ποὺ τόσο πολὺ προσέχης τὴν ὄμορφη λαμπριάτικη λαμπάδα σου — καὶ εἶναι ὄμορφη στ' ἀλήθεια, μὲ τὰ στολίδια της καὶ τὴν κορδέλλα — θυμᾶσαι νὰ κρατᾶς πάντα ἀναμμένη ἐκείνη τὴν ἄλλη, τὴν μυστικὴ λαμπάδα ποὺ ἔχει ὁ κάθε χριστιανὸς μὲς στὴν ψυχή του, καὶ ποὺ τὴν ἄναψε ὁ ἴδιος ὁ Χριστός;

— Ποιὰ λαμπάδα παπού; ἔκανε παραξενεμένο τὸ παιδί.

— Ὁ Χριστὸς σταυρώθηκε γιὰ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους εἶπε σοβαρὰ ὁ παπούς. Καὶ γιὰ σένα Θάνο, ὅπως καὶ γιὰ τὸν καθένα. Τὸ ξεχνᾶς; Κι' ὅσοι πιστεύουν σ' Αὐτὸν καὶ στὴν διδασκαλία Του, εἶναι σὰν νὰ πῆραν ἕνα φῶς ἀπὸ κείνη, τὴν πρώτη Ἀνάσταση, ἕνα φῶς ἀπὸ τὸ ἄϋλο φῶς ποὺ ἀχτινοβολοῦσε ὅταν ὕστερ' ἀπὸ τὴν Ἀνάστασή Του, ἐφανερώθηκε — Θεὸς — στοὺς ἀνθρώπους. Μᾶς τόδωσε ὁ ἴδιος ὁ Χριστὸς σοῦ λέω. Μᾶς τὸ χάρισε. Δὲν τὸ νοιώθεις μέσα σου νὰ φέγγη καὶ νὰ σ' ὁδηγῆ; Ὅταν στὴν καθημερινὴ ζωή σου φέρνεσαι σὰν χριστιανός, φέρνεσαι σύμφωνα μὲ τὰ θεῖα Του λόγια καὶ μὲ τὴ διδασκαλία Του, τὸ φῶς αὐτὸ φέγγει ὅπως αὐτὴ τὴ στιγμὴ ἡ φλόγα ἀπὸ τὴ λαμπάδα σου μὲς στὴν ἀπάνεμη νύχτα. Ἀλλοίμονο ὅμως ἂν ἀρχίση ὁ ἄνθρωπος νὰ ἔχη κακὲς κι' ἐγωϊστικὲς σκέψεις, νὰ κάνη πράξεις ἐνάντιες ἀπὸ τὸ θέλημά Του. Σὰν τὸν ἄγριο ἀέρα φυσᾶνε αὐτὲς οἱ πράξεις κι' αὐτὲς οἱ σκέψεις πάνω στὴ φλόγα — νὰ τὴ σβύσουν! Γιὰ τὸν τέτοιο ἄνθρωπο Θάνο μου, ἄδικα σταυρώθηκε ὁ Χριστός. Καὶ ἡ Ἀνάστασή Του ἄδικα τοῦ χάρισε τὴ φλόγα. Πρόσεχε Θάνο μου νὰ μὴν τρεμοπαίζη ποτὲ ἡ φλόγα τοῦ Κυρίου στὴν ψυχή σου. Πρόσεχέ την σὰν τὰ μάτια σου, προστάτευέ την ἀπὸ τοὺς κακοὺς ἀνέμους. Αὐτήν, δὲν μπορεῖς νὰ τὴν φυλάξης μὲ τὴν παλάμη σου, παρὰ μὲ ὁλόκληρη τὴν καρδιά σου. Αὐτὴν δὲν τὴν ἔχεις μονάχα τὴ βραδυὰ τῆς Ἀνάστασης, μὰ ὁλόκληρο χρόνο, γιὰ ὅλα σου τὰ χρόνια, καὶ γιὰ τὴν κάθε μέρα τῆς ζωῆς σου. Καὶ πόσο εὐτυχισμένος καὶ μακάριος εἶναι ὁ χριστιανὸς ὅταν στὸ γέρμα τῆς ζωῆς του καρτεράει νὰ παρουσιαστῆ στὸν Πλάστη Του, μὲ τὸ φῶς τοῦ Κυρίου ἀναμμένο, ὅπως τοῦ τόδωσε ὁ Χριστός. Καὶ πόσα ἔργα ἀγάπης καὶ καλωσύνης πρέπει νάχη κάνει, πόσο ἡ καρδιά του πρέπει νάχη μείνει καθαρή!

— Ὅπως ἐσὺ παπού! εἶπε ὁ Θάνος. Βοήθησέ με ἐσὺ ποὺ ξέρεις. Μάθε με νὰ τὴ φυλάω ἀπὸ τοὺς ἀέρηδες τὴ φλόγα τοῦ Χριστοῦ, τώρα ποὺ εἶμαι μικρός!

Ὁ παποὺς δὲν πρόφτασε νὰ τοῦ ἀπαντήση. Εἶχαν φτάσει πιὰ στὸ σπίτι, καὶ στὸ κεφαλόσκαλο περίμενε ἡ γιαγιά.

— Χριστὸς Ἀνέστη γιαγιά! φώναξε μὲ χαρὰ ὁ Θάνος ποὺ μὲ δυὸ πήδους βρέθηκε κοντά της γιὰ νὰ τὴ φιλήση. Νά. δές! Σούφερα τὴν λαμπάδα μου ἀναμμένη.

— Ἀληθῶς Ἀνέστη παιδί μου, εἶπε ἡ γιαγιά. Νάχης τὴν εὐχή μου...

ΜΑΡΙΝΑ Κ.

Ἀπὸ τὰ ὡραιότερα ἑλληνικὰ ποιήματα

Τοῦ Στέλιου Σπεράντζα

Η ΧΕΛΙΔΟΝΟΦΩΛΙΑ

Μιὰ φορὰ σὲ κάποια στέγη
δυὸ χαρούμενα πουλιά,
δυὸ σπαθάτα χελιδόνια
πήγαν κἔχτισαν φωλιά.

Κἕνα χέρι, τέτοιο χέρι
ποὺ δὲν πόνεσε σταλιά,
πάει στὴ στέγη κάποια μέρα
καὶ γκρεμίζει τὴ φωλιά.

Καὶ τὰ δυὸ τὰ χελιδόνια
σὰ γυρίσαν στὴ φωλιά,
πιὰ δὲ βρῆκαν τὰ καημένα
τὰ μικράκια τους πουλιά.

Στὸ κακὸ τὸ σπίτι τώρα
ποὺ χαλάσαν τὴ φωλιά,
δὲν πηγαίνουν τὰ πουλάκια
δὲν ἀκοῦς γλυκολαλιά.

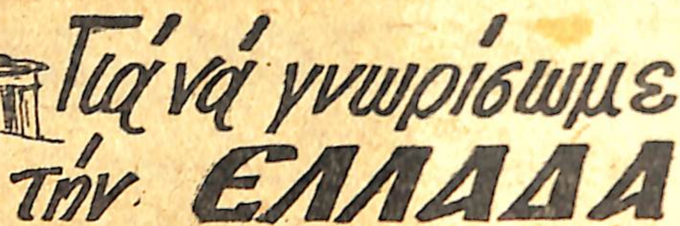
ΤΟ ΚΑΛΥΒΑΚΙ

Τὸ καλυβάκι τὸ φτωχὸ
τοῦ κάμπου εἶναι παλάτι,
κἔχει στολίδια του τρανὰ
μιὰ λεύκα, ἕνα ἐλάτι.

Κι' ὁ γεωργὸς ποὺ κατοικεῖ
μὲ τὰ μικρὰ παιδιά του
ἄλλο δὲν ἔχει σὰν αὐτὸ
καμάρι του ἐκεῖ κάτου.

Τὸ καλοκαίρι, ποὺ ξανθὸ
μεστώνει ἐκεῖ τὸ στάρι,
τὸ καλυβάκι τὸ βλογᾶ
κάποια ἐπουράνια χάρη.

Τὸ καλυβάκι, ὅταν βροντᾶ
κἐκεῖνο ὀλόρθο στέκει,
τὸ προστατεύει ἕνας Θεὸς
ἀπὸ τἀστροπελέκι.

Ἄπτερος Νίκη

— Τί ψάχνεις ἐκεῖ τόση ὥρα, ἀμίλητος, Φάνη;

Εἶχε ἀκουμπήσει στὸ πανάρχαιο τεῖχος καὶ κοίταζε κάτω, τὴν πόλη, ποὺ ἁπλωνόταν ὁλόγυρα σὰν ἀνάγλυφος χάρτης.

— Τὸ σπίτι μας, θεία. Κατὰ ποῦ πέφτει; Ἀπὸ κεῖ βλέπουμε μιὰ χαρὰ τὴν Ἀκρόπολη καὶ μάλιστα ἀκριβῶς τὸ Ἐρέχθειο, ὅπου στεκόμαστε τώρα. Δὲ θάπρεπε λοιπὸν νὰ φαίνεται κι' ἀπὸ δῶ τὸ σπίτι μας;

— Ὁ συλλογισμός σου δὲν εἶναι καὶ τόσο ἔξυπνος, Φάνη, παρ' ὅλο ποὺ φαίνεται λογικός. Ἂν ἦταν Ἀκρόπολη καὶ τὸ σπίτι μας, χτισμένο δηλαδὴ σ' ἕνα ὕψωμα, καὶ τόσο ἀλλοιώτικο ἀπὸ τ' ἄλλα κτίρια, τόσο ὅμορφο σὰν τὸν Παρθενῶνα καὶ τὸ Ἐρέχθειο, ἀσφαλῶς θὰ φαινόταν. Τώρα, κάθισε νὰ τὸ ξεχωρίσης, ἀνάμεσα στὶς χιλιάδες πανομοιότυπα σπίτια, ποὺ πνίγεται τὸ καθένα ἀνάμεσα στ' ἄλλα.

— Ἀλήθεια, εἶπε τ' ἀγόρι, ἐτοῦτος ὁ λόφος στέκεται ἐπάνω ἀπ' τὴν πόλη, σὰ νᾶναι τὸ στέμμα της, φαίνεται ἀπὸ παντοῦ, ἀπὸ κάθε παράθυρο ποὺ θ' ἀνοίξη, ἀπὸ κάθε μπαλκόνι. Σὰ νὰ σοῦ λέη: Ἐμένα κοιτᾶτε, ἂν θέλετε νὰ γνωρίσετε τὴν ὀμορφιά. Ἂν θέλετε νὰ δῆτε τί ἦταν ἡ Ἑλλάδα, τί εἶναι, τί πρέπει νὰ εἶναι γιὰ πάντα. Ὤ, εἶναι πολὺ συγκινητικό!

— Ἡ Ἀκρόπολη δὲ στέκεται μόνο πάνω ἀπ' τὴν Ἀθήνα, εἶπε ἡ Μυρτώ, δὲ φαίνεται μόνο ἀπὸ κάθε παράθυρο ποὺ τὴν ἀντικρύζει. Ἡ Ἀκρόπολη στέκεται πάνω ἀπ' ὅλη τὴ γῆ, κάθε βλέμμα στηλώνεται, νοερά, στοὺς ναούς της, κάθε ψυχὴ προσεύχεται μ' ἔκταση στὸν Παρθενῶνα της. Ἡ Ἀκρόπολη φαίνεται ἀπ' ὅλο τὸν κόσμο!...

— Κι' ὅμως ἐγὼ τὸ βρῆκα τὸ σπίτι μας, εἶπε ὁ Λεωνίδας, κόβοντας τὴν ἐξαίσια ἔξαρση τῆς Μυρτούλας. Πάντα τοῦ ἄρεσε νὰ γυρίζη ἀλλοῦ τὴν κουβέντα, ὅταν ἔνοιωθε νὰ τὸν πιάνη κι' αὐτὸν ἡ συγκίνηση, πρᾶγμα ὄχι καὶ τόσο σπάνιο, ὅσο θὰ νόμιζε κανένας γιὰ τὸν πρακτικὸ χαρακτῆρα του... Νά, κοιτᾶχτε ἐκείνη τὴν πράσινη ἔκταση: Εἶναι τὸ πεδίον τοῦ Ἄρεως. Πάρτε τώρα ἐκεῖνο τὸ δρόμο, στρίψετε κάτω... καὶ λογαριάσετε κάπου δέκα σπίτια... Νά, ἐκεῖ ἀκριβῶς πού...

Σκάσαμε στὰ γέλια. Ἦταν τόσο ἀβέβαια ὅλα στὸ μακρινὸ αὐτὸ σχεδιάγραμμα, ποὺ μονάχα ἡ φαντασία μποροῦσε ν' ἀποτολμήση μιὰ ἀναγνώριση... Ὁ μηχανικός μας ὅμως ἐπέμεινε, ὥσπου στὸ τέλος κάτι μαντέψαμε κι' ἐμεῖς. Ἢ καλλίτερα, εἴπαμε πὼς μαντέψαμε, γιὰ νὰ μᾶς ἀφήση πιὰ ἥσυχους.

— Πᾶμε τώρα νὰ δοῦμε καὶ τὰ Προπύλαια, εἶπε ὁ Φάνης.

Ὁ θεῖος Βρασίδας ὅμως, δὲν ἐννοοῦσε νὰ ξεκολλήση ἀπ' τὴν ἐξέδρα του, ὅπως τὴν ἔλεγε.

— Τί νὰ σοῦ πῶ, ξαδελφούλα, μοῦ εἶπε, πολὺ κερδισμένη βγῆκε ἡ Ἀθηνᾶ ἀπὸ κεῖνο τὸν καυγὰ μὲ τὸν Ποσειδῶνα. Κοίτα κοτζάμου πολιτεία ποὺ κέρδισε! Ποῦ νὰ τὸ φανταταζόταν τότε ὁ πρῶτος της βασιλιὰς — πῶς τὸν εἶπες; ὁ Κέκροπας — πὼς θἄπαιρνε τόση ἄπλα. Γέμισε ὁ κάμπος καὶ πιάσανε τὰ πλοκάμια της καὶ τὰ ριζοβούνια. Τί λέω; Σκαρφάλωσε ὁλόγυρα, ἔγινε ὀρειβάτισσα, φοβερίζει τὴν Πάρνηθα, τὴν Πεντέλη, τὸν Ὑμηττό, ἔσμιξε μὲ τὰ Φάληρα καὶ τὸν Πειραιᾶ. Πόσο πληθυσμὸ λέτε νάχη;

— Αὐτὸ θὰ τὸ μάθουμε ἀπ' τὴν ἀπογραφή, ποὔγινε τοῦτες τὶς μέρες, εἶπε ὁ Λεωνίδας. Κοιτάξετε, ἀντίκρυ μας, τὸ Λυκαβηττὸ μὲ τὸ ἐκκλησάκι τοῦ Ἅη Γιώργη! τί ὄμορφα ποὺ φαίνεται ὁ φιδωτὸς δρόμος του! Κανένα ἀπόγεμα θὰ πᾶμε περίπατο ἐκεῖ πάνω.

— Τὸ θέαμα εἶναι μοναδικό, εἶπε ὁ Φάνης. Σὰ μιὰ πελώρια πιατέλα ἁπλώνεται κάτω ἀπὸ τὰ μάτια μας ἡ πρωτεύουσα τῆς Ἑλλάδας. Δρόμοι, δρομάκια, πλατιὲς λεωφόροι τὴ σκίζουνε σὰν κανάλια. Ἀνάμεσα στ' ἄσπρα σπίτια της, ξεχωρίζουν τὰ πράσινα πάρκα, τὰ ἀρχαῖα μνημεῖα. Ποιὸς εἶναι αὐτὸς ὁ ναός, ἐδῶ κάτω, ποὺ μοιάζει στὸ σχέδιο μὲ τὸν Παρθενῶνα;

— Εἶναι τὸ Θησεῖο! Κι' ἐκεῖνος ἐκεῖ, μὲ τὶς πανύψηλες κολῶνες, ὁ ναὸς τοῦ Ὀλυμπίου Διός! Νὰ καὶ τὸ Ζάππειο ποὺ πήγαμε χτὲς τὸ βράδυ κι' ἀκούσαμε μουσική. Νὰ καὶ τὸ Στάδιο ἀπὸ μάρμαρο πεντελήσιο, μὲ γύρω σὰν κρόσια βελούδινα, μιὰ σειρὰ δεντράκια.

Ἦταν μιὰ εὐκαιρία νὰ δῆ ἡ Μυρτούλα κι' ὁ Φάνης σὲ μιὰ γενικὴ ματιὰ τὴν Ἀθήνα. Τοὺς ἔδειξα κάθε τί: Τὸ Σύνταγμα, τὴν Ὁμόνοια, τὸ Βασιλικὸ κῆπο, τ' Ἀνάκτορα, τὰ Παλιὰ καὶ τὰ Νέα. Ἐντύπωση ἔκαμε στὸ Φάνη ἡ ὁδὸς Πατησίων ποὺ κόβει τὴν πόλη στὰ δυό, μὲ μιὰ θαυμαστὴ καλλιγραμμία.

Κι' ὅταν χορτάσαμε πιὰ κι' εἴπαμε φτάνει γι' αὐτὴ τὴ φορά, ξεκινήσαμε γιὰ τὴν ἔξοδο. Μὲ τὴν εὐκαιρία, θὰ βλέπαμε τὰ Προπύλαια καὶ τὴν κουκλίστικη Ἄπτερη Νίκη, ποὺ προσπεράσαμε βιαστικὰ ὅταν μπήκαμε.

Καθὼς πηγαίναμε κατὰ τὰ Προπύλαια, ποὺ στραφτάλιζαν κατάλευκα κάτω ἀπ' τὸν λαμπρὸ μεσημεριάτικο ἥλιο, ἀκούω τὸ Φά[νη] νὰ μὲ ρωτᾶ:

— Θείτσα, κατὰ ποῦ πέφτει τὸ Σού[νιο;]

Τρόμαξα! Τί τὄθελε τώρα τὸ Σού[νιο;] Ἔχει γοῦστο νὰ μοῦ ζητήση τώρα ποὺ [θὰ] φύγωμε ἀπ' τὴν Ἀκρόπολη, νὰ πᾶμε ἀ[μέ]σως νὰ δοῦμε τὸ Σούνιο. Γι' αὐτὸ βιάσ[τη]κα νὰ τὸν διαβεβαιώσω πὼς ἦταν πολύ, [πολὺ] πάρα πολὺ μακριά.

— Μὰ τότε πῶς φαινόταν ἀπὸ κεῖ [τὸ] ἄγαλμα τῆς Ἀθηνᾶς Προμάχου;

Ἡσύχασα. Γιὰ τὴν ὥρα δὲν ἐπρόκειτο [νὰ] κυνηγήσωμε τὸ Σούνιο.

— Τὸ ἄγαλμα τῆς Ἀθηνᾶς, Φάνη, [ποὺ] στεκόταν ἀκριβῶς ἐδῶ, ὅπου βρισκόμα[στε] τώρα, ἦταν πελώριο, ἐφτὰ μέτρα ὕψος, [ἔρ]γο τοῦ Φειδία. Καί, καθὼς ἡ ἀτμόσφα[ιρα] στὴν Ἀττική, εἶναι πάντα διάφανη, τὰ πλ[οῖα] ποὺ ἔπλεαν δίπλα στὸ Σούνιο, ἔβλε[παν νὰ γυα]λέει τὸ κράνος της καὶ τὴ μύτη τοῦ κ[ον]ταριοῦ της ν' ἀστραπολάμπη στὸν ἥλιο.

Φτάσαμε στὰ Προπύλαια.

— Ναὸς ἦταν κι' αὐτός; ρώτησε ὁ θεῖ[ος] Βρασίδας.

— Ἔ, ὄχι δά, πατέρα, ἀπάντησε ὁ Λε[ω]νίδας. Προπύλαια θὰ πῆ εἴσοδος. Ἀπὸ [δῶ] ἔμπαιναν στὴν Ἀκρόπολη. Καί, καθὼς [ὅ]λος ὁ ἱερὸς λόφος ἦταν γεμᾶτος ἀριστου[ρ]γήματα, ἔπρεπε κι' ἡ εἴσοδος νᾶναι μ[ε]γαλοπρεπὴς καὶ νὰ ἐπιβάλλεται ἀμέσ[ως] στοὺς ἐπισκέπτες. Ὁ Μνησικλῆς ὁ ἀρχιτ[έ]κτονας ποὺ ἔχτισε τὰ Προπύλαια, ἦτ[αν] σπουδαῖος.

— Κι' ἐδῶ οἱ κολῶνες εἶναι δυὸ λογιῶ[ν,] εἶπε ὁ Φάνης. Δωρικὲς στὶς ἄκρες, Ἰων[ι]κὲς στὴ μέση γιὰ νὰ μὴν πιάνουν φαίνετα[ι] πολὺ χῶρο. Μὰ ἐδῶ στὸ πλάϊ, εἶναι ἕν[α] χτισμένο δωμάτιο μὲ παράθυρα, τί ἦταν[;]

— Ἐδῶ ἦταν ἡ Πινακοθήκη, παιδί μου, ἐξήγησα στὸ Φάνη. Ἐδῶ εἶχαν μιὰ διαρ[]κῆ ἔκθεση ἀπὸ ἔργα γλυπτῶν καὶ ζωγρά[]φων. Ἐδῶ θαύμαζαν οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνε[ς] εἰκόνες τοῦ Πολυγνώστου, τοῦ Ζεύξη, το[ῦ] Ἀπελλῆ. Ἐδῶ βρισκόταν κι' ἕνα γλυπτ[ὸ] τοῦ Σωκράτη ποὺ στὴν ἀρχὴ ἀσχολήθηκε μὲ τὴ γλυπτική: «Οἱ τρεῖς χάριτες». Μά, φυσικά, ἀπ' αὐτὰ τίποτε δὲ σώζεται τώρα.

Ἀπ' τὴν ἀριστερὴ πτέρυγα, ὁ Φάνης βρέθηκε μ' ἕνα δυὸ δρασκελιές, στὴν ἀπέναντι μεριά, στὸ μικροσκοπικὸ ναὸ τῆς Ἀπτέρου Νίκης.

— Νὰ κι' ἕνας ναός, πάνω στὴν Ἀκρόπολη, ποὺ δὲν εἶναι τῆς Ἀθηνᾶς, θείτσα, εἶπε ὁ Φάνης χαμογελώντας πονηρά.

— Μὴν κάνης τὸν κουτό, Φάνη. Δὲ μπορεῖ νὰ ξέχασες τόσο γρήγορα ὅσα εἴπαμε στὸν Παρθενῶνα. Ἡ Νίκη ἦταν Θεὰ χωριστή, μὰ οἱ Ἀθηναῖοι τὴν ταύτισαν μὲ τὴν πολιοῦχο τους, τὴν Παλλάδα. Ἀθηνᾶ - Νίκη τὴν ἔλεγαν. Γιὰ τοὺς Ἀθηναίους ὅλες τὶς χάρες τὶς εἶχε ἡ θεά τους, κι' ὅλα τὰ καλὰ ἀπ' αὐτὴν προέρχονταν. Ἐργασία, σοφία, ὑγεία, εἰρήνη καὶ Νίκη.

— Μόνο ποὺ τὴ Νίκη τους τὴν ἤθελαν ἄπτερη γιὰ νὰ μὴ μπορῆ νὰ τοὺς φύγη, συμπλήρωσε ὁ Λεωνίδας.

Περιεργαστήκαμε τὸ μικρὸ κομψὸ κτίριο, ἕνα παρεκκλήσι μαρμάρινο, σὲ ρυθμὸ ἀμφιπρόστυλο: Τέσσερις κολῶνες Ἰωνικὲς μπροστά, κι' ἄλλες τέσσερις πίσω. Μιὰ φωλίτσα ἦταν ὅλος ὁ ναὸς μόλις ποὺ χωροῦσε τὸ ἄγαλμα. Εἴδαμε τὴ μικροσκοπικὴ ζωφόρο — μιὰ σειρὰ πλάκες μ' ἀνάγλυφες παραστάσεις ἀπὸ τὶς μάχες Περσῶν καὶ Ἑλλήνων — ξεχωρίσαμε ἕναν ἕναν τοὺς Πέρσες μὲ τοὺς μακρινοὺς χειριδωτοὺς χιτῶνες, καὶ τοὺς Ἕλληνες γυμνῆτες, μ' ἕναν κοντὸ χιτωνίσκο, μὲ κάλυμμα τὴν ἀσπίδα, τὸ θώρακα καὶ τὸ κράνος.

Ὁ Φάνης μὲ τρόμαζε, καθὼς πήγαινε ἀεικίνητος, πέρα, δῶθε, νὰ δῆ τὸ ναό.

(Συνέχεια στὴ σελίδα 234)

Ὁ Ναὸς τῆς Ἀπτέρου Νίκης

ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

Τοῦ Μωρὶς Ντεκομπρὰ

(Η σκηνὴ σ' ἕνα δημοτικὸ σχολεῖο ἀρρένων στὸ μάθημα τῆς ἀριθμητικῆς. Ἡ δασκάλα, Δὶς Φανὴ μαθαίνει ἀφαίρεση στὰ παιδιὰ τῆς πρώτης τάξης).

Δὶς ΦΑΝΗ: Θέλω νὰ μοῦ λύσης ἕνα πρόβλημα, Γκαστόν. Ἂς ὑποθέσωμε ὅτι ἐδῶ ἐπάνω στὴν ἕδρα εἶναι τρία δαμάσκηνα. Τὸ μικρὸ ἀδελφάκι σου τρώει τὸ ἕνα. Πόσα μᾶς μένουν;

ΓΚΑΣΤΟΝ: Ἀδελφάκια;

Δὶς ΦΑΝΗ: Μὰ ἔλα, χρυσό μου. Σοῦ εἶπα ὅτι τρία δαμάσκηνα εἶναι ἀπάνω στὴν ἕδρα. Τὸ μικρὸ ἀδερφάκι σου τρώει τὸ ἕνα. Πόσα δαμάσκηνα μᾶς μένουν;

ΓΚΑΣΤΟΝ: Πρῶτα - πρῶτα φέτος δὲν εἴχαμε δαμάσκηνα.

Δὶς ΦΑΝΗ (Μὲ ἀπελπισία): Λέγε, λοιπὸν Γκαστόν... Ἂς ὑποθέσουμε ὅτι σοῦ δίνω νὰ φορέσης ἕνα σκουφάκι... Ὅταν τὸ βάλης θὰ τὸ αἰσθανθῆς στὸ κεφάλι σου;

ΓΚΑΣΤΟΝ: Δὲν εἶμαι βέβαιος, δεσποινίς. Πολλὲς φορὲς ὁ μπαμπᾶς γυρεύει τὸ καπέλλο του ἐνῶ τὸ φορεῖ στὸ κεφάλι του.

Πόσα δαμάσκηνα μένουν;

Αὐτὸ θὰ πῆ ὅτι δὲν καταλαβαίνει ἂν τὸ φορεῖ ἢ ὄχι.

Δὶς ΦΑΝΗ: Θέλεις νὰ πάρης κακὸ βαθμό, Γκαστόν;

ΓΚΑΣΤΟΝ: Γιατί, δεσποινίς;

Δὶς ΦΑΝΗ (Μὲ γλυκειὰ φωνή): Ἐσὺ εἶσαι καλὸ παιδί. Ἂν μοῦ ἀπαντήσης σωστά, θὰ σοῦ δώσω βόλους.

ΓΚΑΣΤΟΝ: Ἐγὼ προτιμῶ μιὰ σβοῦρα.

Δὶς ΦΑΝΗ: Καλά. Ἄκουσέ με τώρα. Εἴπαμε ὅτι ἐδῶ ἐπάνω στὴν ἕδρα ἔχουμε τρία δαμάσκηνα. Τὸ μικρό σου ἀδερφάκι...

ΓΚΑΣΤΟΝ: Θὰ προτιμοῦσα καλλίτερα δεσποινὶς μιὰ μπάλλα.

Δὶς ΦΑΝΗ (Μὲ ἀγγελικὸ ὕφος): Θὰ σοῦ τὴν πάρω, καλό μου παιδί, ἂν μοῦ βρῆς τὴ λύση... Ἐπαναλαβαίνω. Τὸ μικρό σου ἀδερφάκι τρώει τὸ ἕνα δαμάσκηνο καὶ φεύγει...

ΓΚΑΣΤΟΝ: Μὰ τί λέτε, δεσποινίς. Δὲν ξέρετε καλὰ τὸ ἀδελφάκι μου. Δὲν θὰ φύγη ἂν δὲν φάει κι' ἄλλο ἕνα δαμάσκηνο.

Δὶς ΦΑΝΗ: Μὰ ἂς ποῦμε ὅτι εἶναι μπροστὰ ἡ μητέρα σου καὶ δὲν τὸν ἀφήνει νὰ πάρη κι' ἄλλο.

ΓΚΑΣΤΟΝ: Ἡ μαμὰ δὲν θὰ μποροῦσε νὰ εἶναι μπροστά. Σήμερα τὸ πρωῒ βγῆκε ἔξω γιὰ ν' ἀγοράση μιὰ μηχανὴ γιὰ τὰ πουλάκια μας. Ξέρετε δεσποινὶς ἡ κοτοῦλα μας ἡ Πιπὲτ ἔβγαλε ἕντεκα κλωσοπουλάκια καὶ εἶναι πολὺ ἀδύνατα... Λοιπὸν ἐπειδὴ ὁ μπαμπᾶς φοβότανε μήπ[ως] κρυώσουν...

Δὶς ΦΑΝΗ (Κλείνοντας τ' αὐτιά της): Πάψε πιά, Γκαστόν, γιατὶ ἀλλοιῶς θὰ [σὲ] βγάλω στὴ γωνία. Ἐπαναλαβαίνω γιὰ [τε]λευταία φορά. Ἂν εἴχαμε τρία δαμάσκη[να] ἐπάνω ἐδῶ στὴν ἕδρα καὶ ἂν τὸ ἀδελφ[άκι] σου ἔτρωγε τὸ ἕνα, πόσα θὰ ἔμεναν;

ΓΚΑΣΤΟΝ (Μὲ πονηρὸ ὕφος): Δὲν [θά] ἔμενε κανένα... Θὰ τὰ ἔτρωγα ἐγώ.

Οἱ ψευτιές τοῦ ΜΥΝΧΑΟΥΖΕΝ

Ο ΟΧΤΑΠΟΔΟΣ ΛΑΓΟΣ, Η ΛΑΓΙΝΑ ΚΙ' Η ΛΥΣΣΑΣΜΕΝΗ ΓΟΥΝΑ

Ἀλήθεια — συνέχισε ὁ βαρῶνος Μυνχάουζεν — στὸ κυνήγι συμβαίνουν τὰ πιὸ παράξενα πράγματα... Νὰ π.χ. αὐτὸ ποὺ θὰ σᾶς διηγηθῶ τώρα.

Εἶχα κάποτε ἕνα λαγωνικό, ποὺ κανένα ζῶο δὲν μποροῦσε νὰ τοῦ παραβγῆ στὸ τρέξιμο.

Ἔχει τρέξει τόσο στὴ ζωή του ἀκολουθώντας με στὸ κυνήγι, ποὺ τὰ πόδια του φαγώθηκαν σιγὰ - σιγά, κόντιναν, ἔγιναν τόσα δά, κι' ἀπὸ λαγωνικὸ κατάντησε νάνος κοντοπόδαρος. Ἂς εἶναι...

Λοιπὸν — θὰ τὸ πιστέψετε; — αὐτὸ τὸ ἐξαιρετικὸ σκυλί, δυσκολευόταν κάποτε νὰ πιάση, τί; Ἕναν λαγό! Μάλιστα, ἕναν λαγό!

Τρεῖς μέρες τὸν κυνηγούσαμε τὸν ἄθλιο στὸν λόγγο. Τρεῖς ὁλόκληρες μέρες.

Τί εἶχε αὐτὸς ὁ λαγὸς μέσα του; Μηχάνημα; Ὅπως καὶ νᾆναι, δὲν σταματοῦσε οὔτε μία στιγμὴ τὸ τρέξιμο. Ὅταν στὸ τέλος τοῦ ἔρριξα καὶ τὸν σκότωσα καὶ πλησίασα νὰ τὸν δῶ, βρῆκα καὶ τὴν ἐξήγηση τοῦ μυστηρίου. Ὁ λαγός μου ἦταν... χταπόδι. Ὄχι δηλαδὴ πὼς ἦταν... κεφαλόποδο, ἀλλὰ εἶχε ὀχτὼ πόδια σὰν καλιώρα τὸ χταπόδι ποὺ ἔχει ὀχτὼ πλοκάμους. Μὲ τὰ τέσσερα πόδια του πάταγε στὴ γῆ, ἐνῶ τ' ἄλλα τέσσερα ἔμεναν ὄρθια στὴ ράχη του. Ὅταν κουραζόταν ὁ λαγὸς νὰ τρέχη μὲ τὰ τέσσερα κανονικά του πόδια, ἔδινε μιά, καὶ γύριζε. Ἔτρεχε τότε μὲ τὰ πόδια τῆς ράχης του καὶ ξεκούραζε τ' ἄλλα. Μ' αὐτὸν τὸν τρόπο μποροῦσε νὰ τρέχη χωρὶς νὰ κουραστῆ, συνέχεια γιὰ μῆνες.

Ὡστόσο αὐτὸ δὲν ἦταν τὸ μόνο παράξενο ποὺ μοῦ συνέβηκε κυνηγώντας λαγοὺς μὲ τὸ λαγωνικό μου τὴν Ντιάνα.

Μιὰ φορά, θυμᾶμαι, ἡ Ντιάνα ἔτρεχε νὰ βγάλη ἕνα λαγὸ ἀπὸ τὶς φτέρες. Ἦταν οἱ μέρες ποὺ περιμέναμε ν' ἀποχτήση ἡ Ντιάνα τὰ κουτάβια της, γι' αὐτὸ καὶ στενοχωριόμουν ποὺ τὴν ἔβλεπα νὰ τρέχη καὶ νὰ κουράζεται.

Ἐκεῖ ποὺ τὴν ἔχανα μέσα στὶς ψηλὲς φτέρες, τρέχω, καὶ τί νὰ δῶ: στὸ ξέφωτο, ὅπου τελείωναν οἱ φτέρες, ἔτρεχε ἡ Ντιάνα κυνηγώντας τὸν λαγὸ ἢ μᾶλλον τὴ λαγίνα — καὶ στὸ κατόπι της, τέσσερα κουτάβια, κυνηγοῦσαν τέσσερα νεογέννητα λαγόπουλα. Τὰ δυὸ ζῶα εἶχαν ἀποχτήσει μαζὶ τὰ μικρά τους, καὶ σπρωγμένα ἀπὸ τὸ ἔνστικτο τὰ κουτάβια, ἔστρωσαν ἀμέσως στὸ κυνήγι τὰ λαγόπουλα. Φυσικὰ — κατὰ μάνα κατὰ κύρη — θαυμάσια λαγωνικὰ ὅπως ἦταν ἐπειδὴ ἔμοιαζαν τῆς μάνας τους, δὲν ἄργησαν νὰ τὰ πιάσουν. Βάρεσα κι' ἐγὼ τὴ λαγίνα, καὶ γύρισα στὸ σπίτι μὲ πέντε λαγούς, κι' ἕνα πλῆθος σκυλιά!

Ὡστόσο κάποτε μὲ ὅλη τὴ γενναιότητά μου, ἀναγκάστηκα κι' ἐγὼ νὰ τὸ βάλω στὰ πόδια: Αὐτὸ συνέβηκε ὅταν μιὰ φορὰ στὸ δρόμο, ρίχτηκε νὰ μὲ φάη ἕνας λυσσασμένος σκύλος, μεγάλος σὰ λύκος.

Ἤμουν ἄοπλος κι' ἀπροετοίμαστος. Τί νὰ κάνω; Οὔτε τὸ διάβολο νὰ δῆς ποὺ λέει ὁ λόγος, οὔτε τὸ σταυρό σου νὰ κάνης! Πετάω μιὰ θαυμάσια γοῦνα ποὺ φοροῦσα ἀπὸ ἀρκουδοτόμαρο στὸ πὶ καὶ φί, καὶ τὸ βάζω στὰ πόδια!

Ἐκεῖνο τὸ θεριό, ρίχτηκε στὴ γοῦνα κι' ἄρχισε νὰ τὴ δαγκώνη, κι' ἔτσι γλύτωσα.

Ἀργότερα, ὅταν σκότωσαν τὸν λυσσασμένο σκύλο, πέρασα ἀπὸ τὸ δρόμο ἐκεῖνο καὶ μάζεψα τὴ γούνα ποὺ ἦταν σὲ χάλια.

Τὴν ἔκλεισα στὸ ντουλάπι μου μὲ τὸ σκοπὸ νὰ τὴ στείλω στὸ γουνᾶ. Σὲ λίγη ὥρα, βλέπω τὸν ὑπηρέτη μου νὰ καταφθάνη κατατρομαγμένος.

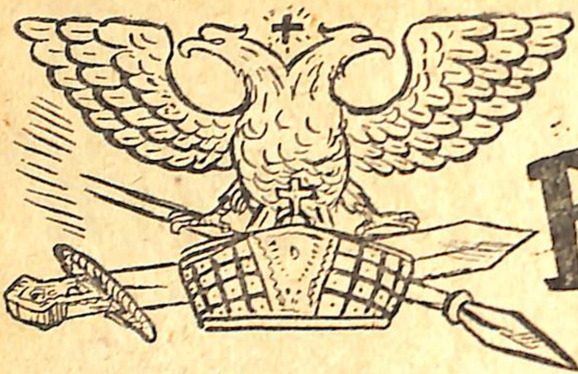
— Τρέξτε κύριε βαρῶνε, μοῦ φωνάζει, κι' ἡ γοῦνα σας λύσσαξε! Ἔχει σκίσει ὅλα τὰ ροῦχα σας στὸ ντουλάπι..

Τρέχω, καὶ τί νὰ δῶ! Ἡ γοῦνα ποὺ τὴν εἶχε δαγκώσει ὁ σκύλος εἶχε πράγματι λυσσάξει, καὶ στὴ μανία της, ὅπως ὁ γουνᾶς εἶχε ἀφήσει τὰ νύχια στὸ ζῶο, ξέσκιζε ὅλα μου τὰ ροῦχα. Ἀναγκαστήκαμε νὰ τὰ πιάσουμε μὲ σιδερένιες πυροστιὲς καὶ νὰ τὰ κάψουμε ὅλα, καὶ τὴ γοῦνα μαζί, γιατὶ ἡ λύσσα κολλάει εὔκολα καὶ θᾆταν κίνδυνος καὶ γιὰ μᾶς!

Ἀρκετὰ ὅμως ἔχω πῆ γιὰ τὸ κυνήγι. Καμμιὰ ἄλλη φορά, θ' ἀρχίσω νὰ σᾶς διηγοῦμαι τὰ ταξίδια μου. Κι' ἐκεῖ εἶναι ποὺ θὰ μείνετε μ' ἀνοιχτὸ τὸ στόμα!

Ο ΒΑΡΩΝΟΣ ΜΥΝΧΑΟΥΖΕΝ

Τόν καιρό τοῦ ΒΟΥΛΓΑΡΟΚΤΟΝΟΥ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΗΣ ΠΗΝΕΛΟΠΗΣ ΔΕΛΤΑ

9ον

— Σὰν πουλάκι κοιμᾶται! Αὔριο κιό-
χ θὰ τὸν δεῖς νὰ πάρει τ' ἀπάνω του.
Καὶ βγῆκε σιγὰ κι ἔκλεισε τὴν πόρτα.
— Μιχαὴλ... ψιθύρισε ὁ Κωνσταντῖ-
ος.
Μὲ συγκίνηση καὶ χαρὰ συνάμα ἔτρε-
ε ὁ Μιχαὴλ στὸ φίλο του, τὸν ἀγκά-
ασε κι ἔπεσε στὰ γόνατα κοντά του.
— Ἄχ, Κωνσταντῖνε! Τί τρομάρα τὴν
ῆραμε! Πές μου, τί ἔτρεξε;
— Πές μου ἐσύ, ποῦ εἶμαι; ρώτησε ὁ
ωνσταντῖνος μὲ κόπο. Καὶ τί συνέ-
ηκε;
— Εἶσαι στὴ μονὴ τῆς Παναγίας τῆς
λεούσας. Σὲ μεταφέραμε ὁ Νικήτας
ἐγώ.
— Μὰ πῶς βρεθήκατε δῶ;
— Ἦταν τυχερό. Ὁ Βοτανειάτης ἔ-
τειλε τὸν Νικήτα στὴ Θεσσαλονίκη, ὅ-
ως ξέρεις, κι ἐγὼ ξαναπήγαινα στὸν
ύλαπο. Μὰ κάτι λόγια ἄκουσα ἐδῶ
ἐκεῖ ποὺ μὲ τρόμαξαν. Ὁ Βλαδισλὰβ
ταν, λέγει, στὸν Ἀξιό. Ἔμεινα καὶ
ατασκόπευσα τὰ μέρη, καὶ πέρασα τὴ
χτα στὸ δάσος, σ' ἕνα καλυβάκι ποὺ
τησα, καὶ τὸ πρωὶ σήμερα βγῆκα πά-
νὰ κατασκοπεύσω. Οὔτε Βλαδισλὰβ
δα οὔτε στρατιωτικὸ σῶμα. Καὶ ὅμως
ιτι ἔτρεχε, τὸ ἔβλεπα στὰ τρομαγμέ-
πρόσωπα τῶν χωρικῶν. Εἶπα νὰ πά-
ο παρακάτω. Ἔξαφνα μπροστά μου
δα τὸν Νικήτα. Καὶ κεῖνος κάτι ἄκου-
. Ὁ Ἰβάτζης, λέγει, ἔστησε καρτέρι
ῦ Βοτανειάτη. Τρεχάτοι πήγαμε στὴν
λύβα, νὰ πάρω τὸ ἄλογό μου νὰ τρέ-
νὰ εἰδοποιήσω τὸν Βοτανειάτη, κι
εῖ βρῆκα τὸ μήνυμά σου. Ἡ καται-
οφὴ εἶχε πλακώσει...
— Ποιά καταστροφή;
— Ὁ θάνατος τοῦ Βοτανειάτη.
— Σκοτώθηκε! φώναξε ὁ Κωνσταντῖ-
ς ἁρπάζοντας τὰ μαλλιά του. Οἰμέ-
! Ἔφθασα ἀργά!...
Κατατρομαγμένος ἔσκυψε ὁ Μιχαὴλ
άνω του καὶ τὸν πλάγιασε στὸ μαξι-
ρι.
— Γιὰ τὸ Θεό, μὴν κουνᾶς! παρακά-
σε. Τρομάξαμε νὰ σταματήσομε τὸ
μα! Μὴν ξανανοίξεις τὴν πληγή!....
α πές μου, δὲν τὸ ἤξερες πῶς σκοτώ-
κε ὁ Βοτανειάτης;
— Ὄχι! Ἤλπιζα πῶς τὸν πρόφθασα
ι πῶς σώθηκε! Βρίσκουμουν στὸ δρό-
τῆς Στρουμπίτζης σὰν ἔμαθα τοὺς
οποὺς τοῦ Ἰβάτζη, καὶ σὰν τρελὸς ἔ-
εξα πίσω. Μὰ μὲ πῆραν γιὰ Βούλγα-
καὶ μὲ σαΐτεψαν οἱ δικοί μας. Πρό-
ασα νὰ πῶ δυὸ λόγια τοῦ Βοτανειά-
, μὰ δὲν κατάλαβε, φαίνεται. Κι ὕ-
ερα πιὰ δὲ θυμοῦμαι...
Ὁ Μιχαὴλ ἔσφιξε τὸ χέρι τοῦ φίλου
υ.
— Προσπάθησε νὰ θυμηθεῖς, εἶπε σι-
. Ἔκανες καὶ πολλὰ ἄλλα πράματα.

Ὁ Κωνσταντῖνος ἀργοκούνησε τὸ κεφάλι.

— Δὲ θυμοῦμαι νὰ ἔκανα τίποτα, ἀποκρίθηκε.

— Καὶ ὅμως μοῦ ἔγραψες πῶς βρίσκεσαι στὸ ποταμάκι παραπάνω ἀπὸ τὸ μέρος ὅπου σκότωσαν τὸν Βοτανειάτη.

— Ἐγώ;

— Ναί, ἐσύ, στὸ μαντίλι σου... μὲ τὸ αἷμα σου... Κι ἔβγαλες τὴ σαΐτα ποὺ ἦταν μπηγμένη στὸ στῆθος σου... κι ἔδεσες τὸ κεφάλι σου...

— Ἐγώ;

— Ποιός ἄλλος;

— Ποιός σοῦ ἔφερε τὴν εἴδηση; Ποιός σοῦ ἔφερε τὸ μαντίλι; ρώτησε ὁ Κωνσταντῖνος μ' ἔξαψη.

— Ἐγὼ νὰ σοῦ τὸ ρωτήσω.

— Ὅποιος καὶ ἂν σοῦ τὸ ἔφερε, αὐτὸς ἔκανε καὶ ὅσα λές! ἐξακολούθησε ὁ Κωνσταντῖνος. Ἐγὼ δὲν ἔγραψα, ἀφοῦ σοῦ λέγω πῶς δὲν ἤξερα ὅτι σκότωσαν τὸν Βοτανειάτη.

— Θυμήσου καλά, Κωνσταντῖνε, εἶπε σοβαρὰ ὁ Μιχαήλ. Τὸ ρώτημα ποὺ σοῦ κάνω ἔχει μεγάλη σημασία, γιατὶ ἔκανες ἕνα ἐπικίνδυνο λάθος. Τὸ μήνυμα μοῦ τὸ ἔγραψες ἑλληνικά. Σὲ ποιὸν τὸ ἐμπιστεύθηκες;

— Μὴν ἦταν ὁ Ἰβάτζης;

Ὁ Κωνσταντῖνος δὲν ἀποκρίθηκε. Τὰ λόγια τοῦ Μιχαὴλ δὲν τὰ καταλάβαινε πιά. Γύρευε νὰ θυμηθεῖ καὶ ὁ νοῦς του ὅλο καὶ περισσότερο σκοτίζουνταν, οἱ ἰδέες του ἀνακατώνουνταν...

Κι ἔξαφνα εἶδε τὴ μητέρα του, μακριά... μακριά, σ' ἄλλον κόσμο ὁλόφωτο... εἶδε τὸ παιδιάστικο γέλιο καὶ τὸ χλωμὸ κοριτσίστικο πρόσωπο σκυμμένο ἀπάνω του, καὶ θυμήθηκε τὸ γυναίκει[ο] χέρι μὲ τὸ λαφρύ του χάδι. Ἦταν γλυκιὰ ἡ ἐνθύμηση κι ὄμορφη, καί, γιὰ νὰ μὴν τὴν ξαναχάσει, ἔκλεισε τὰ μάτια του.

— Ἴσως... μουρμούρισε, ἴσως νἆταν... ἡ μητέρα...

Ὁ Μιχαὴλ ἔσκυψε ἀπάνω του.

— Τί λές; ρώτησε.

Μὰ ὁ Κωνσταντῖνος εἶχε χάσει πάλι τὶς αἰσθήσεις του.

Ὅλη νύχτα ἔμεινε ὁ Μιχαὴλ κοντὰ στὸ φίλο του, καὶ κανένα δὲν ἄφηνε νὰ μπεῖ στὴν κάμαρα. Ὁ Κωνσταντῖνος παραμιλοῦσε καὶ κάθε λίγο ρωτοῦσε τὸ σύντροφό του πῶς τὸ ἔλεγαν ἐκεῖνο τὸ κοριτσάκι μὲ τὰ μαῦρα κατσαρά, ποὺ κάθονταν στὰ γόνατα τῆς μητέρας του καὶ εἶχε στόμα γελαστὸ καὶ μάτια κλαμένα.

Μὰ ὁ Μιχαὴλ δὲν ἤξερε νὰ τοῦ πεῖ, κι ὡς τὸ πρωῒ φύλαξε τὸ φίλο του μὴν τύχει καὶ τὸν ἀκούσει κανένας πῶς μιλοῦσε ἑλληνικά. Τὸ πρωὶ σὰν τὸν εἶδε ν' ἀποκοιμιέται, φώναξε τὸν πάτερ Μεθόδιο, ποὺ τὸν εἶχε περιποιηθεῖ τὴν παραμονή, καὶ βγῆκε πάλι ἔξω νὰ μάθει τίποτα καινούργιο. Ὕστερα ἀπὸ τὰ λόγια τοῦ Κωνσταντίνου τοῦ μπῆκαν ἀμφιβολίες, κι ἀποφάσισε νὰ πάγει ὁ ἴδιος νὰ βεβαιωθεῖ, ἂν ἀληθινὰ εἶχε σκοτωθεῖ ὁ Βοτανειάτης μὲ τὸ σῶμα του.

Πῆρε ἀπὰ τὶς πλαγιὲς καὶ ἀκολουθώντας τὰ δεντροσκέπαστα μονοπάτια, ἔφθασε στὸ μέρος ὅπου εἶχε γίνει ἡ σφαγὴ τῶν Ἑλλήνων. Ἀμφιβολία δὲν ἔμενε. Κάτω στὴ ρεματιά, σωροὶ - σωροὶ στοιβάζουνταν τὰ πτώματα ὡς πέρα ἀπὸ τὴ στενὴ κοιλάδα, καὶ ἡ καρδιά του σφίχθηκε γιὰ τοὺς δυστυχισμένους ποὺ εἶχαν πέσει σὰ νὰ ἦταν σὲ μακελειό, χωρὶς κἂν ν' ἀνταποδώσουν τὰ χτυπήματα.

Γύριζε νὰ φύγει, νὰ ἐπιστρέψει στὸ φίλο του, κι ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὰ δέντρα κατέβαινε βιαστικά, ὅταν ἄκουσε ὁμιλίες. Σταμάτησε κι ἀκροάστηκε. Μιὰ φωνὴ ἀκούονταν ἀντρίκεια, ποὺ ρωτοῦσε καὶ ξαναρωτοῦσε, μὰ κανένας δὲν ἀποκρίνουνταν. Ὁ Μιχαὴλ χώρισε λίγο τὰ πυκνὰ κλαδιά, κι ἔκανε μερικὰ βήματα προσεκτικά.

Παρακάτω, πλάγι στὸ δρόμο ποὺ κατέβαινε στὸν Ἀξιό, ἦταν καθισμένη μιὰ κόρη ὡς δεκαπέντε χρονῶν, καὶ κοντά της, ὄρθιος, στέκουνταν ἕνας καλόγερος μὲ μακριὰ καστανὰ γένια. Τὰ ροῦχα τῆς κόρης ἦταν χωριάτικης Βουλγάρας, ἀλλὰ στὸ κεφάλι δὲ φοροῦσε τίποτα, οὔτε σκοῦφο οὔτε μαντίλι, καὶ τὰ μαῦρα μαλλιά της, πυκνὰ καὶ σγουρά, μισοσκέπαζαν τὸ πρόσωπό της ὅπου γυάλιζαν δυὸ μαῦρα, μεγάλα, σὰν τρομαγμένα μάτια.

Ὁ καλόγερος τὴ ρωτοῦσε βουλγάρικα:

— Γιατί δὲ μιλᾶς; Γιατί δὲ μοῦ ἀπαντᾶς;

Τὸ κορίτσι τὸν κοίταξε σιωπηλά. Τὸ βλέμμα της, ἐρωτηματικὸ καὶ ἀνήσυχο, ἔμενε καρφωμένο στὸ πρόσωπό του, σὰ νὰ γύρευε κεῖ νὰ πάρει καμιὰν ἀπάντηση στὴ μυστική της σκέψη.

— Καταλαβαίνεις βουλγάρικα; ρώτησε πάλι ὁ καλόγερος. Ναί;... Ποιὸς ὡδηγοῦσε τοὺς στρατιῶτες;... Ὁ Δραγομοῦτσος; 1.

Τὸ κορίτσι ἔκαμε νόημα ἀρνητικὸ μὰ δὲν ἀποκρίθηκε.

— Μὴν ἦταν ὁ Νικουλιτσάς;... Ὄχι;... Ὁ Βλαδισλάβ;

Πάλι ἔκανε ἡ κόρη νόημα ὄχι, μὰ τὸ βλέμμα της δὲν τὸ ἔβγαζε ἀπὸ τοῦ καλόγερου τὸ πρόσωπο, ἐνῶ φανερὰ ὁ νοῦς της γύριζε ἀλλοῦ.

— Μὴν ἦταν ὁ Ἰβάτζης;

Τὸ κορίτσι ἔκαμε νόημα «ναί», καὶ σηκώθηκε. Ἀκούμπησε τὸ χέρι της στὸ μανίκι τοῦ καλόγερου καὶ τὸν κοίταξε στὰ μάτια. Μιὰ στιγμὴ κοντοστάθηκε, φαίνονταν πολὺ ταραγμένη, μὰ ὁ καλόγερος ἐξακολούθησε νευρικά:

— Λοιπὸν ἦταν ὁ Ἰβάτζης; Ξέρεις ἂν μαζί του ἦταν ὁ ὑπασπιστὴς τοῦ Σαμουήλ, ἕνας Ἀσάν;

Τὸ κορίτσι ἀνατρίχιασε καὶ τράβηξε βιαστικὰ τὸ χέρι της. Τὰ μαῦρα της μάτια γέμισαν φρίκη. Ἔξαφνα γύρισε, πήδησε σ' ἕνα βράχο ποὺ ἔστεκε παρακάτω, κι ἀπὸ κεῖ σὲ ἄλλον, καὶ σὲ μιὰ στιγμὴ χάθηκε ἀνάμεσα στὰ δέντρα ποὺ σκέπαζαν τὶς πλαγιές.

Ὁ Μιχαὴλ ἔκαμε ἕνα βῆμα μπροστὰ γιὰ νὰ τὴ δεῖ ἄλλη μιὰ φορά, ἀλλὰ γλίστρησε κι ἔπεσε, καὶ μερικὲς πέτρες κατρακύλησαν στὰ πόδια τοῦ καλόγερου. Σήκωσε τὰ μάτια ὁ καλόγερος καὶ εἶδε τὸν Μιχαὴλ νὰ σηκώνεται βιαστικά.

— Ὁ Ἅγιος Κύριλλος βοήθειά σου, φώναξε. Ποῦ πηγαίνεις, παλικάρι;

Ὁ Μιχαὴλ βγῆκε ἀπὸ τὰ δένδρα καὶ κατέβηκε ὡς τὸν καλόγερο.

— Κατεβαίνω στὴν κοιλάδα τοῦ Ἀξιοῦ, ἀποκρίθηκε ἐπιφυλακτικά. Ἐσύ; δάσκαλε;

— Ἐγὼ πηγαίνω στὴ μονὴ τῆς Παναγίας τῆς Ἐλεούσας, ἀποκρίθηκε ὁ παπάς.

— Εἶσαι τῆς μονῆς;

— Ὄχι, εἶμαι περαστικός. Γυρεύω κάποιον.

Ὁ Μιχαὴλ τὸν κοίταξε ὑποψιάρικα, καὶ ἀντίκρυσε τὸ ἐξεταστικὸ βλέμμα τοῦ καλόγερου, ἀλλὰ δὲ θέλησε νὰ ἐξακολουθήσει τὴν ὁμιλία, οὔτε ἔκρινε φρόνιμο νὰ δείξει πὼς εἶχε ἀκούσει τὰ ρωτήματα ποὺ ἔκανε τοῦ κοριτσιοῦ, ἀκόμα λιγότερο νὰ πεῖ πὼς γνωρίζει τὸν Ἀσάν.

— Εἶσαι τοῦ τόπου; ρώτησε ὁ καλόγερος σὲ λίγο.

— Ὄχι, ἀποκρίθηκε ὁ Μιχαήλ, κι ἐγὼ εἶμαι περαστικός. Βρίσκομαι δῶ μὲ τὸν ἀδελφό μου ποὺ πληγώθηκε χθές, καὶ τὸν νοσηλεύουν στὴ μονὴ ὅπου πηγαίνεις.

— Ἔτσι; ἔκαμε ὁ καλόγερος καὶ σώπασε γιὰ πολλὴν ὥρα.

Ἔξαφνα, σὰ νὰ ἔπαιρνε μιὰν ἀπόφαση, ρώτησε:

— Ἔγινε μάχη χθές;

— Ναί! ἀποκρίθηκε σύντομα ὁ Μιχαήλ.

— Ὁ Ἰβάτζης εἶναι δῶ; ρώτησε πάλι ὁ καλόγερος.

— Δὲν τὸν εἶδα, ἀποκρίθηκε ὁ Μιχαήλ, ἀποφεύγοντας θετικὴ ἀπάντηση.

Ὁ καλόγερος ἔριξε μιὰ ματιὰ στὰ ροῦχα τοῦ νέου.

— Δὲν εἶσαι ἀπὸ τὸ σῶμα του; ρώτησε.

— Ὄχι!

Ὥσπου ἔφθασαν στὸ μοναστήρι, οὔτε ὁ ἕνας οὔτε ὁ ἄλλος δὲ μίλησε πιά. Στὴν πόρτα ἀποχαιρετήθηκαν. Ὁ καλόγερος ζήτησε νὰ δῆ τὸν ἡγούμενο, καὶ ὁ Μιχαὴλ πῆγε στὸ δωμάτιο τοῦ Κωνσταντίνου.

Τὸν βρῆκε σὲ βύθος.

Μὴ ρωτᾶς τί τράβηξα μὲ τὸν ἀδελφό σου! εἶπε ὁ πάτερ Μεθόδιος. Δὲν ἤξερα πιὰ τί νὰ τοῦ κάνω!

— Μὲ φώναξε; Εἶπε τίποτα; ρώτησε ἀνήσυχα ὁ Μιχαήλ.

— Ὅλη τὴν πρωινὴ ἦταν ἥσυχος, ἀποκρίθηκε ὁ καλόγερος, καὶ τὸν πῆρα κι ἐγώ, ἐδῶ κοντά του. Μὰ εἶναι λίγη ὥρα ποὺ σὲ φώναξε δυὸ φορές, καὶ σὰν εἶδε πὼς ἔφυγες, θέλησε νὰ φύγει κι αὐτός. Εἶδα κι ἔπαθα νὰ τὸν βαστάξω στὸ κρεβάτι του!

— Μὰ εἶπε τίποτα; ρώτησε πάλι ὁ Μιχαήλ.

— Ὄχι! Μόνο σὲ ζήτησε. Τὸν πλάγιασα μὲ τὸ στανιὸ κι ἀμέσως ἀποκοιμήθηκε.

Σηκώθηκε κι ἔδωσε τὴ θέση του τοῦ Μιχαήλ.

— Τὸ πρόγευμα εἶναι ἕτοιμο, εἶπε. Θ' ἀνεβῶ πάλι σὰν ἀποφάγω, καὶ τότε κατεβαίνεις καὶ σύ.

Ἡ πόρτα ἔκλεισε κι ὁ Μιχαὴλ κάθησε κοντὰ στὸ φίλο του.

Ὁ Μιχαὴλ κάθησε κοντὰ στὸ φίλο του.

Συλλογισμένος κοίταζε τὴ σταχτερὴ χλωμάδα τοῦ προσώπου, τὰ μισόκλειστα ματόκλαδα καὶ τ' ἀναίματα χωρισμένα χείλια, καὶ μὲ ἀνατριχίλα ἀναπόλησε τὴ φοβερή του τρομάρα, ὅταν ἔφτασε τὴν παραμονὴ στὸ ποτάμι μὲ τὸν Νικήτα καὶ βρῆκε τὸν Κωνσταντῖνο βουτηγμένο στὰ αἵματα κι ἀναίσθητο.

Σιγὰ πῆρε τὸ χέρι του.

— Ἂν σ' ἔχανα... μουρμούρισε, ἂν σὲ σκότωναν...

Κι ὁ νοῦς του πῆγε πίσω, στὰ πρῶτα χρόνια τῆς φιλίας τους, τότε ποὺ μικρὸ παιδί, χωρὶς μάνα, ἀρρωστιάρικο καὶ ἄδυνατο, τὴν ἀγάπη του τὴν εἶχε δώσει ἀπεριόριστη στὸ δυνατὸ καὶ ἀτρόμητο ἀγόρι μὲ τὸν ὑπερήφανο ἀγέρωχο χαρακτήρα, ποὺ ὅλα τὰ τολμοῦσε καὶ τίποτα δὲ φοβόταν, οὔτε πόνο, οὔτε τιμωρία, παρὰ ρίχνονταν μὲ πάθος σὲ ὅ,τι τοῦ φαίνουνταν ἐπικίνδυνο ἢ ὄμορφο ἢ δύσκολο. Μικρὸς - μικρὸς τὸν ἐθαύμαζε γιὰ τὴ δύναμη καὶ τὴν παλικαριά του. Ἀργότερα, γιὰ τὸν ἐνθουσιασμὸ καὶ τὴν ποίηση ποὺ ἔβαζε σὲ ὅ,τι ἔκαμνε. Καὶ τώρα, γιὰ τὴ δυνατὴ ψυχή του, τὴν ἀλύγιστη ἀπόφασή του νὰ φέρνει σὲ τέλος ὅ,τι κι ἂν καταπιάνουνταν, ἂς ἦταν καὶ τὴν πιὸ δύσκολη, τὴν πιὸ ριψοκίνδυνη ἐπιχείρηση, φθάνει ποὺ τὴν εἶχε ἀποφασίσει, φθάνει ποὺ τὴ θεωροῦσε καλή.

Κι ἐκεῖνος τὸν ἄκουε πάντα, καὶ ὑποτασσόταν στὸ δυνατότερό του, καὶ τὸν ἀγαποῦσε μὲ λατρεία, ἀκόμα κι ὅταν εἶχε διαφορετικὴ ἐπιθυμία, ἀκόμα κι ὅταν ἡ θέληση τοῦ Κωνσταντίνου διαφωνοῦσε μὲ τὰ βαθύτερά του αἰσθήματα.

— Καὶ εἶμαι δῶ, μουρμούρισε, γιατί τὸ θέλησες ἐσύ...

Δέκα χρόνια ὁλόκληρα τὰ εἶχαν ζήσει μαζί, ἀνάμεσα στοὺς ἐχθρούς, μὲ τὸ μίσος τῶν Βουλγάρων στὴν καρδιά, μὲ τὴν ἐνθύμηση τῆς φριχτῆς νύχτας τῆς Ἀδριανούπολης καὶ τοῦ θανάτου τῶν ἀγαπημένων τους, μὲ τὴν ἀνάμνηση τοῦ ἐγκλήματος τοῦ Ἰβάτζη πάντα ζωντανὴ στὴν ψυχή τους.

Τὰ δέκα αὐτὰ χρόνια εἶχαν ἑνώσει τοὺς δυὸ φίλους ἀχώριστα. Καὶ ὅμως πόσο ἀλλιώτικα εἶχαν ἐπιδράσει στοῦ καθενός τὴν ψυχή!

Ἀπὸ τὴν πρώτη μέρα πού, δώδεκα χρονῶν ἀγόρι, εἶχε μάθει στὴ σπηλιὰ μέσα, ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ Νικήτα, γιὰ ποιὰ δουλειὰ τοὺς ἑτοίμαζαν, ἡ ψυχή του ὅλη εἶχε ἐπαναστατήσει. Τέτοια διπλοπρόσωπη ζωὴ δὲν τὴν ἤθελε, δὲν τοῦ ἄρεζε! Ἤθελε ἀνοιχτά, πλάγι στὸ Βασιλέα του νὰ πολεμᾶ τὸν ἐχθρό.

Μὰ ὁ Κωνσταντῖνος τοῦ εἶπε πὼς ἦταν πιὸ ὄμορφο νὰ ὑπηρετοῦν κρυφὰ τὴν πατρίδα τους. Τοῦ ἀπέδειξε πὼς περισσότερο θὰ ὠφελοῦσαν ἂν μάθαιναν τὰ σχέδια τῶν Βουλγάρων, καὶ εἰδοποιοῦσαν τὸν Αὐτοκράτορα ἐγκαίρως, ὥστε νὰ τὰ προλαβαίνει. Μὲ ζέση τοῦ περιέγραψε τὴν ὀμορφιὰ τῆς αὐτοθυσίας.

— Καὶ ἂν ζοῦμε δοῦλοι, περιφρονημένοι ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς μας, τοῦ εἶχε πεῖ, τί σημαίνει, ἀφοῦ ξέρομε πὼς δουλεύουμε γιὰ τὸ Βασιλέα μας!

Καὶ ὁ ἐνθουσιασμός του, ποὺ ἄναβε σπίθες στὰ μάτια του, παρέσυρε καὶ αὐτόν. Ὁ σοβαρός, ὁ σιωπηλὸς Μιχαὴλ παραδέχθηκε νὰ ζήσει τὴ διπλοπρόσωπη ζωὴ τοῦ κατασκόπου, παραμέρισε τοὺς δικούς του πόθους, ἔβαλε τὴν πίστη τοῦ φίλου του ψηλότερα ἀκόμα κι ἀπὸ τὴ δική του φυσικὴ ἀποστροφὴ γιὰ ὅ,τι ἦταν κρυφὸ καὶ δόλιο. Καὶ δὲ μίλησε πιά.

Τὰ πρῶτα χρόνια ἦταν κάπως εὐκολώτερα. Ὅσο ἦταν παιδόπουλα στὴν ἰδιαίτερη ὑπηρεσία τοῦ Σαμουήλ, ἡ δουλειά τους περιορίζουνταν σὲ μικροϋπηρεσίες τοῦ Τσάρου, νὰ στέκουν πίσω ἀπὸ τὸ κάθισμά του ἐνόσῳ ἔτρωγε, νὰ τοῦ βάζουν τὰ ποδήματά του, νὰ βρίσκουνται πάντα κοντὰ του ἕτοιμοι νὰ τρέξουν ὅπου τοὺς διατάξει, κι ἄλλα ὅμοια.

Μὰ πέρασαν τὰ χρόνια, τ' ἀγόρια μεγά-

1 Δραγομοῦτσος: στρατηγὸς τοῦ Σαμουήλ.

Η ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΜΑΣ ΣΤΗΛΗ

Εἰλικρίνεια μέχρι θανάτου

Ταπεινώσεις. Ἐξευτελισμοί. Ψεύτικες καὶ πρόστυχες κατηγορίες. Ζήλεια, φθόνος. Ἄδικη καταδίκη. Μαστιγώσεις. Τέλος θανάτωσις πάνω στὸ Σταυρό. Εἶναι τὰ γεγονότα ποὺ μᾶς θύμισε πιὸ ἔντονα ἡ περασμένη Μεγάλη Ἑβδομάδα.

Γιατί ἔγιναν ὅμως ὅλα αὐτά; Γιατί; Μᾶς τὸ λέει ὁ ἴδιος ὁ Κύριος: «Ἐγὼ εἰς τοῦτο γεγένημαι καὶ εἰς τοῦτο ἐλήλυθα εἰς τὸν κόσμον, ἵνα μαρτυρήσω τῇ ἀληθείᾳ». Δηλαδή, ἐγὼ γι' αὐτὸ ἔχω γεννηθῆ καὶ γι' αὐτὸ ἦλθα στὸν κόσμο, γιὰ νὰ εἴπω καὶ νὰ διακηρύξω τὴν Ἀλήθεια. Καὶ πραγματικὰ ὁ Κύριός μας σὲ ὅλους καὶ γιὰ ὅλα εἶπε καὶ κήρυξε τὴν Ἀλήθεια. Δὲν φοβήθηκε τοὺς μεγάλους καὶ τρανούς. Τοὺς εἶπε τὴν ἀλήθεια, ἔστω καὶ ἂν τοὺς ἦταν δυσάρεστη καὶ πικρή. Δὲν θέλησε νὰ κολακέψη τὸν πολὺ ὄχλο καὶ νὰ τοῦ κρύψη τὴν ἀλήθεια... Τὴν φανέρωσε καὶ σ' αὐτούς, ἔστω καὶ ἂν θὰ τοὺς ἀπογοήτευε, ἔστω καὶ ἂν αὐτὰ ποὺ τοὺς ἔλεγε ἦσαν ἀντίθετα πρὸς ἐκεῖνα, ποὺ αὐτοὶ πίστευαν γιὰ σωστά.

Γι' αὐτὸ ξεσηκώθηκαν ὅλοι ἐναντίον Του. Καὶ τρανοὶ καὶ μεγάλοι καὶ μικροὶ καὶ ἄσημοι. Ὅλοι Τὸν πολέμησαν μὲ μῖσος καὶ στὸ τέλος κατάφεραν νὰ Τὸν ἀνεβάσουν κατάδικο στὸ Σταυρό.

Ἂν Ἐκεῖνος ἤθελε νὰ μεταχειρισθῆ τὸ ψέμμα, δὲν θὰ εἶχε πάθει τίποτε. Ἂν ἀποφάσιζε νὰ ἐγκαταλείψη τὴν ἀπόλυτη εἰλικρίνεια σίγουρα δὲν θὰ Τὸν πείραζε κανείς. Ἀλλά, ὅπως τόσες φορὲς ἔχομε τονίσει, Ἐκεῖνος ἤθελε νὰ μᾶς ἀφίση ἕνα μεγάλο καὶ ζωντανὸ παράδειγμα. Καὶ νάτο. Εἶναι ὁ Κύριος ἐμπρός μας, ἡρωϊκός, ὑπερασπίζοντας τὴν Ἀλήθεια. Λέγει τὴν Ἀλήθεια, ἐνῶ γνωρίζει καλὰ τί Τὸν περιμένει. Δὲν ὑποχωρεῖ, ἀλλὰ προχωρεῖ ἡρωϊκὰ ἐμπρός. Ξέρει ὅτι ὁ δρόμος αὐτὸς ὁδηγεῖ στὸ μαρτύριο τοῦ Σταυροῦ. Ἀλλὰ δὲν δειλιάζει. Τὸ παράδειγμά Του εἶναι ὅτι ἔμεινε εἰλικρινής, στάθηκε ὑπερασπιστὴς τῆς Ἀλήθειας μέχρι θανάτου.

Ἐμεῖς οἱ ἄνθρωποι πόσες φορὲς δὲν δειλιάζουμε μπροστὰ στὴν Ἀλήθεια! Πόσες φορὲς δὲν ὑποχωροῦμε, ἀντιμετωπίζοντας πρὸς χάριν της ὄχι τὸ θάνατο, ἀλλὰ κάτι ἀσήμαντες καὶ ἀστεῖες δυσκολίες. Νομίζομε πὼς ἔτσι θὰ τὰ βολέψωμε καλύτερα. Ἔχομε τὴ γνώμη ὅτι δὲν πειράζει ἂν ἀφήσουμε γιὰ λίγο τὴν Ἀλήθεια καὶ μεταχειρισθοῦμε τὸ ψέμμα. Μᾶς φαίνεται πὼς μ' αὐτὸ τὸν τρόπο θὰ πετύχουμε τὸ σκοπό μας πιὸ εὔκολα καὶ πιὸ σίγουρα.

Πόσο ὅμως κάνομε λάθος. Πόσο ἔτσι βγαίνομε στὸ τέλος γελασμένοι. Στὴν περίπτωση τοῦ Κυρίου μας ποιὸς βγῆκε νικητής; Ἐκεῖνοι ποὺ Τὸν σταύρωσαν ἢ Ἐκεῖνος ποὺ σταυρώθηκε; Γιὰ μιὰ στιγμή, βέβαια, φαινόταν ὅτι νικητὲς ἦσαν οἱ σταυρωτές Του. Ὕστερα ὅμως; Σήμερα;

Γι' αὐτό, παιδιά, ἂς μὴ δειλιάζουμε ποτέ, ἀκολουθῶντας τὸ δρόμο τῆς Ἀλήθειας. Μπορεῖ νὰ βρίσκουμε ἐμπόδια καὶ δυσκολίες. Εἶναι ὅμως καλύτερα νὰ συναντήσωμε αὐτὰ τὰ ἐμπόδια καὶ νὰ παλαίψωμε ἐναντίον τους. Γιατὶ αὐτοῦ τοῦ εἴδους τὰ ἐμπόδια θὰ τὰ νικήσουμε. Ἐνῶ ἂν ἀκολουθήσουμε τὸ ψέμμα, τὸν εὔκολο δρόμο του, ἐμπόδια ἴσως δὲν θὰ συναντήσουμε, στὸ τέλος ὅμως δὲν θὰ εἴμαστε νικητές, ἀλλὰ νικημένοι.

Ἂς προσπαθήσουμε, λοιπόν, παιδιὰ νὰ μιμηθοῦμε τὸν Κύριό μας καὶ στὴν ἀγάπη Του πρὸς τὴν Ἀλήθεια καὶ τὴν εἰλικρίνεια κι' ἂς εἴμαστε πιστοὶ σ' αὐτήν, παρ' ὅλες τὶς δυσκολίες, ποὺ μπορεῖ νὰ συναντήσουμε. Ἂν πρὸς στιγμὴ δειλιάσουμε, ἂς στρέψωμε τὰ βλέμματά μας πρὸς τὸ Σταυρό. Καὶ τότε θὰ θυμηθοῦμε, ὅτι μετὰ τὴ Σταύρωση ἔρχεται ἡ Ἀνάσταση, μετὰ τὰ ἐμπόδια καὶ τὶς δυσκολίες ἡ Νίκη.

Ο ΠΑΤΕΡ ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ

λωσαν, ἄλλα παιδόπουλα πῆραν τὴ θέση τους. Ὁ Σαμουὴλ δὲν πολυσκοτίστηκε σὰν εἶδε τοὺς αὐλικούς του νὰ μεταχειρίζωνται τοὺς «γιοὺς τοῦ Κατεπάνω» σὰν πρόστυχους δούλους. Τοὺς παραμέρισε, τοὺς ξέχασε. Καὶ ἡ ζωὴ τῶν δύο ἑλληνοπαίδων ἔγινε ἐκεῖνο ποὺ ἦταν ἡ ζωὴ ὅλων τῶν αἰχμαλώτων ποὺ ἔπεφταν στὰ χέρια τῶν Βουλγάρων.

Τί μαρτύριο τότε, τί βάσανο γιὰ τὰ ὑπερήφανα ἀρχοντόπουλα!

Στὴν ἀρχὴ τοὺς παραφύλαγαν, δὲν τοὺς ἄφηναν νὰ βγοῦν ἀπὸ τὰ φρούρια, ἂν ἦταν σὲ χώρα, ἢ ἀπὸ τὰ στρατόπεδα, ἂν βρίσκουνταν σ' ἐκστρατεία. Σιγὰ-σιγὰ ὅμως, βλέποντας πὼς τ' ἀγόρια δὲ γύρευαν καθόλου νὰ φύγουν, οἱ Βούλγαροι τοὺς ἄφησαν νὰ πηγαινοέρχονται πιὰ ἐλεύθερα. Σὲ πολλὲς μάχες παραβρέθηκαν, κι ἔτυχε κάποτε νὰ φύγουν οἱ Βούλγαροι μὲ τέτοια βία, ποὺ ἦταν εὔκολο γιὰ τοὺς αἰχμαλώτους νὰ δραπετεύσουν. Καὶ ὅμως πάντοτε ἀκολούθησαν τοὺς ἀφεντάδες τους, πάντα ξαναγύρισαν στὴ σκλαβιά τους, τόσο, ποὺ οἱ ἴδιοι οἱ Βούλγαροι τοὺς περιγελοῦσαν καὶ τοὺς περιφρονοῦσαν γιὰ τὴν ἀτολμία τους. «Ποὺ ἔζησε στὴ φυλακή, τὴ φυλακὴ γυρεύει», ἔλεγαν εἰρωνικά.

Τ' ἀγόρια δὲν ἀποκρίνουνταν, μόνο κοίταζαν τὴ δουλειά τους, μὲ τρόπο ποὺ ν' ἀποφεύγουν μαλώματα καὶ βαρβαρότητες τῶν τυράννων τους.

Ἑλληνικὰ δὲν ἔπρεπε πιὰ νὰ μιλοῦν, ἀλλὰ νὰ φαίνουνται τόσο ἀποβουλγαρισμένοι, ποὺ καὶ τὴ γλῶσσα τους ἀκόμα νὰ τὴν ἔχουν ξεχάσει. Καὶ μόνο στὴ μοναξιὰ σὰ βρίσκουνταν, οἱ δυὸ αἰχμάλωτοι ξαναγύριζαν στὰ παιδικά τους ξαναθυμίσματα καὶ μιλοῦσαν τὴ μητρική τους γλῶσσα. Καὶ τότε ἄναβε ὁ ἐνθουσιασμὸς τοῦ Κωνσταντίνου...

. . . .

Μὲ ἀγάπη καὶ συγκίνηση ἔσκυψε ὁ Μιχαὴλ καὶ τὸν φίλησε στὸ μέτωπο.

Ὁ ἐνθουσιασμός του, αὐτὸς τὸν εἶχε βαστάξει τόσα χρόνια, τοῦ ἔδωσε τὸ θάρρος καὶ τὴ δύναμη νὰ ὑποφέρει τὴν περιφρόνηση καὶ τὴν τυραννία τῶν ἀφεντάδων.

—Ἡ ψυχή σου σὲ βαστοῦσε, μουρμούρισε, καὶ μαζὶ μὲ σένα βάσταξε καὶ μένα. Ἐνῶ ἤμουν μόνος...

Ἀπ' ὅλους τοὺς Βουλγάρους, ἕνας τοὺς κατέτρεχε περισσότερο, καὶ δὲν ἄφηνε περίσταση ποὺ νὰ μὴν τοὺς δείξει τὸ μίσος του. Καὶ αὐτὸς ἦταν ὁ Ἰβάτζης.

(Συνέχεια στὸ ἄλλο φύλλο)

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΤΣΟΠΑΝΟΣ

Σὲ λίγο θὰ ροδίσει
στὸν οὐρανὸ ἡ αὐγὴ
κι' ὁ Δῆμος ὁ τσομπάνος
ἀπ' τὸ μαντρὶ θὰ βγεῖ.

Ἀγνάντια του κυττώντας
τὸν ἥλιο στὸ βουνὸ
θὰ λέει ἕνα τραγούδι
γλυκὸ καὶ σιγανό!

Μπροστά του θὰ πηδᾶνε
τὰ πρόβατα τρελλά,
βελάσματα, κουδούνια
θ' ἀκούγωνται πολλά.

Κι' ὅλα θὰ νᾶναι ὡραῖα
θᾶναι ὅλα δροσερὰ
θὰ κελαηδοῦν πουλάκια
Θὰ τρέχουν τὰ νερά.

Κι' ὡς θὰ πηγαίνει ὁ Δῆμος
τ' ἀρνάκια στὴ βοσκὴ
θὰ λέει ἕνα τραγούδι
γλυκὸ σὰν προσευχή.

Κ. Γ. ΚΑΡΥΩΤΑΚΗΣ

ΑΠΤΕΡΟΣ ΝΙΚΗ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 230)

—Πρόσεχε, Φάνη. Γιὰ ὄνομα τοῦ Θε
Δὲ βλέπεις πὼς εἶναι κάτω γκρεμνός;

—Μὰ γιατί τὸν ἔχτισαν τόσο ἄκρη; Δ
φοβόντουσαν μὴν πέσουν;

—Εἶχαν λάβει τὰ μέτρα τους, ἐκεῖνο
Φάνη. Ἀπὸ τὶς τρεῖς μεριὲς τοῦ ἀκριν
αὐτοῦ πύργου, ποὺ ἔγινε τὸ βάθρο τ
Ἀπτέρου Νίκης, εἶχαν βάλει ἕνα περιτε
χισμα, πλαισιωμένο μὲ μαρμάρινες ἀν
γλυφες πλάκες. Κι' ἀπάνω ἀπ' αὐτὲς τ
πλάκες, εἶχαν βάλει ψηλὰ καὶ ὡραῖα κά
κελα — «Θωρακεῖον» τοῦ ναοῦ τὄλεγαν
κεῖνο τὸ περιτείχισμα, θώρακα δηλαδὴ κ
προφύλαγμα.

—Καὶ τί παραστάσεις εἶχαν ἐκεῖνες
πλάκες, θεία; ρώτησε ἡ Μυρτώ.

—Ὤ, ἐκεῖνες οἱ πλάκες ἦταν ἀριστου
γήματα γλυπτικῆς! Σώζονται δυὸ στὸ Μο
σεῖο καὶ θὰ τὶς δοῦμε. Ὅλο Νίκες φτερ
τές, παιχνιδιάρες, νεράϊδες σὲ ἀλαφρά
καὶ χάρη. Ἀγέρινα πλάσματα, ποὺ ἀ
μιζε ἡ αὔρα τὰ πέταλά τους καθὼς πήγα
ναν κι' ἔρχονταν, ἑτοιμάζοντας τὴν εὐχα
στήριο θυσία στὰ Ἐπινίκεια... Ἄλλες
δηγοῦσαν ζῶα στὸ βωμὸ κι' αὐτὰ δυστρ
ποῦσαν, βασανίζοντας τὶς κοπέλλες, ἄλλ
κουβαλοῦσαν ὅπλα γιὰ τὸ τρόπαιο ποὺ θ
στηναν στὴν Ἀθηνᾶ... Καὶ σ' ὅλο ἐκεῖνο
σαματά, μιά, ἡ πιὸ ὄμορφη, καθὼς ἔτρε
εἶδε πὼς τῆς λύθηκε τὸ σαντάλι. Ἔβα
λοιπὸν τὸ πόδι της πάνω σ' ἕνα βραχ
κι' ἔσκυψε νὰ τὸ δέση. Σ' αὐτὴ τὴ στά
τὴν πῆρε ὁ καλλιτέχνης.

—Σώζεται αὐτὴ ἡ παράσταση, θεία;

—Ναὶ εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ καλλίτερα
νάγλυφα τοῦ Μουσείου τῆς Ἀκροπόλεω

—Μὰ τότε γιατί δὲν πᾶμε νὰ τὴ δοῦμ

—Ἄ, ὅλα κι' ὅλα Φάνη μου, εἶπα. Τ
λεία καὶ παῦλα γιὰ σήμερα! Κάποια ἄλ
μέρα θὰ ρθοῦμε γιὰ τὸ Μουσεῖο. Νομίζε
πὼς ἔχουμε τὰ χρόνια καὶ τὰ φτερά σα
ὁ θεῖος Βρασίδας κι' ἐγώ;

ΕΛΕΝΗ ΠΑΡ

Τά παιδιά γράφουν

ΕΝΩ ΧΤΥΠΑ Η ΚΑΜΠΑΝΑ

Ἦταν ἕνα χαρούμενο Ἀπριλιάτικο βράδυ. Τὸ μικρὸ χωριουδάκι ἦταν γεμᾶτο χαρά. Χριστιανοὶ ἀπ' ὅλες τὶς ἄκρες του ἔτρεχαν νὰ ἰδοῦν τὸν Σωτῆρα τους, ποὺ θὰ ξαναζοῦσε μετὰ ἀπὸ τὰ φριχτὰ Του βασανιστήρια. Ὅλοι τους ἦταν χαρούμενοι καὶ καλοντυμένοι. Τὸ ἀνοιξιάτικο ἀεράκι, τοὺς δρόσιζε τὸ πρόσωπο καὶ τοὺς ἔκανε ροδοκόκκινους καὶ ἀνάλαφρους.

Συγχρόνως σὲ μιὰν ἀπομακρυσμένη γωνιὰ τοῦ χωριοῦ ἡ κυρὰ - Δημήτραινα, ἡ χήρα, ἡ χαροκαμένη μάνα ἀναστέναξε ἀπάνω στὸ παληὸ σπασμένο κρεββάτι της.

Πλάϊ, καθισμένα κατάχαμα τὰ δυὸ ὀρφανὰ ἐγγόνια της κοιτάζουν λυπημένα τὴν γριὰ γιαγιά τους.

Παρ' ὅλα τὰ ἑβδομήντα - πέντε χρόνια ποὺ εἶχε στὴν πλάτη της ἡ γριὰ - Δημήτραινα - ἔπαψε ν' ἀναστενάζη.

Τὰ βαθουλωμένα ἀπὸ τὰ γερατιὰ μάτια της ἔλαμψαν γιὰ μιὰ στιγμὴ καὶ ὕστερα εἶπε μὲ ἀποφασιστικότητα. «Θὰ πάω».

Τὴν ἴδια στιγμὴ ὁ χαρμόσυνος ἦχος τῆς καμπάνας διέκοψε τὶς σκέψεις τῆς χαροκαμένης.

Στὴ στιγμὴ πετάχτηκε ἀπάνω καὶ τρικλίζοντας ἄναψε τὸ μεγάλο λύχνο ἔνιψε τὸ ζαρωμένο πρόσωπό της καὶ φόρεσε τὴ μακρυὰ μαύρη ρόμπα της. Ὕστερα πῆρε ἀπὸ τὸ χέρι τὰ δυὸ παιδιὰ ἀμπάρωσε τὴν μισοσπασμένη ἀπὸ τὴν πολυκαιρία πόρτα καὶ προχώρησε μὲ βῆμα γοργὸ πρὸς τὴν ἐκκλησιά.

Τὸ πιὸ φτηνὸ κεράκι ἔφτανε γιὰ νὰ δείξη τὴν πίστη καὶ τὴν εὐλάβειά της. Τὸ ἄναψε μὲ προσοχὴ καὶ γονατίζοντας μπροστὰ στὸν Ἐσταυρωμένο μουρμούριζε προσευχὲς καὶ δεήσεις ἀπὸ τὰ βάθη τῆς ψυχῆς της.

Γυρίζοντας περασμένα μεσάνυχτα στὸ φτωχικό της ἔνοιωθε κάπως τὴν γέρικη καρδιά της, φορτωμένη μὲ τόσους πόνους, ξαλαφρωμένη. Κι' ὁ ἁρμονικὸς ἦχος τῆς καμπάνας, μιλοῦσε πιὸ πολὺ ἀπὸ πρὶν στὴν ψυχή της.

ΣΠΥΡΟΣ Λ. ΚΟΥΝΑΔΗΣ, χρονῶν 13

Ο ΑΠΟΧΩΡΙΣΜΟΣ

Κάποιο πρωϊνὸ τοῦ Ὀκτώβρη καθὼς ὁ ἥλιος ἔρριχνε τὶς πρῶτες του ἀκτίνες στὰ ὁλόλευκα σπιτάκια τοῦ μικροῦ μου χωριοῦ, ἀποχαιρετοῦσα τοὺς γονεῖς μου φεύγοντας γιὰ τὴν ξενητειά...

Τί πικρὴ ἡ ὥρα τοῦ χωρισμοῦ. Τὸ αἷμα μαζώνεται στὸ κεφάλι, τὰ μάτια βουρκώνουν ἀπὸ δάκρυα, ἡ καρδιὰ χτυπᾶ πιὸ γρήγορα...

Τὸ αὐτοκίνητο μὲ δυσκολία ἀνέβαινε τὸν ἀνήφορο, καὶ κρυβόταν στὰ πανύψηλα βουνά.

Πάει πιά, καὶ τὸ τελευταῖο σπιτάκι κρύφτηκε στὸ μπροστινὸ λόφο.

Μόνο οἱ κορυφὲς τῶν κυπαρισσιῶν ξεχωρίζουνε λὲς καὶ προσπαθοῦνε νὰ μὲ συντροφέψουνε μὲ τὴν ματιά τους στὸ ταξίδι μου...

ΙΩΑΝΝΗΣ ΤΑ·Ι·ΝΕΖΗΣ

ΠΝΟΕΣ

Τοῦ μπάτη τὰ δροσερὰ τ' ἀπαλοφυσήματα δροσίζουν κάθε ξαναμμένο ἀπὸ τὴ μεσημεριάτικη λαύρα πρόσωπο. Τὸ δροσᾶτο τ' ἀπόγιομα, παρακολουθώντας στὴ δύση τὸ φωτερὸ ἡμερινὸ μεγάλο ἀστέρι, γίνεται σιγὰ - σιγὰ μενεξεδένιο. Τῆς θάλασσας τὰ ὁλογάλανα καλμαρισμένα νερὰ ἀρχίζουν νὰ παίρνουν ἕνα χρῶμα χρυσαφένιο, προσδίνοντας ἀνάλογο χρῶμα στὴν ψυχὴ μιανοῦ ρωμαντικοῦ διαβάτη, ποὺ κάθεται γιὰ λίγο στὰ θαλασσοτριμμένα βότσαλα, παρακολουθώντας καὶ ἀπολαμβάνοντας τὸ πανώριο θέαμα. Ὁ διαβάτης βλέπει μὲ τὰ μάτια τῆς ψυχῆς του τὸ πρόσκαιρο αὐτὸ θέαμα λαμπρότερο. Ἡ φαντασία του, ξαναμμένη ἀπ' τὴν ὑπέροχη αὐτὴ θέα, ταξιδεύει σὲ κόσμους ξωτικούς, μαγευτικούς!...

Τὸ φωτερὸ ἡμερινὸ ἀστέρι ἐξαφανίζεται. Ἡ λάμψη του ὅμως ἡ ἐκτυφλωτικὴ μένει. Ζωηρεύει, γίνεται ἀθώρητη... Στὸ βάθος ἕνας πελώριος διαμαντοποίκιλτος, σμαραγδένιος θρόνος. Μυριάδες φωνοῦλες, γλυκόλαλες, ὅλες σὲ μιὰ μαγευτικὴ θεία μουσικὴ ἀκούονται: «Ὠσαννά!»...

Μιὰ ἀπόβαθη, ὑπόκοφη, τρεμουλιαστὴ (ἴσως ἀπ' τὴν ἔκσταση καὶ τὸ φόβο) φωνὴ ψιθυρίζει: «Ὁ Ἥλιος τῆς δικαιοσύνης!!» Μὰ ξάφνου, νά! Πάνω στὸ θρόνο, τὸ σμαραγδένιο, ἕνα ἥμερο, ἀσπρόμαλλο, ἀρνάκι ἀναπαύεται μακάρια. Στὸν κάτασπρο λαιμό του κάτι σὰν ἀλικόχρωμη κορδέλλα ξεχωρίζει. Εἶναι κάτι ὑγρό. Στάζει. Μιὰ σταγόνα, δυό, τρεῖς... ἄπειρες!... Αἷμα! Θεῖον Αἷμα! Αἷμα βάλσαμο, ποὺ χύνεται στὶς πονεμένες ψυχές. «Ἄκακε Ἀμνέ, εἶπε ὁ διαβάτης κάμε νὰ στάξη λίγο πιότερο ἀπ' τὸ βάλσαμο αὐτὸ τὸ θεῖο στὴν πληγωμένη καρδούλα μου. Κάμε ἡ ψυχή μου ν' ἀναγεννηθῆ μέσα στὸ πέλαγο τὸ βυσσινὶ τοῦ Θείου Αἵματός Σου! Κι' ἂς εἶναι ἡ δόξα Σου αἰώνια, Ἥλιε τῆς Δικαιοσύνης!

Μιὰ ἁλμυρὴ σταγόνα, πού, αὐλακώνοντας τὰ μάγουλα, ἔφθασε στὰ χείλη ξανάφερε τὸν διαβάτη στὴν πραγματικότητα.

ΠΑΤΗΝΙΩΤΙΚΗ ΠΕΝΝΑ

ΤΑ ΠΡΟΚΟΨΕ

Ἡ Πόπη ἔγραψε ἕνα γράμμα σὲ μιὰ φίλη της. Ἦταν ἕτοιμη νὰ τὸ κλείση στὸ φάκελλο, ὅταν εἶδε ὅτι δὲν εἶχε βάλει τὴν ὑπογραφή της. Γέλασε καὶ ἡ ἴδια μὲ τὴν ἀφηρημάδα της καὶ γιὰ νὰ διορθώση τὰ πράγματα ἔγραψε ἀπὸ κάτω τὸ ἑξῆς ὑστερόγραφο:

«Μὲ συγχωρεῖς, Ἑλένη μου, ποὺ δὲ γράφω τὸ ὄνομά μου, ἀλλὰ ὅπως βλέπεις, δὲ μὲ παίρνει τὸ χαρτί...».

Καὶ τὄστειλε ἔτσι!

ΦΤΕΡΩΤΟΣ ΚΑΒΑΛΛΑΡΗΣ

ΤΑ ΛΟΥΛΟΥΔΙΑ

Ἔξω στὸν κῆπο τριγυρνῶ
καὶ τὰ λουλούδια μου κοιτῶ...
Τοὺς μιλῶ δὲν μοῦ μιλοῦν
τοὺς γελῶ δὲν μοῦ γελοῦν...

Ἄχ ὡραῖα λουλουδάκια
βγάλετε καὶ σεῖς μιλιὰ
κελαϊδῆστε σὰν πουλάκια
στὴν κρυστάλλινη δροσιά.

Καὶ αὐτὰ μοῦ κάνουν γνέμα·
μεῖς δὲν ἔχουμε μιλιά,
Ἔχουμ' ὅμως εὐωδιὰ
ποὺ εὐφραίνει τὴ καρδιά.

ΕΛΕΝΗ ΚΑΖΑΜΙΑ
(Χρονῶν 12)

ΕΛΛΑΔΑ

Ἑλλάδα ὄνομα γλυκό,
τῆς Δόξης ἡ μητέρα,
ὡσὰν ἀστέρι φωτεινὸ
φωτίζεις τὸν αἰθέρα.

Λάμπεις καὶ ἀχτινοβολεῖς
παντοτεινὰ αἰώνια,
κι' ὅπου περνᾶς κι' ὅπου πατεῖς
σὲ στέφουν νίκης κλώνια.

Λάμψη σου καὶ φεγγοβολὴ
σοῦ εἶν' οἱ «Μαραθῶνες»
ὅπου τῆς νίκης ἡ τιμὴ
θὰ σὲ τιμᾶ αἰῶνες...

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΑΘΑΝ. ΜΠΑΛΤΖΩΗΣ

ΜΠΡΟΣΤΑ ΣΤΟ ΘΑΥΜΑ

Πάνω στὴ Μοράβα στὴ Τρεμπεσίνα, στὸ Γράμμο καὶ στὴ Πίνδο, ξεγελᾶ τὸ τουφεκίδι. Πολεμοῦνε τὰ παλληκάρια τῆς Ἑλλάδας μας.

Πήγανε κεῖ πάνω γιὰ ν' ἀγωνισθοῦνε γιὰ τὰ ὡραιότερα ἰδανικά: γιὰ τὴν πίστη καὶ τὴν πατρίδα.

Καὶ νάσου! Πρὶν ξεπροβάλλει τὸ θωρακισμένο σῶμα του ὁ Ἰταλός, τὸν κυνηγᾶ ὁ Ἕλληνας.

Σείεται ἡ Πίνδος σύγκορμη, ὅταν πατοῦν στὶς χιονοσκέπαστες πλαγιές, τὰ ὁρμητικὰ νειᾶτα. Ἀψηφοῦνε τὸ θάνατο! Δὲν τοὺς τρομάζουνε τὰ χιόνια, οἱ κακουχίες, οὔτε οἱ ἐχθροί.

Ἔχουν νὰ μετρηθοῦνε, αὐτοὶ λίγες χιλιάδες μὲ 8 ἑκατομμύρια λόγχες. Ἔχει νὰ μετρηθῆ ἕνας μικρὸς Δαβὶδ μὲ ἕναν γίγαντα Γολιάθ, ἕνας νάνος Νέστωρας μ' ἕνα πελώριο Λυαῖο. Κι' ὅμως, οἱ λίγες χιλιάδες θὰ νικήσουν, γιατὶ πολεμοῦνε γιὰ μιὰ ἰδέα... γιὰ τὴ Λευτεριά.

Ἑλλάδα! Πότε μεγάλη σὲ ἔκταση καὶ πότε μι-
(κρή,
πότε προομηρικὴ καὶ πότε Ἀθηναία
πότε Μακεδονήτισσα καὶ πότε Ἑλληνορωμαία
πότε Βυζαντινὴ καὶ πότε Φραγκοκρατημένη
πότε ἁλυσσοδεμένη, καὶ πότε, ὕστερα ἀπὸ ἀ-
(γῶνες.

Λεύτερη. Μὰ πάντα ἴδια... Ὁ Λεωνίδας εἶπε «Μολὼν Λαβὲ» στοὺς Πέρσες. Ὄχι! εἶπε ὁ πρωθπουργὸς Μεταξᾶς, ὅταν τοῦ ἔστειλαν τελεσίγραφο, καὶ μαζὶ μ' αὐτόν, ὁλόκληρος ὁ ἑλληνικὸς λαός. ΟΧΙ, δὲ θὰ περάσουν οἱ Ἰταλοὶ ἀπ' τὴν Ἑλλάδα!

Ἀέρα, ἀέρα ἰαχὲς πέρα ὡς πέρα
ἡ λόγχη ἀστράφτει, τρόμος καὶ φοβέρα
καρφώνει τὸν ἐχθρὸ πάνω στὰ χιόνια
γκρεμίζει τ' ἅρματα, σκορπίζει τὰ κανόνια!

Κι' ἀρχίζει ἡ μάχη! Νὰ τὰ Ἑλληνόπουλα τρέχουν νὰ φθάσουν στὴ γραμμή. Μὰ τί νὰ κάνουν τὰ φτωχά, μπροστὰ σὲ τέτοιον ὄγκο; Κι' ὅμως ὁρμοῦνε στὸν ἐχθρό, μὲ λύσσα, μὲ μανία. Πέφτουν στὴ μάχη! Τὸ πέρασμά τους δόξα ἀθάνατη, καὶ μαζὶ δίνει ἐλευθεριὰ στοὺς σκλαβωμένους Βόρειους Ἠπειρῶτες. Φωτιὰ σκορποῦν στὸν ἐχθρό! Καὶ ἡ εἰκόνα τῆς Θεοτόκου τοὺς ὁδηγεῖ στὴν νίκη!

ΚΩΝΣΤΑΝΤ. ΘΕΟΦΥΛΑΚΤΟΥ ΦΩΤΕΙΝΟΣ

«ΤΟ ΧΩΡΙΟ ΜΟΥ»

Τὸ χωριό μου, εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ πιὸ ὀμορφότερα χωριὰ τῆς Καρδίτσας. Εἶναι κτισμένο δίπλα στὶς ὄχθες τοῦ ποταμοῦ Καλέντζη. Στὰ βόρεια τοῦ χωριοῦ μου, ἁπλώνεται ἀπέραντο δάσος ἀπὸ λιγαριές καὶ ἀπὸ ἄλλα μικρὰ δεντράκια. Αὐτὸ τὸ δάσος χαρίζει στοὺς κατοίκους τοῦ χωριοῦ μου, τὴ δροσιά, τὴν ὑγεία καὶ τὴν εὐτυχία. Ἀλήθεια, τί ὡραῖα εἶναι νὰ περνᾶ κανεὶς ἀπὸ τὸ εὐτυχισμένο χωριό μου! Τὰ κρύα νερὰ τοῦ ποταμοῦ, δροσίζουν κάθε διαβάτη ποὺ περνᾶ ἀπὸ κεῖ. Τὴ γῆ, τὴ στολίζουνε διάφορα χρωματιστὰ λουλούδια. Τὸ ποτάμι καὶ τὸ χωριό μου τὸ στολίζουν ὡραῖα λουλούδια ποὺ κάνουν τὸν ἀέρα νὰ μοσκοβολᾶ. Κάθε σπίτι ἔχει καρποφόρα δέντρα, ποὺ δίνουν τοὺς γλυκοὺς καρπούς τους. Ὡραῖες κληματαριές, εἶναι σκαρφαλωμένες σὲ διάφορα δέντρα, στὰ κεραμίδια, ποὺ ὀμορφαίνουν τὰ κάτασπρα σπιτάκια. Τὰ σπίτια τοῦ χωριοῦ μου δὲν εἶναι ψηλά. Εἶναι μικρά, ταπεινά, περιποιημένα. Δὲν θὰ λησμονήσω ὅπου καὶ ἂν πάω ὅπου καὶ ἂν σταθῶ τὸ ἀγαπημένο μου χωριό.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΛΑΚΩΤΗΣ

Γύρω ἀπ' τὸν Ἀθλητισμό

ΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΜΑΔΑΣ ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ

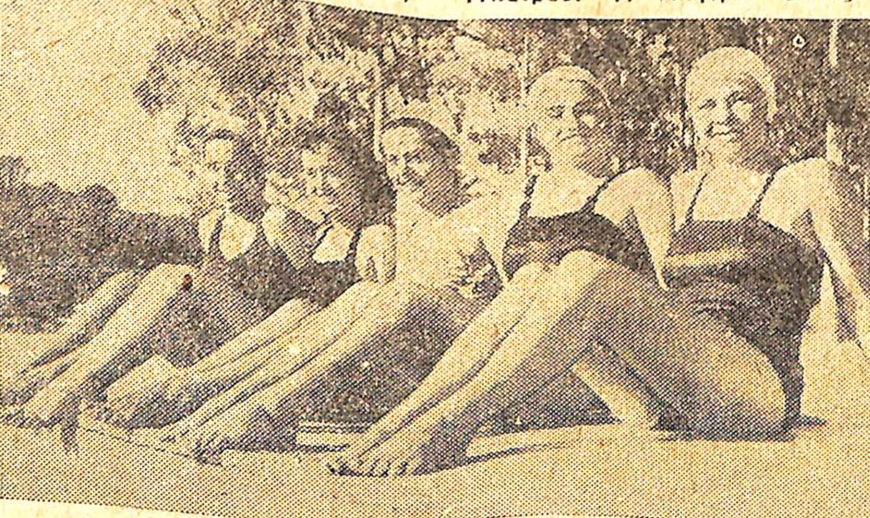
Ἡ ποδοσφαιρικὴ συνάντηση μεταξὺ τῶν Ἐθνικῶν ὁμάδων Ἑλλάδας καὶ Ἰταλίας β', ἦταν ὁ 34ος διεθνὴς ἀγώνας ποὺ ἔδωσε ἡ Ἑλλ. ὁμάδα. Κατωτέρω παραθέτομε τὰ ἀποτελέσματα καὶ τῶν ἄλλων ἀγώνων:

1920.—	Ὀλυμπ.	Ἄμστερνταμ	Σουηδία - Ἑλλὰς	9 - 0
1929'— 7	Ἀπριλ.	Ἀθῆναι	ἸταλίαΒ' - Ἑλλὰς	4 - 1
1929.—30	Ἰουν.	Σόφια	Ἑλλὰς - Βουλγαρία	1 - 1
1930.—26	Ἰανουαρ	Ἀθῆναι	Ἑλλὰς - Γιουγκοσλαυΐα	2 - 1
1930.— 2	Μαρτίου	Νεάπολις	Ἰταλία Β' - Ἑλλὰς	3 - 0
1930.—25	Μαΐου	Βουκουρέστι	Ρουμανία - Ἑλλὰς	8 - 1
1930.— 7	Δεκεμ.	Ἀθῆναι	Ἑλλὰς - Βουλγαρία	6 - 1
1931.—15	Μαρτ.	Βελιγράδι	Γιουγκοσλαυΐα - Ἑλλὰς	4 - 1
1931.—25	Ὀκτωβ.	Σόφια	Βουλγαρία - Ἑλλὰς	2 - 1
1931.—21	Νοεμβ.	Ἀθῆναι	Ρουμανία - Ἑλλὰς	4 - 2
1931.—13	Δεκεμ.	Ἀθῆναι	Οὐγγαρία Β' - Ἑλλὰς	4 - 2
1932.—27	Μαρτ.	Ἀθῆναι	Βουλγαρία - Ἑλλὰς	2 - 1
1932.—26	Ἰουν.	Βελιγράδι	Γιουγκοσλαυΐα - Ἑλλὰς	7 - 1
1932.—28	,Ιουν.	Βελιγράδι	Ρουμανία - Ἑλλὰς	3 - 0
1932.— 2	Ἰουλ.	Βελιγράδι	Βουλγαρία - Ἑλλὰς	2 - 0
1933.— 4	Φεβρ.	Ἀθῆναι	Ἑλλὰς - Βουλγαρία	1 - 0
1933.— 3	Ἰουν.	Βουκουρέστι	Γιουγκοσλαυΐα - Ἑλλὰς	5 - 3
1933.—6	Ἰουν.	Βουκουρέστι	Ρουμανία - Ἑλλὰς	1 - 0
1933.—10	Ἰουν.	Βουκουρέστι	Βουλγαρία - Ἑλλὰς	2 - 0
1934.—25	Μαρτ.	Μιλάνο	Ἰταλία - Ἑλλὰς	4 - 0
1934.—23	Δεκεμ.	Ἀθῆναι	Ἑλλὰς - Γιουγκοσλαυΐα	2 - 1
1934.—26	Δεκεμ.	Ἀθῆναι	Ἑλλὰς - Ρουμανία	2 - 2
1935.— 1	Ἰαν.	Ἀθῆναι	Βουλγαρία - Ἑλλὰς	2 - 1
1935.— 6	Ἰουν.	Σόφια	Βουλγαρία - Ἑλλὰς	5 - 2
1935.—20	Ἰουν.	Σόφια	Γιουγκοσλαυΐα - Ἑλλὰς	6 - 1
1935.—24	Ἰουν.	Σόφια	Ἑλλὰς - Ρουμανία	2 - 2
1948.—	Κύπελ. Μεσ.	Ἀθῆναι	Τουρκία - Ἑλλὰς	2 - 1
1949.—	» »	Ἀθῆναι	Αἴγυπτος - Ἑλλὰς	3 - 1
1949.—	» »	Ἀθῆναι	Ἰταλία Β' - Ἑλλὰς	3 - 2
1949.—	Δεκέμβρ.	Κων)πολις	Τουρκία - Ἑλλὰς	2 - 1
1950.—	Φεβρ.	Κάϊρον	Ἑλλὰς - Αἴγυπτος	0 - 1
1951.—	Φεβρ.	Ἀθῆναι	Β' Γαλλία - Ἑλλὰς	1 - 0
1951.—	Ἀπρίλ.	Νεάπολις	Β' Ἰταλία - Ἑλλὰς	3 - 0

Ο ΘΑΝΑΣΗΣ ΡΑΓΑΖΟΣ 3ος ΕΙΣ ΤΗΝ ΒΟΣΤΩΝΗΝ

Γιὰ μιὰ ἀκόμη φορὰ τὸ Ἑλληνικὸ φιλότιμο ἐθριάμβευσε. Ὁ Θανάσης Ραγάζος, ὁ δοξασμένος μας Βαλκανιονίκης τοῦ Μαραθωνίου δρόμου, πέτυχε τὸν ἆθλο, νὰ τερματίση τρίτος στὴ διεθνῆ κοῦρσα τῆς Βοστώνης, στὴν ὁποία πῆραν μέρος 153 διαλεκτοὶ Μαραθωνοδρόμοι, τῆς Εὐρώπης, τῆς Ἀμερικῆς καὶ τῆς Ἀσίας.

Ὁ Ραγάζος, παρὰ τὰ 37 του χρόνια, ξεκίνησε γεμάτος ἐνθουσιασμὸ καὶ ἐλπίδες ἀπὸ τὴν Ἀθήνα, μιὰ μόλις ἑβδομάδα πρὸ τῆς διεξαγωγῆς τῆς μεγάλης κούρσας. Εἶχε ξανατρέξει στὴν ἴδια διαδρομὴ τὸ 1947 καὶ εἶχε καταλάβει τὴν 6η θέση. Ὁ Κυριακίδης εἶχε ἔρθει 10ος. Στὴν ἀφετηρία παρετάχθησαν 153 Μαραθωνοδρόμοι, ἀπὸ πολλὰ μέρη τοῦ κόσμου. Φυσικὰ οἱ περισσότεροι ἦσαν Ἀμερικανοί. Ὅπως ἀνέφεραν τὰ σχετικὰ τηλεγραφήματα τῶν ξένων πρακτορείων, ὁ Ἕλληνας πρωταθλητὴς ἔκανε τὸ σταυρό του καὶ ρίχτηκε στὸν ἀγώνα, ἀκολουθώντας τὸν πρῶτο ὅμιλο, ποὺ τὸν ἀποτελοῦσαν Ἀμερικανοὶ καὶ Ἰάπωνες. Τὰ χιλιόμετρα ἐκαλύπτονταν τὸ ἕνα μετὰ τὸ ἄλλο καὶ γύρω στὸ 35 χιλιόμετρο, ὁ φιλότιμός μας ἀθλητὴς βρισκόταν μεταξὺ τῶν πρώτων πέντε δρομέων. Δύο Ἰάπωνες καὶ δύο Ἀμερικανοί, διαβλέποντες τὴν ἀκατάβλητη ἀγωνιστικὴ διάθεση τοῦ Ραγάζου, προσπάθησαν νὰ τὸν κουράσουν. Πότε ὁ ἕνας καὶ πότε ὁ ἄλλος ἔμπαιναν ἐπὶ κεφαλῆς καὶ ἔτσι στὸ 38ο χιλιόμετρο ὁ Ραγάζος ἄρχισε νὰ λυγίζη. Δὲν εἶχε κανένα νὰ συνεργασθῆ καὶ ἔτσι οἱ ἀντίπαλοί του πέτυχαν τὸ σκοπό τους. Ὁ νεγροαμερικανὸς Χουάϊτ θυσιάστηκε γιὰ τὸν λευκὸ συμπατριώτη του Λάφφερτυ καὶ ὁ Ἰάπων Κογιανάγκι γιὰ τὸν συμπατριώτη του Τανάκα. Ἔτσι ἡ σειρὰ τερματισμοῦ ἦταν: 1) Τανάκα 2 ὧρες 27΄45΄΄. 2) Λάφφερτυ 2.31΄.15΄΄. 3) Ραγάζος 2.35΄.27΄΄. 4) Χουάϊτ 2.35΄.50΄΄. 5) Κογιανάγκι. Ὁ Τοῦρκος Κοροῦ ἐτερμάτισε ἑνδέκατος. Ὡς γνωστὸν τὸ 1946 νικητὴς εἶχεν ἀναδειχθῆ ὁ Στέλιος Κυριακίδης, μὲ χρόνο 2 ὧρες 29΄.27΄΄.

Τὸ καλοκαῖρι πλησιάζει καὶ ἡ κολύμβηση θὰ γίνη καὶ πάλι τὸ ὑπ' ἀριθμὸν 1 σπὸρ τῆς νεολαίας. Ἀνωτέρω ἕνας ὅμιλος κολυμβητριῶν μας, μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὶς πρωταθλήτριες τοῦ Α.Ο.Π. Φαλήρου, Χατζηαργύρη καὶ Ρουμπέν.

ΟΙ ΕΛΛΗΝΟΤΟΥΡΚΙΚΟΙ ΑΘΛΗΤΙΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ

Ἡ ἐπιτυχία τῶν Ἑλλήνων ἀθλητῶν κατὰ τοὺς Ἑλληνοτουρκικοὺς ἀγῶνες, ποὺ ἄρχισαν στὸ Παναθηναϊκὸ Στάδιο τὴν περασμένη Κυριακή, ἀπέδειξεν ὅτι ὁ κλασσικός μας ἀθλητισμὸς ξαναβρῆκε τὰ παληὰ δοξασμένα του ἀχνάρια καὶ πολὺ σύντομα θὰ ξαναπάρη τὴν πρώτη θέση ἀνάμεσα στὰ Βαλκανικὰ κράτη. Τοὺς Ἑλληνοτουρκικοὺς ἀγῶνες, παρηκολούθησαν 50.000 φίλαθλοι, ποὺ ἐχειροκρότησαν μὲ ἐνθουσιασμὸ τὶς νίκες τοῦ Μαυροειδῆ ἀπὸ τὴν Καλαμάτα, τοῦ Μιχαὴλ ἀπὸ τὴν Θεσσαλονίκη, τοῦ Καμπαδέλη ἀπὸ τὴν Ἀλεξανδρούπολη, τοῦ Λάμπρου ἀπὸ τὴν Χαλκίδα, τοῦ Σύλλα ἀπὸ τὴν Χίο, τοῦ Πετράκη ἀπὸ τὴν Ἀθήνα κ. ἄ. Γιὰ μιὰ ἀκόμη φορὰ οἱ ἐπαρχιῶτες ἀθληταί μας ἀπέδειξαν τὸ ὑψηλό τους ἀγωνιστικὸ φρόνημα καὶ τὴν πίστη τους γιὰ τὴν νίκη. Ἕνα μεγάλο εὖγε λοιπὸν στὴν Ἀθάνατη Ἑλληνικὴ ἐπαρχία.

Η ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΣΤΙΣ ΕΠΑΡΧΙΕΣ

Οἱ νεαροὶ φίλαθλοι ἀναγνῶστες μας, μᾶς γράφουν τὰ ἀποτελέσματα τῶν παρακάτω ποδοσφαιρικῶν ἀγώνων τῶν ἐπαρχιῶν:

— ΙΩΑΝΝΙΝΑ: Παρουσία χιλιάδων θεατῶν ὁ «Ἀβέρωφ» νίκησε τὸν «Ἀτρόμητο» μὲ 3 - 2 (1 - 0) καὶ κέρδισε τὸ κύπελλο τοῦ γενικοῦ διοικητοῦ Ἠπείρου. Ἡ νικήτρια ἔπαιξε πολὺ τεχνικὰ καὶ ἐπεβλήθη δικαίως.

Γ. ΤΟΣΚΑΣ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ: Ἡ ὁμάδα τῆς Γεωργικῆς Σχολῆς Π. Α. Κ. νίκησε μὲ 3 - 1 τὴν ὁμάδα τοῦ Ἀστέρος. Οἱ ποδοσφαιρισταὶ τῆς Παιδοπόλεως ἔπαιξαν ἐξαιρετικά. Τὰ τέρματα τὰ πέτυχαν οἱ Δημητριάδης,

Καὶ τὸ τέννις εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ ἀθλήματα, ποὺ διεξάγονται τὸ καλοκαῖρι. Ἀνωτέρω ὁ Ἕλληνας πρωταθλητὴς Λάζαρος Στάλιος, ἀπὸ τὴν Θεσσαλονίκη.

Λαβασᾶς καὶ Καραγκιαουρίδης. Ἡ νικήτρια: Παναγιωτίδης, Δημητριάδης, Λαβασᾶς, Ἀγόρας, Πανταζίδης, Κοκιλίδης, Καραλῆς, Καραγκιαουρίδης, Παναγιωτίδης, Παπαδόπουλος καὶ Κουρέλας. Ἐξ ἄλλου ἡ ὁμάδα τοῦ ΠΑΟΚ νίκησε τὸν Ἄρη μὲ 2 - 1.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ

— ΦΕΡΡΑΙ: Ἡ νεοσύστατη ὁμάδα τῶν Φερρῶν, νίκησε τὴν ὁμάδα τοῦ Δορίσκου μὲ τέρματα 6 - 0. Οἱ νικηταί: Κανταρτζῆς, Ραπτόπουλος, Μπακιρτζῆς, Παπακώστας, Δομσαρίδης, Κούτρας, Κουφάκης, Βίζγας, Χρυσοσταμίδης, Παλαυράκης. Ἡ ἀνωτέρω ἑνδεκάδα ἱδρύθηκε μὲ τὴν πρωτοβουλία τοῦ προπονητή της κ. Ἐλ. Βάρναλη καὶ βαδίζει ἀπὸ νίκη σὲ νίκη.

Δ. ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ
Ν. ΚΟΥΦΑΚΗΣ

— ΣΟΥΦΛΙ: Τὰ παιδιὰ τῶν Παιδοπόλεων ποὺ ξαναγύρισαν στὸ χωριό τους, ἵδρυσαν δύο ὁμάδες. Τὴν Α. Ε. Κ. καὶ τὸν Π. Α. Ο. Στὴ πρώτη τους συνάντηση, νίκησε τὸ συγκρότημα τῶν παιδιῶν τῆς Α. Ε. Κ. μὲ 5 - 3. Αἱ συνθέσεις: Α.Ε.Κ. Καραβαργιώτης, Λογαρᾶς Α. καὶ Ι., Τσιώτας, Γκούτλης, Τσιομπανούδης, Ἀναγνώστου, Τσιαμτσῆς καὶ Παπαναστασίου. Π. Α. Ο.: Ζαφείρης, Νερατζούδης Παν. καὶ Πασχ. Φούσκας Ι. καὶ Ε., Μπακαλούδης Κ. καὶ Μ., Χοῦχος καὶ Σουφουτάσιος.

ΓΙΑ ΤΗ ΜΙΚΡΗ ΝΟΙΚΟΚΥΡΑ

ΠΑΣΧΑΛΙΝΗ ΛΑΤΡΑ

Μεγάλη ἀναστάτωση στὰ σπίτια αὐτὲς τὶς μέρες! Οἱ νοικοκυρὲς τὰ ἑτοιμάζουν γιὰ νὰ γιορταστῇ σ' αὐτὰ ἡ Ἀνάσταση...

Γιατὶ ἂν ἡ ἐκκλησία εἶναι ὁ Ναὸς τῆς πίστεως, τὸ σπίτι εἶναι ὁ Ναὸς τῆς ἀγάπης, ἡ ζεστὴ Ἑστία ποὺ συγκεντρώνει γύρω ἀπὸ τὸ γιορτάσιμο τραπέζι τὴν οἰκογένεια...

Ὕστερα ἀπὸ τὴ λειτουργία, τὴν φωτοχυσία τῶν κεριῶν καὶ τὸ χαρούμενο «Χριστὸς Ἀνέστη», στὸ σπίτι θὰ συνεχιστῇ ἡ Πασχαλινὴ γιορτή, μὲ τὴν μαγερίτσα καὶ τὰ κόκκινα αὐγὰ — τόσο ὀρεχτικὰ ὕστερ' ἀπὸ τὴν σαρακοστή!

Καὶ πῶς λάμπει τὸ σπίτι παστρικὸ κι' ὄμορφο συγυρισμένο! Θαρρεῖς κι' ἡ νοικοκυρὰ τὸ ἑτοίμασε γιὰ τὸν ἴδιο τὸν ἐρχομὸ τοῦ Κυρίου... Καὶ μήπως δὲν νοιώθεις αὐτὲς τὶς μέρες καὶ μέσα στὸ πιὸ ταπεινό, καὶ στὸ πιὸ φτωχικὸ σπιτάκι τὸ ἀνάερο τὸ πέρασμά Του;

Γι' αὐτὸ κι' οἱ νοικοκυρὲς ἀνασκουμπώνονται. Ὅλα πρέπει νὰ λάμπουν τὴν Ἀνάσταση... Εἶναι ὁ ταπεινὸς φόρος τιμῆς, ὁ εὐλαβικὸς φόρος τοῦ σπιτιοῦ, στὴ μεγάλη γιορτὴ τῆς Χριστιανωσύνης... Βάζει κι' αὐτὸ τὰ καλά του σὰν ἄνθρωπος... Στραφταλίζει... Στολίζεται... Πρῶτα πρῶτα γίνεται τὸ Πασχαλινὸ ἀσβέστωμα. Σᾶς ἔχω δώσει ὁδηγίες, κι' ἐλπίζω νὰ μὲ βγάλετε... ἀσπροπρόσωπη.

Ἔπειτα, εἶναι τὸ γενικὸ σφουγγάρισμα... (Ἡ πασχαλινὴ μπουγάδα, ὅπου θὰ πλυθοῦν ὅλα, κουρτίνες καὶ κουρτινάκια, τραπεζομάντηλα καὶ πετσετάκια, ἔχει γίνει κιόλας πρὶν ἀπὸ τὴ Μεγάλη ἑβδομάδα, γιὰ νὰ τὰ ντυθῇ φρεσκοσιδερωμένα τὸ σπίτι αὐτὴν τὴν πιὸ ὄμορφη Κυριακὴ τοῦ χρόνου.

Γι' αὐτὸ θὰ σᾶς δώσω μερικὲς πρακτικὲς συμβουλὲς γιὰ τὶς λεπτομέρειες, πρὶν

φτάσουμε στὶς μαγειρικὲς συνταγὲς ποὺ σίγουρα θ' ἀνυπομονῆτε νὰ τὶς μάθετε...

ΠΩΣ ΓΥΑΛΙΖΟΥΝ ΤΑ ΜΑΓΕΙΡΙΚΑ ΣΚΕΥΗ

α) Ἀπὸ ἀλουμίνιο:

Τὰ πλένουμε μὲ καυτὴ σαπουνάδα. Ἔπειτα τὰ τρίβουμε μὲ νερὸ 100 δράμια, σόδα 10 δρ. (Προσοχή, ὄχι ποτάσα ποὺ τὰ μαυρίζει). Ἁλάτι χοντρὸ 2 δράμια. Ἀφοῦ τὰ περάσουμε μὲ χλιαρὸ νερὸ καὶ τὰ σκουπίσωμε, τὰ τρίβουμε νὰ γυαλίσουν μὲ λάδι καὶ οἰνόπνευμα σὲ ἴδιες δόσεις.

β) Τὰ χαλκώματα (μπακίρια).

Πρῶτος τρόπος: Τρίβουμε ἐλαφρόπετρα, τὴν κοσκινίζομε, τὴν ἀνακατεύομε μὲ λάδι σὲ ἴσα μέρη... Τὰ μπακίρια λάμπουν!

Δεύτερος τρόπος: Κάνουμε μιὰ ἀλειφὴ ἀπὸ ἀλεύρι, ἄμμο καὶ ξύδι. Μ' αὐτὴ τρίβουμε τὰ μπακίρια. Ὕστερα τὰ σκουπίζομε καὶ τὰ τρίβομε μὲ λίγο πυλόχωμα σὲ σκόνη...

Πῶς καθαρίζουν οἱ σιδερένιες χειρολαβὲς κ. λ. π.

Ἀπὸ βραδὺς θὰ ρίξουμε σὲ πετρέλαιο λίγη παραφίνη. Μ' ἕνα παλιὸ πινέλο θὰ καθαρίσουμε τὰ σιδερένια ἀντικείμενα καὶ θὰ ἀφήσωμε τὴ διάλυση ὅλη τὴ νύχτα.

Τὴν ἄλλη μέρα τὰ σκουπίζομε μ' ἕνα ἄσπρο καθαρὸ πανί, καὶ θὰ δοῦμε πῶς θὰ γυαλίζουν σὰν καινούργια.

Τὰ μπρούτζινα χερούλια τῆς πόρτας.

Πρῶτα τὰ τρίβουμε μὲ ξύδι καὶ πηλόχωμα ἀνακατεμμένα (ἀλοιφή). Τὰ σκουπίζομε καὶ τὰ τρίβομε μὲ λίγη ποτάσσα καὶ γυαλίζουν ἔξοχα.

Πῶς καθαρίζουν τὰ ἐπίχρυσα κάδρα.

Τρίψετε τὰ ἐπίχρυσα κάδρα μ' ἕνα φρεσκοκομμένο κρεμμύδι. Σὲ λίγες ὧρες τὰ περνᾶτε μὲ λίγο ἐλαφρὰ χλιαρὸ βρόχινο νερό, τὰ σκουπίζετε καὶ τὰ τρίβετε μ' ἕνα μαλακὸ πανί. Οἱ ἐλαιογραφίες καθαρίζουν μὲ ἁγνὸ λινόλαδο. Τὶς τρίβετε μ' ἕνα βαμβάκι, καὶ τὶς σκουπίζετε μαλακά.

Τὸ τζάμι ἀπὸ φωτογραφίες, κάδρα κλπ. καθαρίζει θαυμάσια ἂν πλυθῇ μὲ νερὸ ὅπου ρίξατε λίγες σταγόνες ἀμμωνία.

Παρκετίνη γιὰ πλάκες.

Ἂν θέλομε νὰ κάνομε τὶς πλάκες τῆς κουζίνας ὅπου μαγειρεύομε, ἀλλὰ κι' ὅτι δήποτε πλακάκια (στὴν κουζίνα, στὴν βεράντα, παντοῦ) ν' ἀστράφτουν σὰν καινούργια, δὲν ἔχομε παρὰ νὰ λυώσουμε σὲ σιγανὴ φωτιὰ μέσα σὲ τρεῖς ὀκάδες νερὸ μισὴ ὀκὰ κίτρινο κερὶ καὶ 150 δράμια πράσινο σαπούνι. (Μποροῦμε νὰ χρησιμοποιήσουμε καὶ τὴ μισὴ δόση). Τ' ἀνακατεύομε μέχρις ὅτου διαλυθοῦν ἐντελῶς. Βγάζομε τὴ διάλυση ἀπὸ τὴ φωτιὰ καὶ ρίχνουμε ὡς 25 δράμια ποτάσσα, ἀνακατεύοντας καλὰ καλὰ ὡς νὰ διαλυθῇ κι' αὐτή.

Σφουγγαρίζομε πρῶτα καλὰ τὶς πλάκες, καὶ κατόπιν ἀφοῦ στεγνώσουν, τὶς τρίβομε μ' αὐτὸ τὸ μῖγμα, καὶ τὶς γυαλίζουμε μὲ μάλλινο πανί.

Ἡ πλακόστρωση παίρνει ἔτσι ἕνα ὡραῖο γυαλιστερὸ χρῶμα.

Πῶς καθαρίζουν οἱ καθρέφτες.

Τοὺς πλένομε μὲ οἰνόπνευμα, καὶ τοὺς σκουπίζομε μὲ μάλλινο πανί, τρίβοντας δυνατὰ ὡς νὰ γυαλίσουν.

Η ΠΑΣΧΑΛΙΝΗ ΚΟΥΖΙΝΑ ΜΑΣ

Ἡ μαγερίτσα.

Θὰ σᾶς δώσω πρῶτα τὴ συνταγὴ τῆς μαγερίτσας ποὺ γιὰ τὰ περισσότερα ἑλληνικὰ σπίτια, εἶναι τὸ ἀπαραίτητο πιάτ[ο] ὕστερα ἀπὸ τὴν Ἀνάσταση.

Νὰ τώρα πῶς γίνεται:

Καθαρίζομε καλὰ τὰ ποδαράκια τοῦ ἀ[ρ]νιοῦ καὶ τὴν κοιλιὰ ποὺ τὴν κόβουμε σ[ὲ] 4 - 5 κομμάτια. Τὰ βάζομε ὅλα μαζὶ [σ'] ἕνα δοχεῖο καὶ τὰ ζεματᾶμε. Χύνομε τ[ὸ] νερὸ αὐτό, καὶ τὰ βάζομε πάλι στὴ φωτι[ὰ] μὲ ζεστὸ νερό. Ὅταν πάρουν βράση, ρ[ί]χνουμε τὸ ἀνάλογο ἁλάτι καὶ μιὰ κουτ[α]λιὰ τοῦ γλυκοῦ καλὸ ἀλεύρι, ποὺ τὸ λυ[ώ]νομε πρὶν μὲ λίγο κρύο νερὸ καὶ ἀφήνομ[ε] νὰ σιγοβράσουν.

Στὸ μεταξὺ παίρνομε τ' ἄλλα ἐντόσθια, λίγο σηκώτι καὶ πλεμόνι, τὰ ζεματᾶμε κ[αὶ] αὐτά, τὰ στραγγίζομε, καὶ τὰ κόβομε ψ[ι]λά. Βάζομε στὴ φωτιὰ μιὰ κατσαρόλα [ὅ]που ρίχνομε 2 κουταλιὲς τῆς σούπας βο[ύ]τυρο, μιὰ χούφτα χόρτα ψιλοκομμένα τῆ[ς] ἐποχῆς (Μισὸ μάτσο κρεμμυδάκια φρέσκ[α] δηλαδή, μισὸ μάτσο ἄνηθο καὶ λίγο μαϊ[ν]τανό). Τ' ἀφήνομε νὰ μισοκαβουρδιστοῦ[ν] ἀνακατεύοντάς τα, καὶ τότε ρίχνομε τὰ ἐ[ν]τόσθια. Ὕστερα, προσθέτομε τὴν κοιλι[ὰ] καὶ τὰ ποδαράκια (ποὺ θὰ πρέπει νἄχου[ν] βράσει μόνα τους σ' ἄλλη κατσαρόλα μισ[ὴ] ὥρα - τρία τέταρτα) μαζὶ μὲ τὸ ζουμ[ί] τους.

Ἀφοῦ βράσουν καλά, περνᾶμε τὸ ζουμ[ὶ] ἀπὸ ψιλὸ τρυπητὸ σὲ ἄλλη κατσαρόλα κ[αὶ] ρίχνομε τὸ ρύζι νὰ βράσῃ (μιὰ κουταλι[ὰ] τῆς σούπας γιὰ τὸ κάθε ἄτομο). Ὅτ[αν] βράσῃ τὸ ρύζι αὐγοκόβουμε τὴν σούπα κ[αὶ] προσθέτομε τὴν κοιλιὰ καὶ τὰ ποδαράκι[α] ψιλοκομμένα. Ἂν εἶναι πολλά, σερβίρομ[ε] ἕνα μέρος χωριστά, περιχυμένα μὲ λαδ[ό]ξυδο καὶ μαϊντανό.

Ἡ μαγερίτσα γιὰ νὰ πετύχῃ καλά, θ[έ]λει δυὸ φωτιές.

Πολλοὶ συνηθίζουν νὰ ρίχνουν μετὰ τ[ὸ] αὐγολέμονο γιαούρτι, σὲ ἀναλογία μισ[ὸ] κεσὲ γιὰ 6 - 8 ἄτομα. Ἂν δὲν ἔχομε γι[α]ούρτι, εἶναι ἀπαραίτητο νὰ ρίξωμε τουλ[ά]χιστον λίγο γάλα γιὰ ν' ἀσπρίσῃ ἡ σούπ[α].

ΚΟΥΛΟΥΡΑΚΙΑ ΜΕ ΜΑΣΤΙΧΑ

1 ὀκᾶ σιμιγδάλι
½ ὀκᾶ προζύμι
2 ποτηράκια τοῦ κρασιοῦ μαστίχα ποτ[ό]

50 δράμια βούτυρο ἢ λάδι καλὸ
50 δράμια ζάχαρη ψιλὴ

Ρίχνομε τὸ σιμιγδάλι στὴ λεκάνη, λυώνουμε τὸ βούτυρο καὶ τὸ ρίχνομε. Ἀνοίγο[υ]με στὴ μέση ἕνα λάκκο, καὶ προσθέτομ[ε] τὸ προζύμι, τὴ ζάχαρη καὶ τὴν μαστίχα.

Ζυμώνουμε καλά. Ἂν εἶναι σφιχτὴ [ἡ] ζύμη, ρίχνομε λίγη μαστίχα.

Βάζομε τὴν ζύμη στὸ πλαστῆρι καὶ τὴ[ν] τρίβομε καλὰ (Ὅσο περισσότερο τριφτ[ῇ] τόσο πιὸ ἀφράτα θὰ γίνουν τὰ κουλουρά[κ]ια.

Κόβουμε τὴ ζύμη κομματάκια, τρίβομ[ε] τὸ καθένα λίγο καὶ τὸ πλάθομε σὲ κου[λ]λούρι.

Τ' ἀφήνομε στὸ βουτυρωμένο ταψὶ 1½ ἢ δυὸ ὧρες γιὰ νὰ φουσκώσουν καὶ τ[ὰ] στέλνομε στὸ φοῦρνο.

Η ΘΕΙΑ ΜΑΡΙΑΝΑ

Τὸ κοριτσάκι ποὺ εἶδε τὸν ΠΑΡΑΔΕΙΣΟ

Ἡ Μύριαμ ἦταν μιὰ μικρὴ Ἑβραιοπούλα, ποὺ ζοῦσε στὰ χρόνια τοῦ Χριστοῦ, στὴν Καπερναούμ, κοντὰ στὴν ἀκρολιμνιὰ μὲ τὶς φοινικιὲς καὶ τὰ κρῖνα. Ἕνα κοριτσάκι ποὺ ὅλο γελοῦσε κι' ἔμοιαζε περισσότερο μ' ἀγγελοῦδι, καθὼς περπατοῦσε στὸν κῆπο, μὲ τ' ἄσπρο του φόρεμα.

Ὁ πατέρας τῆς Μύριαμ, ὁ Ἰάειρος, ἦταν ἄρχοντας στὴν Καπερναοὺμ κι' εἶχε, ἀντίκρυ στὴ λίμνη, ἕνα σπιτάκι μὲ ἄσπρες ψηλὲς κολῶνες. Ἀπὸ κεῖ ἔβλεπε, κάθε σούρουπο, τοὺς ψαράδες ἡ Μύριαμ ν' ἀργοσέρνουν τὰ δίχτυα τους κουρασμένοι, καὶ τὰ μικρὰ ψαροκάϊκα νὰ γυρίζουν, μὲ τὰ πανιὰ ροδισμένα ἀπὸ τὴ δύση.

Ὅλη τὴν ἑβδομάδα, ἡ Μύριαμ βοηθοῦσε τὴ μητέρα της στὶς δουλειὲς τοῦ σπιτιοῦ, καὶ τὸ Σάββατο τὸ πρωῒ ὁ πατέρας τὴν ἔπαιρνε στὴ Συναγωγὴ κι' ἄκουγε τοὺς σοφοὺς νὰ ἐξηγοῦνε τὸ Νόμο. Ὁ Ἰάειρος ἦταν ἀρχηγὸς τῆς Συναγωγῆς κι' εἶχε φτιάσει ἐπίτηδες μιὰ στολὴ χρυσοκέντητη καὶ στὸ μέτωπο καὶ στὸ χέρι του τὸ δεξὶ εἶχε δυὸ πέτσινες «φυλακτῆρες», δυὸ πέτσινες θῆκες δηλαδή, ὅπου ἔμπαιναν οἱ δύο κύλινδροι μὲ τὸ Νόμο τοῦ Μωϋσῆ.

Τὰ παιδιὰ τῆς μικρῆς πολιτείας τὴν ἀγαποῦσαν πολὺ τὴ Μύριαμ κι' ὅλο τὴ ρωτοῦσαν τὸ ἴδιο πράμα:

— Πῶς εἶναι ὁ παράδεισος, Μύριαμ;

Γιατὶ ἡ Μύριαμ εἶχε πάει στὸν παράδεισο γιὰ λίγο... Αὐτὸ τὄξεραν ὅλοι. Εἶχε μείνει ἐκεῖ δυὸ τρεῖς ὧρες, τότε ποὺ πέθανε καὶ τὴν εἶχε ἀναστήσει ὁ Χριστός.

Μὰ ἡ μικρούλα δὲν ἤξερε νὰ τοὺς πῆ, μὲ τὰ λόγια, αὐτὰ ποὖχε δῆ στὸν παράδεισο καὶ ποὺ νόμιζε πὼς τὰ εἶχε ὀνειρευτῆ κάποια νύχτα στὸν ὕπνο της.

Ἦταν ἄρρωστη, πολὺ ἄρρωστη, ξαπλωμένη στὸ κρεββατάκι της, δίπλα στὸ παράθυρο τ' ἀνοιχτό. Ἡ μητέρα παράστεκε λυπημένη κι' ὁ Ἰάειρος ὅλο κοίταζε ἀπ' τὸ παράθυρο πέρα τὴ λίμνη.

— Τί κρίμα νὰ λείπη ὁ Κύριος ἔλεγε. Ἂν ἐρχόταν, ἡ κόρη μας θὰ γινόταν καλά.

— Ἴσως ἔρθη, ἀποκρινόταν ἡ μάνα. Μπορεῖ νὰ προφτάση νὰ τὴν γλυτώση.

Τότε κατάλαβε ἡ Μύριαμ πὼς κινδύνευε νὰ πεθάνη καὶ τρόμαξε. Μὰ ὁ πατέρας πετάχτηκε σὰν τρελλὸς ἀπὸ τὴ χαρά του.

— Νά τὸ πλοῖο του, εἶπε. Εἶναι αὐτὸ ποὺ ἀράζει στὴν ἀκτή. Ὁ Κύριος πήδησε κιόλας στὰ χαλίκια τοῦ μώλου. Πάω νὰ τὸν παρακαλέσω νὰ σώση τὴ Μύριαμ.

Ἡ παιδούλα, ποὺ ὅλα σκοτείνιαζαν γύρω της, ἔκλεισε τὰ μάτια. Ὤ! νὰ ξανάβλεπε τὸ Χριστό, πρὶν πεθάνη. Ποτὲ δὲν ξεχνοῦσε τὰ λόγια του, τὸ γλυκὸ πρόσωπό του... Θυμά[…]
τὴν πρώτη φορὰ ποὺ τὸν εἶδε ἐκεῖ, στὴ Συναγωγή. Ἦ[…]
ἕνας ἁπλὸς δουλευτής, σὰν τοὺς ἄλλους, ἕνας ψαράς, ἕ[…]
μαραγκός. Φοροῦσε ἄσπρο μανδύα μὲ γαλάζια κρόσσια [...]
γύρω, σὰν ὅλους τοὺς Ἰουδαίους. Δὲν ἔμοιαζε μὲ τοὺς Φα[…]
σαίους καὶ Γραμματεῖς, ποὺ ἐξηγοῦσαν τὸ νόμο, οὔτε μιλο[…]
ἐπίσημα, σὰν αὐτούς. Ἐκεῖνος δίδασκε ἁπλᾶ, σὰ νὰ κου[…]
τιαζε μὲ τοὺς φίλους του στὴν ἀκρολιμνιά. Ἡ φωνή του [...]
ἦταν ἄγρια. Τὰ λόγια του δὲν ἐφόβιζαν τὰ παιδιά. Ἦ[…]
ἥμερος καὶ γλυκὺς κι' ἀπ' τὸ στόμα του ἔσταζε μέλι. Ἀ[…]
τότε τὸν εἶχε δῆ κι' ἄλλες φορές, μὲ τοὺς μαθητές του, [...]
περπατῆ στοὺς ὁλάνθιστους κάμπους καὶ ν' ἀνεβαίνη τοὺς λ[…]
φους μὲ τοὺς ἀγκαθωτοὺς θάμνους. Νὰ τὸν ἔβλεπε ἡ Μύρια[…]
νἆταν κοντά της καὶ τώρα!

Καὶ τότε κοιμήθηκε ἡ κόρη τοῦ Ἰαείρου. Ἔτσι εἶπε ὁ Κ[ύ]-
ριος, ὅταν ὁ δοῦλος ἔτρεξε κλαίγοντας καὶ φώναξε στὸν π[α]-
τέρα της:

Περπατοῦσε μαζὶ μὲ τὸν Κύριο σ' ἕνα περβόλι...

— Ἀφέντη, μὴν ἐνοχλεῖς [...]
Δάσκαλο. Τὸ παιδὶ ξεψύχησ[…]
Ὁ πατέρας ἄφησε μιὰ κρα[…]
γή, μὰ ὁ Ἰησοῦς ἀποκρίθηκ[…]
— Ὄχι, δὲν πέθανε ἡ παιδο[ύ]-
λα. Κοιμᾶται!
Ἔτσι εἶπε καὶ στὴ μητέρ[…]
ὁ Ἰησοῦς, ὅταν μπῆκε στὸ σπ[…]
τι. Μὰ κείνη ἤξερε πὼς ἡ κόρ[…]
της εἶχε πεθάνει καὶ πῆρε τ[…]
λόγια του γιὰ παρηγοριά...
Ὁ Κύριος εἶπε ν' ἀδειάσου[…]
τὸ σπίτι καὶ νὰ μὴ μείνουν πα[…]
ρὰ οἱ τρεῖς μαθηταί του κι' [...]
δυὸ πικραμένοι γονεῖς.
— Ξύπνα παιδούλα.
Κι' ἡ Μύριαμ ξύπνησε. Μ[…]
τί ὄνειρο ἦταν ἐκεῖνο! Περπα[…]
τοῦσε, λέει, μαζὶ μὲ τὸν Κύρι[…]
σ' ἕνα περιβόλι, κάτω ἀπὸ δα[…]
σος χρυσομηλιές, φορτωμένη μ[…]
ὁλόχρυσα μῆλα. Πιὸ φωτειν[…]
κι' ἀπ' τὸν ἥλιο ἦταν τὸ πρό[…]
σωπο τοῦ Χριστοῦ. Ἀπὸ ἀχτί[…]
νες χρυσὲς ἦταν ὑφασμένος [...]
μανδύας του. Πατοῦσαν κι' ο[…]
δυό τους ἀπάνω σὲ κρίνα κα[…]
σὲ τριαντάφυλλα ποὺ δὲν ἔσπα[…]
ζαν κάτω ἀπὸ τὰ πόδια τους[…]
παρὰ θέριεβαν πιὸ δροσάτα[…]
Ἐκεῖ εἶδε ἡ Μύριαμ κι' ἄλλα[…]
κοριτσάκια κι' ἀγόρια ἀπ' τ[…]
μικρὴ πολιτεία τῆς λίμνης, πο[…]
τἄκλαιναν οἱ μανοῦλες τους[…]
γιατὶ νόμιζαν πὼς δὲ ζοῦσα[ν]
πιά. Φοροῦσαν φτεροῦγες γα-
λάζιες κι' ἔδιναν καὶ στὴ Μύ-
ριαμ νὰ φορέση καὶ νὰ πετάξ[…]
μαζύ τους στὸν γαλανὸ οὐρα-
νό. Μὰ ὁ Δάσκαλος εἶπε πὼς
ὄχι, δὲν ἦρθε ἀκόμα ἡ ὥρα νὰ
μείνη κοντά τους ἡ Μύριαμ. Ἦ-
ταν, λέει, περαστικὴ ἀπὸ τὸ[ν]
παράδεισο καὶ θὰ γύριζε πάλ[ι]
στὸ ἄσπρο σπιτάκι της, δίπλα
στὴ λίμνη.
Λυπήθηκε τότε ἡ Μύριαμ[…]
γιατὶ θἄφευγε ἀπὸ τὸ περιβόλ[ι]
τὸ θαυμαστό, μὰ ὁ Κύριος τὴ[ν]

ἐπρόσταξε νὰ ξυπνήση καὶ τ' ὄνειρο τέλειωσε.

Ἡ μανούλα ἔκλαιγε ἀπὸ χαρὰ καὶ φιλοῦσε τὰ πόδια τοῦ Ἰησοῦ. Ὁ πατέρας ἔσφιγγε τὴ Μύριαμ σὰν τρελλὸς καὶ τὸ σπίτι βοοῦσε ἀπὸ φωνές.

— Δοξασμένος ὁ Κύριος, ποὺ ἀνασταίνει νεκρούς.

* * *

Πέρασε λίγος καιρὸς καὶ ἦρθε πάλι ἡ Ἄνοιξη καὶ τὸ Πάσχα. Ὁ Ἰάειρος πῆρε τὴ γυναίκα του καὶ τὸ κοριτσάκι του καὶ κατέβηκε στὰ Ἱεροσόλυμα.

Ἐκεῖ εἶδε πάλι ἡ Μύριαμ τὸ Χριστὸ νὰ μπαίνη στὴν πολιτεία, καβάλα σὲ ἕνα πουλάρι, κι' ἄκουσε νὰ Τὸν λὲν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι βασιλέα.

Κρατοῦσε ἕνα κλωνάρι μυρτιᾶς κι' ἡ παιδούλα καὶ φώναζε «Ὡσανὰ» μ' ὅλη της τὴ δύναμη, ὅταν πέρασε δίπλα της ὁ Χριστός. Τὴν γνώρισε καὶ τῆς χαμογέλασε γιατὶ οἱ δυό τους ἦταν πιὰ παλιοὶ φίλοι.

Μὰ σὲ λίγες μέρες ἦρθε ὁ πατέρας της πολὺ λυπημένος.

— Ἔπιασαν τὸν Κύριο, εἶπε. Τὸν δίκασε ὁ Πιλᾶτος καὶ θὰ πεθάνη ἐπάνω στὸ σταυρό. Θὰ τοῦ βάλουν καρφιὰ στὰ χέρια...

Σὲ λίγο πυκνὸ σκοτάδι σκέπασε τὴν πλάση. Ἡ πόλη τραντάχτηκε... Πολλὰ σπίτια γκρεμίστηκαν κι' ὁ κόσμος γύριζε τρομαγμένος στοὺς δρόμους.

— Σεισμός, σεισμός, φώναζαν ὅλοι.

Ὁ Ἰάειρος κι' ἡ γυναίκα του κατάλαβαν τότε πὼς ἐκείνη τὴν ὥρα ξεψύχησε ὁ Ἰησοῦς.

Ἡ Μύριαμ δὲ φοβήθηκε τὸ σκοτάδι. Εἶχε κρατήσει μέσ' στὴν ψυχή της τὸ φῶς ἀπὸ τὸν παράδεισο καὶ κανένας δὲν εἶχε τὴ δύναμη νὰ τὸ σβύση πιὰ μέσα της.

Ἔκλεισε μόνο τὰ μάτια κι ἀποκοιμήθηκε γιατὶ νόμισε πὼς εἶχε νυχτώσει. Ὅταν ξύπνησε, ὁ πατέρας της ἦταν ἀκόμα πιὸ λυπημένος.

— Πέθανε ὁ Κύριος, Μύριαμ, τῆς εἶπε, δὲν ὑπάρχει πιά.

— Πῶς μπορεῖ νὰ πεθάνη, Ἐκεῖνος π' ἀνασταίνει νεκρούς, πατέρα; ρώτησε ἡ Μύριαμ γελαστή. Μὴ λυπᾶσαι. Ὁ Κύριος θὰ κοιμᾶται ἐκεῖ στὸν παράδεισο, μὲ τ' ἀμάραντα κρίνα καὶ τὰ χρυσόμηλα. Θὰ τοῦ κάνουν ἀέρα τὰ κοριτσάκια μὲ τὶς γαλάζιες φτεροῦγες. Μὰ θὰ ξυπνήση σὲ λίγο. Θ' ἀναστηθῆ ὅπως ἀναστήθηκα κι' ἐγώ.

— Ὁ Κύριος ἔκρυψε τὴν ἀλήθεια ἀπ' τοὺς σοφοὺς καὶ τὴν ἀποκάλυψε στὰ νήπια, συλλογίστηκε ὁ ἀρχισυναγωγός. Πῶς ξεχάσαμε τόσο γρήγορα τὰ λόγια του; Δὲν τὸ εἶπε ὁ ἴδιος πὼς σὲ τρεῖς μέρες θὰ σηκωθῆ ἀπ' τὸν Τάφο; Γιατί δυσπιστοῦμε;

* * *

Τὴν τρίτη μέρα μιὰ φήμη ἀλλόκοτη κυκλοφόρησε στὰ Ἱεροσόλυμα: Οἱ γυναῖκες, λέει, ποὺ πῆγαν ν' ἀλείψουν μὲ μῦρα τὸ Σταυρωμένο Χριστό, βρῆκαν ἄδειο τὸ μνῆμα Του. Ἕνα πλάσμα παράξενο, καμωμένο ἀπὸ φῶς, ἕνας ἄγγελος, τοὺ σὲ θάμπωναν τ' ἄσπρα φτερά του, καθόταν ἐπάνω στὴν κυλισμένη ταφόπετρα... Λένε μάλιστα πὼς τ' ἀγέρινο αὐτὸ πλάσμα πῆρε καὶ φωνὴ κι' εἶπε στὶς περίλυπες μυροφόρες:

— Ἀνέστη ὁ Κύριος! Τί τὸν ζητᾶτε ἀνάμεσα στοὺς νεκρούς;

Τὰ κρυφόλεγαν οἱ Ἑβραῖοι μὲ φόβο, τὰ κρυφόλεγαν κι' οἱ πιστοὶ μὲ λαχτάρα κι' ἐλπίδα... Μὰ στὸ βάθος κανεὶς δὲν τολμοῦσε νὰ τὸ πιστέψη. Γιατὶ ὁ κόσμος ξεχνᾶ τόσο γρήγορα τὸ ὡραῖο καὶ θαυμαστό. Δὲ θυμόνταν πὼς πρὶν μιὰ βδομάδα ὁ Κύριος εἶχε ἀναστήσει μπροστὰ σ' ἕνα πλῆθος κόσμο, τὸ Λάζαρο ἀπ' τὴ Βηθανία... Ξεχνούσανε τὸ μοναχογιὸ τῆς χήρας ἀπ' τὴ Ναΐν, ξεχνοῦσαν τὴν ἴδια τὴ Μύριαμ.

Μὰ τὸ κοριτσάκι ἀπ' τὴν Καπερναοὺμ δὲν ξεχνοῦσε. Ἐκεῖνο τὸ ἤξερε πὼς θ' ἀναστηνόταν ὁ Κύριος καὶ περίμενε μὲ τὴν ἔκσταση τοῦ ὀνείρου στὰ μαῦρα του μάτια.

Κι' ἄξαφνα κεῖνο τὸ πρωϊνὸ καθὼς περπατοῦσε στὸν κῆπο, ἡ Μύριαμ εἶδε...

Ἀπ' ἀντίκρυ ἐρχόταν χαμογελῶντας Ἐκεῖνος... Δὲ φοροῦσε πιὰ τὸ μακρύ του χιτῶνα μὲ τὰ γαλάζια κρόσσια. Ἦταν ντυμένος μὲ φῶς καὶ τ' ἀγκάθια στὸ μέτωπό του εἶχαν ἀλλάξει σ' ἀκτῖνες τοῦ ἥλιου.

Τί ὡραῖες ποὺ ἦταν κάτω ἀπ' τ' ἀχτινωτὸ αὐτὸ φωτοστέφανο! Τὰ πόδια του δὲν ἀγγίζουν τὸ χῶμα λὲς καὶ φτεροῦγες ἀόρατες τὸν σήκωναν στὸν αἰθέρα. Τοῦ κάκου ἅπλωνε τὰ χεράκια της ἡ Μύριαμ νὰ τὸν φτάση... Ἐκεῖνος ὅλο κι' ἀνέ-

Καὶ φώναξε «Ὡσανὰ» μ' ὅλη της τὴ δύναμη.

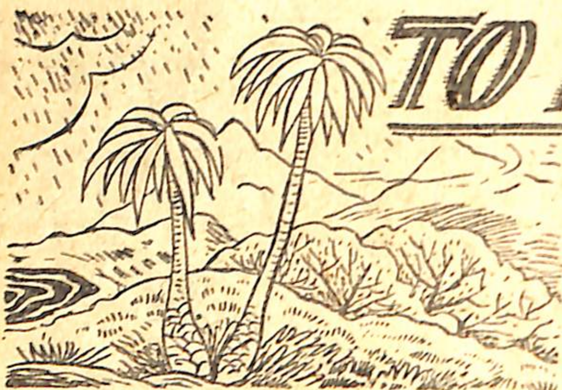
βαινε στὰ οὐράνια... Μὰ μιὰ στιγμή, προτοῦ σβύση τὸ φωτεινὸ αὐτὸ δραμα, ἡ Μύριαμ ἄκουσε σ' ἕναν ψίθυρο τ' ὄνομά της.

— Πὲς στὸν πατέρα σου, Μύριαμ, καὶ στοὺς ἄλλους ἀνθρώπους πὼς πάω στοὺς Οὐρανούς, γιὰ ν' ἀνοίξω σὲ ὅλους σας τὸν Παράδεισο...

Τὸ κοριτσάκι ἔκλεισε θαμπωμένο τὰ μάτια καὶ μιὰ γλυκειὰ εὐτυχία πλημμύρισε τὴν ψυχή του. Ἐκεῖνο ποὺ εἶχε δῆ στὸν Παράδεισο, ἤξερε τί ἐσήμαινε αὐτὴ ἡ ὑπόσχεση ποὺ ἔδινε ὁ Κύριος στοὺς ἀνθρώπους.

ΚΛΕΙΩ ΝΟΤΑΡΑ

ΤΟ ΝΗΣΙ ΤΟΥ ΜΥΣΤΗΡΙΟΥ

(Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο)

Γιὰ μιὰ στιγμὴ ἐνόμισαν πὼς εἶχαν βρεθῆ σ' ἕνα μαγεμένο παλάτι στὶς «Χίλιες καὶ μία νύχτες»...

Δὲν μποροῦσαν νὰ φανταστοῦν πὼς ὑπάρχει στὸν κόσμο τέτοια τρελλή, τέτοια ὀνειρεμένη πολυτέλεια...

Ξαπλωμένος ὡστόσο σ' ἕνα ντιβάνι σκεπασμένο μ' ἕνα παλιό, ἰνδιάνικο ὑφαντό, ἕνας ἄνθρωπος φαινόταν νὰ τοὺς περιμένει... Ἡ ὄψη του ἦταν γαλήνια, τὰ μαλλιὰ καὶ τὰ γένια του κάτασπρα, καὶ τὰ εὐγενικὰ χαρακτηριστικά του, ἔδειχναν πὼς ἦταν ἀπὸ μεγάλη γενιά...

Περίμενε ἥσυχα νὰ πλησιάσουν.

Καὶ τότε οἱ σύντροφοι τοῦ Κύρου Σμίθ, εἶδαν μὲ μεγάλη ἔκπληξη τὸν ἀρχηγό τους νὰ προχωρῆ ἕνα βῆμα καὶ νὰ λέη :

— Πλοίαρχε Νέμο, μᾶς ζήτησες; Νά μας! Ἤρθαμε!

Ο ΠΡΙΓΚΗΠΑΣ ΔΑΚΚΑΡ

Ὅταν ἄκουσε τὰ λόγια αὐτά, ὁ σεβάσμιος πρεσβύτης ποὺ ἦταν ξαπλωμένος στὸ ντιβάνι ἀνασηκώθηκε.

Ἔβλεπε κανεὶς πὼς ἦταν ἄρρωστος... Κουρασμένος... Τὸ δέρμα του εἶχε τὸ χρῶμα καὶ τὴν διαφάνεια τοῦ ἀλαβάστρου. Ὡστόσο ἡ φωνή του ὅταν τοὺς μίλησε, ἦταν δυνατή, βαρειά...

— Δὲν ἔχω ὄνομα, κύριε! εἶπε.

— Ὡστόσο ἐγὼ σᾶς ξέρω! εἶπε ὁ μηχανικός.

Ὁ ἄγνωστος — ποὺ ὁ Κύρος Σμὶθ τὸν εἶχε ὀνομάσει «πλοίαρχο Νέμο» τὸν κοίταξε γιὰ λίγο σιωπηλός, κι' ὕστερα πρόφερε κουρασμένα :

— Ἄλλωστε τί σημασία ἔχει αὐτὸ γιὰ μένα! Σὲ λίγο θὰ πεθάνω...

Ὁ Γεδεὼν Σπίλετ τοῦ πῆρε τότε μὲ σεβασμὸ τὸ χέρι, καὶ τὸ αἰσθάνθηκε νὰ καίη...

Οἱ ἄλλοι στέκονταν λίγο πιὸ πίσω...

— Εἴσαστε ἄρρωστος, κύριε... τοῦ εἶπε.

Ὁ πλοίαρχος Νέμος τοὺς ἔκανε νόημα νὰ καθίσουν.

Αὐτὸς λοιπὸν ἦταν ὁ ἄγνωστος εὐεργέτης τους, τὸ ἀγαθοποιὸ πνεῦμα τοῦ νησιοῦ! Τὸν εὕρισκαν ἐπιτέλους, ἀλλὰ ἄρρωστο, ἑτοιμοθάνατο...

Πῶς ὅμως ἤξερε ὁ Κύρος Σμὶθ τὸν πλοίαρχο Νέμο.

Αὐτὸ θέλησε νὰ μάθη κι' ὁ πρεσβύτης.

— Ὥστε ξέρατε τὸ ὄνομα ποὺ εἶχα κύριε, τοῦ εἶπε.

— Μάλιστα, ἀπάντησε ὁ μηχανικός. Ὅπως ξέρω πὼς δὲν εἶναι τὸ ἀληθινό σας ὄνομα. Εἶναι ἕνα ψευδώνυμο. Ἀκόμη ξέρω καὶ τ' ὄνομα τοῦ θαυμάσιου ὑποβρυχίου σας. Λέγεται «Ναυτίλος».

— Καὶ ξέρετε ποιὸς εἶμαι στὴν πραγματικότητα;

— Κι' αὐτὸ τὸ ξέρω, πρίγκηπα!

— Κι' ὡστόσο δὲν ἔχω κανενὸς εἴδους ἐπικοινωνία μὲ τὸν ἔξω κόσμο. Τριάντα χρόνια τώρα, ζῶ ξεμοναχιασμένος μέσα στὰ βάθη τῆς θάλασσας, ἢ ἔρχομαι νὰ ξεκουραστῶ σ' αὐτὸ τὸ ἄγνωστο ἐρημονήσι... Ποιὸς ἦταν αὐτὸς ποὺ πρόδωσε τὸ μυστικό μου;

— Κάποιος ποὺ δὲν σᾶς εἶχε ὑποσχεθῆ ποτὲ νὰ τὸ κρατήση, καὶ γι' αὐτὸ τὸ λόγο δὲν μπορεῖ νὰ θεωρηθῆ προδότης...

— Ἐκεῖνος ὁ Γάλλος ποὺ περιμάζεψα ἐδῶ καὶ δέκα χρόνια;

— Ἀκριβῶς!

— Δὲν χάθηκε λοιπὸν μαζὶ μὲ τοὺς δυὸ συντρόφους του στὸν τρομερὸ τυφῶνα ὅπου κινδύνεψε νὰ καταστροφῆ καὶ ὁ «Ναυτίλος»;

— Ὄχι, κατόρθωσε νὰ σωθῆ, κι' ἔγραψε μάλιστα τὴν ἀπίστευτη περιπέτειά του σ' ἕνα βιβλίο ποὺ εἶχε γιὰ τίτλο «Εἴκοσι χιλιάδες λεῦγες κάτω ἀπὸ τὴ θάλασσα». Ἐκεῖ διηγεῖται λεπτομερῶς τὴν ἱστορία σας!

— Δὲν ἔζησε κοντά μου παρὰ λίγους μῆνες.

— Αὐτοὶ οἱ λίγοι μῆνες ἦσαν ἀρκετοὶ γιὰ νὰ σᾶς γνωρίση καὶ νὰ σᾶς περιγράψη στὸ βιβλίο του...

— Σίγουρα θὰ μ' ἔχη περιγράψη σὰν ἕναν ἄνθρωπο ἐκτὸς νόμου, ἕναν ἐπαναστάτη, ἕναν ἐγκληματία ποὺ δὲν γνωρίζει παρὰ τὸ δικό του νόμο..., ἔκανε μ' ἕνα περήφανο χαμόγελο ὁ πλοίαρχος Νέμος. Καὶ σεῖς τί ἰδέα ἔχετε γιὰ ὅλ' αὐτά, κύριε;

Ὁ μηχανικὸς δὲν ἀπάντησε.

— Λοιπόν, ἐπέμεινε ὁ πρεσβύτης.

— Δὲν ἔχω ἐγὼ κανένα δικαίωμα νὰ κρίνω τὸν πλοίαρχο Νέμο! εἶπε ὁ Κύρος Σμίθ. Δὲν ξέρω τὰ κίνητρά σας, δὲν ξέρω γιατὶ κάνατε ὅτι ἔχετε κάνει. Ἐκεῖνο ποὺ ξέρω ἐγὼ ὅπως τὸ ξέρουν πολὺ καλὰ καὶ οἱ σύντροφοί μου, εἶναι πὼς εἶστε ὁ εὐεργέτης μας. Χωρὶς ἐσᾶς, θὰ εἶχα χαθῆ, θὰ εἴχαμε χαθῆ. Κοντά μας νοιώθαμε τὴν παρουσία ἑνὸς ἀνθρώπου καλοῦ καὶ δυνατοῦ,

Πῆρε τὸ χέρι τοῦ πρίγκηπα Δακκὰρ καὶ τὸ φίλησε...

ποὺ μᾶς προστάτευε σὲ κάθε δύσκολη στιγμή. Αὐτὸν τὸν ἄνθρωπο, δὲν μποροῦμε παρὰ νὰ τὸν εὐγνωμονοῦμε, πλοίαρχε Νέμο. Νὰ τὸν εὐγνωμονοῦμε καὶ νὰ τοῦ εἴμαστε ἀφοσιωμένοι ὡς τὸ θάνατο.

Ὁ πλοίαρχος Νέμος φαινόταν πιὸ πολὺ συγκινημένος ἀπ' ὅτι ἤθελε στὴν πραγματικότητα νὰ δείξη.

— Κύριοι, εἶπε, ἔχω μάθει νὰ σᾶς γνωρίζω καὶ νὰ σᾶς ἀγαπῶ. Ἔχω θαυμάσει τὸ θάρρος σας καὶ τὴν τιμιότητά σας. Γι' αὐτὸ πρὶν νὰ χαθῶ γιὰ πάντα ἀπὸ τὸν κόσμο, θέλω νὰ σᾶς διηγηθῶ τὴν ἱστορία μου. Ὅταν τὴν ἀκούσετε, θὰ μὲ κρίνετε μὲ δικαιοσύνη, πρὶν νὰ μὲ κρίνη μὲ τὴ θεία του δικαιοσύνη ὁ Θεός!

Ὁ πλοίαρχος Νέμος διηγήθηκε τὴν ἱστορία του ὅσο μποροῦσε πιὸ σύντομα.

Παρ' ὅλ' αὐτά, ἡ διήγηση τὸν κούρασ[ε]. Ἦταν ἀναγκασμένος κάθε τόσο νὰ στ[αματᾶ] ματᾶ γιὰ νὰ παίρνη ἀνάσα. Ὡστόσο κ[α]τάφερε νὰ τοὺς τὴν πῆ ὡς τὸ τέλος.

Ὁ πλοίαρχος Νέμος ἦταν Ἰνδός, κ[αὶ] τὸ πραγματικό του ὄνομα ἦταν πρίγκ[η]πας τῆς Μπουλντεκούντας, καὶ ἀνεψιὸς τ[οῦ] ἐθνικοῦ ἥρωα Τίππο-Σαχώμπ. Ὁ πατ[έ]ρας του τὸν ἔστειλε ἀπὸ τὰ παιδικά τ[ου] χρόνια νὰ σπουδάση στὴν Εὐρώπη.

Ἔχοντας σπάνια πνευματικὰ χαρίσμα[τα] ὁ πρίγκηπας σπούδασε καὶ μελέτη[σε] ἀπὸ τὰ δέκα του χρόνια ὡς τὰ τριάντ[α] στὰ καλύτερα σχολεῖα καὶ στὰ πιὸ ξακο[υστὰ] πανεπιστήμια τῆς Εὐρώπης. Νεώτα[τος], ἔγινε ἕνας ἀπὸ τοὺς μεγαλύτερους σο[φοὺς] τοῦ καιροῦ του. Πλούσιος, ὡραῖος περιζήτητος, ζοῦσε ὡστόσο κλεισμένος στὴν ἐρημιὰ τῆς βιβλιοθήκης του, κα[ὶ] πλούτιζε τὶς γνώσεις του ὁλοένα.

Γιατὶ στὴ ζωή του, εἶχε τάξει ἕνα σκ[ο]πό: νὰ ἐργαστῆ γιὰ τὴν ἀνεξαρτησία τῆ[ς] πατρίδας του, ποὺ ἐκείνη τὴν ἐποχὴ ἦτα[ν] κάτω ἀπὸ τὴν κυριαρχία τῆς Ἀγγλίας.

Γι' αὐτὸ τὸ λόγο, ὁ πρίγκηπας Δακκὰ[ρ] ἤθελε νὰ ἔχη στὰ χέρια του ὅλα τὰ ὅπλ[α] γιὰ νὰ κάνη τὸν ἀγῶνα του πιὸ ἀποτελε[σ]ματικό, καὶ ἤξερε πὼς ἡ ἐπιστημονικ[ὴ] μόρφωση ἦταν ἕνα ἀπὸ τὰ σπουδαιότερα.

Τὸ 1847 γύρισε στὴν πατρίδα του κα[ὶ] παντρεύτηκε μιὰ Ἰνδὴ πριγκήπισσα ποὺ εἶχε τὸν ἴδιο φλογερὸ πατριωτισμό. Εἶχα[ν] δυὸ παιδιά, καὶ ζοῦσαν εὐτυχισμένοι, ὅ[ταν] τὸ 1857 ξέσπασε ἡ ἐπανάσταση τῶ[ν] Ἰνδῶν ἐναντίον τῆς ξένης κυριαρχίας. Ὁ πρίγκηπας Δακκὰρ ἦτα[ν] ἡ ψυχὴ ἐκείνης τῆς ἐπανάστασης. Ἔβαλε τὰ πάντα στὴν ὑπηρεσία τῆ[ς] πατρίδας του: τὰ πλούτη του, τὴν ἐξυπνάδα του, τὸν ἴδιο του τὸν ἑ[αυ]τό. Πολέμησε σὰν ἥρωας, καὶ πλη[γώθηκε] δέκα φορές. Ὅ[λοι] οἱ δικοί του χάθηκαν στὸν πόλεμο: οἱ γονεῖς του, ἡ γυναίκα του, τὰ παιδιά του. Κι' ὅταν νικήθηκαν οἱ Ἰνδίες, ὁ πρίγκηπας Δακκὰρ βρέθηκε μονάχος κι' ἔρημος.

Μάζεψε τότε εἴκοσι ἀπὸ τοὺς πιὸ ἀφοσιωμένους συμπολεμιστές του, πῆρε ὅσα χρυσαφικὰ καὶ πετράδια τοῦ εἶχαν ἀπομείνει κι' ἐξαφανίστηκε. Τί ἔγινε; Ποῦ πῆγε;

Βρῆκε ἄσυλο σ' ἕνα ἔρημο νησὶ τοῦ Εἰρηνικοῦ, κι' ἐκεῖ ὁ σοφός, πῆρε τὴ θέση τοῦ πολεμιστῆ. Ἐκεῖ ἔκανε ὅλες τὶς θαυμαστές του ἐφευρέσεις... Ἐκεῖ χρησιμοποίησε τὸν ἠλεκτρισμὸ σὰν κινητήριο δύναμη. Ἐκεῖ ἔφτιασε τὸν «Ναυτίλο» τὸ πρῶτο ὑποβρύχιο τοῦ κόσμου, ποὺ ἦταν σωστὸ παλάτι...

Μ' αὐτὸ γύριζε τὶς θάλασσες καὶ τοὺς ὠκεανούς. Οἱ θησαυροὶ ποὺ εἶχαν κατὰ καιροὺς χαθῆ μέσα στὰ βάθη τῆς θάλασσας, ἦταν μιὰ πηγὴ πλούτου ποὺ δὲν στέρευε...

Ὁ πλοίαρχος Νέμος ἔστελνε τότε χρυσάφι γιὰ ν' ἀγοράζουν ὅπλα οἱ λαοὶ ποὺ ἀγωνίζονταν γιὰ τὴν ἐλευθερία τους.

Τὴν νύχτα τῆς 6 Νοεμβρίου 1866 ὁ «Ναυτίλος» περιμάζεψε τρεῖς ναυαγούς: ἕναν Γάλλο καθηγητὴ μὲ τὸν ὑπηρέτη του κι' ἕναν ναύτη Καναδό. Ἐκεῖ ὁ πλοίαρχος

Νέμος ἐξήγησε στὸν καθηγητή, πὼς δὲν ἦταν πειρατὴς ὅπως τὸν νόμιζαν σ' ὅλον τὸν κόσμο, μὰ ἕνας ἄνθρωπος ποὺ γύριζε στὶς θάλασσες γιατὶ ἡ πατρίδα του ἦταν ὑπόδουλη. Ἐφτὰ μῆνες ἔμειναν μαζί του ἐκεῖνοι οἱ ναυαγοὶ μὲς στὸν «Ναυτίλο»... Κι' εἶχαν τὴν ἐξαιρετικὴ τύχη νὰ κάνουν ἕνα ταξίδι μοναδικό, νὰ γνωρίσουν ὅλα τὰ μάγια τῆς θάλασσας ποὺ εἶναι ἄγνωστα στοὺς ἀνθρώπους. Μιὰ νύχτα ὡστόσο τρικυμίας, δραπέτευσαν μὲ μιὰ βαρκούλα τοῦ «Ναυτίλου», κι' ὁ πλοίαρχος Νέμος νόμισε πὼς πνίγηκαν.

Δὲν εἶχαν ὅμως πνιγῆ... Ἐσώθηκαν. Κι' ὁ Γάλλος δημοσίευσε τὴν ἀπίστευτη περιπέτειά τους, μὲ τὸν τίτλο «Εἴκοσι χιλιάδες λεῦγες κάτω ἀπὸ τὴ θάλασσα».

Γιὰ πολλὰ χρόνια ἀκόμη ὁ Νέμος ἔζησε αὐτὴν τὴν παράξενη ζωή. Ἕνας - ἕνας οἱ σύντροφοί του πέθαιναν, καὶ στὰ τελευταῖα στὸν «Ναυτίλο» ἀπόμεινε μονάχος.

Ὅταν ἔθαψε καὶ τὸν τελευταῖο του σύντροφο στὸ κοιμητήριο τῶν κοραλλιῶν στὰ βάθη τοῦ Εἰρηνικοῦ, ὁ πλοίαρχος Νέμος, γέρος καὶ κουρασμένος, ἦρθε κι' ἄραξε στὴν κρύπτη τοῦ νησιοῦ Λίγκολν.

Ἔξη χρόνια ἔμεινε κεῖ, μὴ ἔχοντας τὸ κουράγιο νὰ πάρη ξανὰ τὶς θάλασσες, περιμένοντας τὴ στιγμὴ ποὺ θὰ τὸν ἀνάπαυε κι' αὐτὸν ὁ Θεός.

Ἐκεῖ παρακολούθησε τὸ ναυάγιο τοῦ ἀεροστάτου ποὺ ἔρριξε τοὺς ναυαγοὺς στὴν ἄμμο. Φορῶντας τὸ σκάφανδρό του, κατάφερε νὰ σώση τὸν ἀναίσθητο Κύρο Σμὶθ ἀπὸ τὰ κύματα καὶ νὰ τὸν πάη σὲ μέρος ἀσφαλές. Αὐτὸς ὁδήγησε τὸν Τὸπ στοὺς ναυαγούς, καὶ τοὺς ναυαγοὺς στὴ σπηλιὰ ποὺ ἦταν ὁ μηχανικός.

Στὴν ἀρχὴ θέλησε νὰ φύγη — γιατὶ ἀπέφευγε τοὺς ἀνθρώπους. Ἀλλὰ ἕνας σεισμὸς εἶχε κλείσει τὸ στόμιο τῆς κρύπτης, κι' ὁ «Ναυτίλος» ἦταν γιὰ πάντα φυλακισμένος στὸ ὑπόγειο σπήλαιο. Ὁ πλοίαρχος Νέμος λοιπὸν ἔμεινε, καὶ παρακολουθοῦσε ἀθέατος τοὺς ναυαγούς. Καὶ σιγὰ - σιγὰ ἐκεῖνοι οἱ ἄνθρωποι ποὺ ἦταν τόσο θαρραλέοι καὶ τίμιοι, κέρδισαν τὴν συμπάθειά του. Μὲ τὸ σκάφανδρό του μποροῦσε νὰ πηγαίνη ἐλεύθερα στὴ λίμνη Γκράντ — ὅπου ἔσωσε τὸν Τὸπ σκοτώνοντας τὴν ἀλικόρη Ντυζόν, κι' ἀργότερα στὸ πηγάδι τοῦ Γρανίτινου παλατιοῦ. Ἀνέβαινε στὴν ἐπιφάνεια, καὶ τοὺς ἄκουγε νὰ κουβεντιάζουν. Γνώρισε ὅλα τους τὰ σχέδια, τὴ ζωή τους, τὴ σκέψη τους.

Τοὺς ἄφηνε νὰ τὰ βγάλουν πέρα μονάχοι τους, γιατὶ τοὺς θεωροῦσε ἄξιους γι' αὐτό, καὶ δὲν ἔμπαινε στὴ μέση παρὰ ὅταν κινδύνευαν. Ἐκεῖνος τοὺς ἔστειλε τὴν τόσο πολύτιμη ναυαγισμένη κάσα, κι' ἐκεῖνος πάλι ἦταν πανταχοῦ παρὼν ὅταν εἶχαν ἀληθινὰ τὴν ἀνάγκη του. Φρόντισε νὰ τοὺς στείλη στὸ νησὶ Ταβὸρ γιὰ νὰ σώσουν τὸν Ἄϋρτον. Ἄναψε τὴ φωτιὰ γιὰ νὰ δείξη τὸ δρόμο στὸ καράβι, ἔφερε τὸ κινίνο γιὰ τὸν Ἔρμπερτ, καὶ τέλος σκότωσε τοὺς πέντε κακούργους μὲ τὸ ἠλεκτρικό του τουφέκι.

Ὡστόσο ἄρχισε νὰ αἰσθάνεται πὼς οἱ μέρες του κι' ἴσως κι' οἱ ὧρες του ἦταν μετρημένες. Γι' αὐτὸ ἔδεσε τὸ τηλεγραφικὸ του σύρμα ἀπὸ τὴ στάνη ὡς τὸ «Ναυτίλο» καὶ τοὺς τηλεγράφησε νάρθουν γιὰ νὰ τοὺς δώση μερικὲς τελευταῖες συμβουλὲς πρὶν εἶναι πιὰ πολὺ ἀργά. Γιατὶ αὐτὸς ὁ μεγάλος μισάνθρωπος, αἰσθανόταν ζωηρὰ τὴν ἀνάγκη νὰ κάνη καλὸ σ' ἐκείνους τοὺς ἀνθρώπους ποὺ εἶχε μάθει νὰ ἐκτιμάη, νὰ θαυμάζη καὶ ν' ἀγαπάη...

Ἴσως ὅμως νὰ μὴν τοὺς καλοῦσε ἂν ἤξερε πὼς ὁ Κύρος Σμὶθ ἐγνώριζε ποιὸς ἦταν ὁ πλοίαρχος τοῦ «Ναυτίλου».

Αὐτὴ ἦταν ἡ ἱστορία τοῦ πρίγκηπα Δακκὰρ ποὺ οἱ ἄποικοι τὴν ἄκουσαν μὲ εὐλαβικὴ προσοχή, ἀπὸ τὴν ἀρχὴ ὡς τὸ τέλος..

— Καὶ τώρα, κύριοι, εἶπε τελειώνοντας, γνωρίζετε τὴ ζωή μου καὶ μπορεῖτε νὰ μὲ κρίνετε...

Ὁ πρίγκηπας Δακκάρ, συλλογιζόταν δίχως ἄλλο ἕνα ἐπεισόδιο ποὺ διηγόταν στὸ βιβλίο του ὁ Γάλλος καθηγητής: ὁ «Ναυτίλος» εἶχε βουλιάξει μιὰ φρεγάδα τοῦ ἀγγλικοῦ πολεμικοῦ ναυτικοῦ...

— Ἦταν μιὰ ἐχθρική, γιὰ μένα φρεγάδα! εἶπε ὁ πλοίαρχος Νέμος. Μὲ κυνηγοῦσε γιὰ νὰ μὲ βουλιάξη, καὶ τὴν βούλιαξα ἐγώ! Τί ἰδέα ἔχετε γι' αὐτὸ ἐσεῖς;

— Ὅ,τι κάνατε, τὸ κάνατε ἀπὸ πατριωτισμό, εἶπε ὁ Κύρος Σμίθ. Ἀλλὰ ποιὸς ξέρει; Μπορεῖ αὐτὴ ἡ αἱματοχυσία νὰ μὴν ἦταν ἀναγκαία. Νὰ σᾶς ἔσπρωξε σ' αὐτὴν τὸ πάθος. Μπορεῖ νάρθη μιὰ μέρα ποὺ χωρὶς πόλεμο καὶ χωρὶς ἀγῶνα, μόνη της ἡ Ἀγγλία νὰ δώση τὴν ἐλευθερία στὶς Ἰνδίες.

— Μακάρι! εἶπε ὁ πλοίαρχος Νέμος. Ὅμως τώρα ποὺ πλησιάζει ἡ τελευταία μου ὥρα, ἀναρωτιέμαι: εἶχα δίκιο, ἢ ἄδικο;

Ὁ Κύρος Σμίθ, εἶπε τότε σοβαρά.

— Ὅλες οἱ πράξεις ποὺ δὲν γίνονται μὲ ὑστεροβουλία ἀλλὰ τὶς ὑπαγορεύει ἕνα ἰδανικό, ἀνεβαίνουν στὸ Θεὸ γιὰ νὰ τὶς κρίνη, γιατὶ Αὐτὸς εἶναι ὁ Ὑπέρτατος κριτής... Πῶς θέλετε νὰ σᾶς ἀπαντήσουν ἄνθρωποι σ' αὐτό; Πλοίαρχε Νέμο, τοῦτο μόνο μπορῶ νὰ σᾶς πῶ ἐγώ: οἱ τίμιοι ἄνθρωποι ποὺ βρίσκονται αὐτὴ τὴ στιγμὴ μπροστά σας, θὰ κλάψουν πικρὰ γιὰ σας, θὰ κλάψουν πικρὰ γιὰ τὸ χαμό σας, καὶ δὲν θὰ σᾶς ξεχάσουν ποτέ. Γιατὶ εἴσαστε ὁ εὐεργέτης μας...

Ὁ Ἔρμπερτ τότε ἔτρεξε, γονάτισε, πῆρε τὸ χέρι τοῦ πρίγκηπα Δακκὰρ καὶ τὸ φίλησε... Ἕνα δάκρυ ἔσταξε πάνω στὸ χλωμὸ χέρι τοῦ γέροντα.

— Μᾶς ἐσώσατε τόσες φορές... ψιθύρισε μέσα στὰ δάκρυά του τὸ παιδί. Εἶστε καλός. Σᾶς εὐχαριστῶ...

Τὰ μάτια τοῦ ἑτοιμοθάνατου ἐθούρκωσαν. Μὲ τὸ ἄλλο του χέρι ἄγγιξε ἁπαλὰ τὰ μαλλιὰ τοῦ Ἔρμπερτ.

— Παιδί μου νάχης τὴν εὐχή μου.... ψιθύρισε. Κι' ὁ Θεὸς νὰ σ' εὐλογῆ...

ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΕΝΟΣ ΠΡΙΓΚΗΠΑ

Σιγὰ - σιγὰ ξημέρωσε...

Τὸ φῶς τῆς μέρας δὲν ἔμπαινε στὸ σπήλαιο ποὺ ἀκτινοβολοῦσε ὅμως πάντα μὲ τὸ ἄφθονο ἠλεκτρικὸ φῶς ποὺ ἔστελνε ὁ «Ναυτίλος». Καθὼς οἱ ὧρες περνοῦσαν ὁ πλοίαρχος Νέμος γινόταν ὁλοένα καὶ πιὸ ἀδύνατος. Δὲν θέλησε νὰ τὸν μεταφέρουν στὸ Γρανίτινο Παλάτι. Ἤθελε νὰ μείνη στὸν «Ναυτίλο» ὡς τὴν τελευταία του στιγμή...

Στὸν «Ναυτίλο» εἶχε ζήσει τριάντα ὁλόκληρα χρόνια... Μιὰ ζωή...

Ἦταν φανερὸ πὼς ὁ πλοίαρχος Νέμος ἦταν πιὰ στὰ τελευταῖα του, ὅπως διεπίστωσε ὁ Γεδεὼν Σπίλετ.

Οἱ ἄνθρωποι δὲν ἦταν πιὰ σὲ θέση νὰ τὸν βοηθήσουν. Ἀλλὰ ὁ ἴδιος περίμενε ἥσυχος τὸ μοιραῖο χωρὶς φόβο...

— Ἀπὸ τί πεθαίνει; ρώτησε ὁ Πένκροφ.

— Σβύνει σιγὰ - σιγά, ἀπάντησε ὁ δημοσιογράφος.

— Μὰ δὲν θὰ τούκανε καλὸ νὰ τὸν βγάλουμε ἔξω, στὸν καθαρὸ ἀέρα, στὸν ἥλιο;

— Ὄχι Πένκροφ, εἶπε ὁ Κύρος Σμίθ. Δὲν μποροῦμε πιὰ νὰ κάνουμε τίποτε. Κι' οὔτε πρέπει νὰ τὸν δυσαρεστήσουμε!

Ὁ πλοίαρχος Νέμος ἄκουσε αὐτὰ τὰ λόγια καὶ χαμογέλασε.

Τὰ μάτια του σταμάτησαν σὲ ὅλα ἐκεῖνα τὰ πολύτιμα πράγματα ποὺ στόλιζαν τὴν ἀπέραντη αἴθουσα, λὲς κι' ἤθελε νὰ τὰ χαιρέτη μὲ τὸ βλέμμα του ἕνα ἕνα.

Οἱ θησαυροὶ ἐκεῖνοι τῆς τέχνης, ἦταν οἱ βουβοὶ μάρτυρες τῆς ζωῆς του γιὰ τόσα χρόνια. Ἡ ματιά του τέλος στάθηκε στὶς λέξεις ποὺ ἦταν χαραγμένες πάνω ἀπὸ τὴν πόρτα.

Κινητὸς ἐν κινητῷ...

Ἦταν τὸ ἔμβλημα τοῦ «Ναυτίλου»...

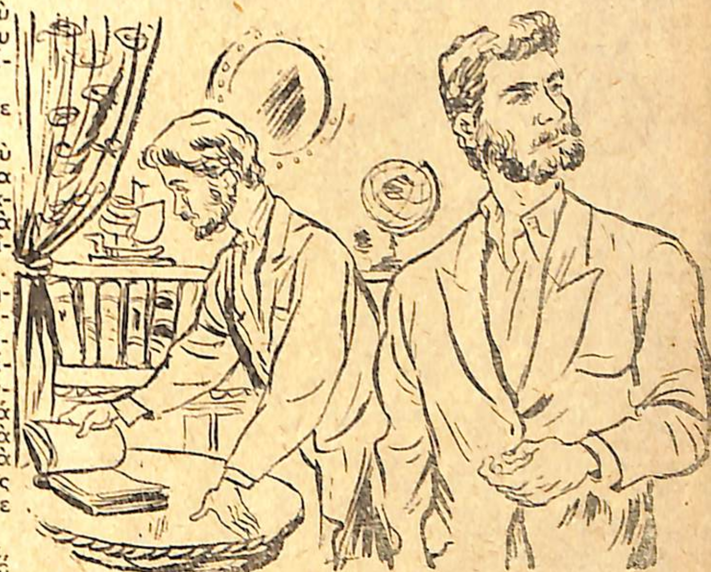
Κανένας ἀπὸ τοὺς ἀποίκους δὲν μιλοῦσε. Στὸ τέλος ὁ πλοίαρχος Νέμος πρόφερ σιγά:

— Νομίζετε κύριοι πὼς μοῦ χρωστᾶτ κάποια εὐγνωμοσύνη;

— Θὰ δίναμε καὶ τὴ ζωή μας ἀκόμη γι νὰ παρατείνομε τὴν δική σας! εἶπε ὁ μ χανικός.

— Δὲν σᾶς ζητῶ τόσα! χαμογέλασε πρίγκηπας. Ἂν κάνετε τὶς τελευταῖες μο θελήσεις, θὰ μὲ πληρώσετε γιὰ ὅσ ἔχω κάνει γιὰ σᾶς!

— Ἔχετε τὸ λόγο μας! ὑποσχέθηκε Κύρος Σμίθ.

Οἱ ἄποικοι ἄρχισαν τότε νὰ γυρίζουν τὸν «Ναυτίλο».

— Αὔριο, ἄρχισε ὁ πλοίαρχος, δὲν θ ὑπάρχω πιά...

Μὲ μιὰ κίνηση τοῦ χεριοῦ σταμάτησ τὸν Ἔρμπερτ ποὺ θέλησε νὰ διαμαρτυ ρηθῆ...

— Αὔριο, συνέχισε, θὰ πεθάνω. Δὲν θέ λω ἄλλο φέρετρο κι' ἄλλο μνῆμα ἀπὸ τὸ «Ναυτίλο». Ὅλοι οἱ σύντροφοί μου ἀνα παύονται στὰ βάθη τῆς θάλασσας, θέλ ν' ἀναπαυθῶ κι' ἐγὼ κοντά τους...

Βαθειὰ σιωπὴ ἀκολούθησε τὰ λόγια αὐ τοῦ πρίγκηπα Δακκάρ.

— Ἀκοῦστε με καλὰ κύριοι, συνέχισε. Ὁ «Ναυτίλος» δὲν μπορεῖ νὰ βγῆ ἀπὸ τὸ σπήλαιο, ἀλλὰ μπορεῖ νὰ βουλιάξη καὶ νὰ χαθῆ μὲς στὴν ὑγρὴ ἄβυσσο. Αὔριο, ὕστερ' ἀπὸ τὸν θάνατό μου, ἐσεῖς κι' οἱ σύντροφοί σας Κύρο θὰ φύγετε ἀπὸ τὸν «Ναυτίλο» γιατὶ ὅλοι οἱ θησαυροὶ ποὺ βρίσκονται κλεισμένοι ἐδῶ μέσα, πρέπει νὰ χαθοῦν μαζί μου. Ἕνα μόνο ἐνθύμιο θὰ σᾶς ἀφήσω... Ἐκεῖνο ἐκεῖ τὸ ἀσημένιο κιβώτιο, εἶναι γεμάτο διαμάντια κι' ἄλλα πετράδια, ποὺ ἀξίζουν ἑκατομμύρια.

Ἐκεῖ εἶναι κι' μιὰ συλλογὴ ἀπὸ σπάνια μαργαριτάρια, ποὺ τὰ ἔχω βρῆ στὰ βάθη τῆς θάλασσας. Μ' αὐτὸν τὸν θησαυρὸ ποὺ σᾶς ἀφήνω, μπορεῖτε νὰ κάνετε ὅταν θὰ γυρίσετε κοντὰ στοὺς συνανθρώπους σας πολλὰ καλὰ καὶ χρήσιμα ἔργα. Ὁ πλοῦτος σὲ χέρια σὰν τὰ δικά σας κύριε Σμίθ, θὰ εἶναι μιὰ εὐλογία, κι' ὄχι κατάρα. Ἀπὸ κεῖ ψηλὰ ποὺ θὰ βρίσκομαι, θὰ σᾶς παρακολουθῶ καὶ θὰ σᾶς εὐλογῶ...

Ὁ πρίγκηπας σταμάτησε νὰ μιλάη γιὰ λίγο, κι' ὕστερα συνέχισε:

— Αὔριο, θὰ πάρετε τὸ κιβώτιο, καὶ φεύγοντας, θὰ κλείσετε τὴν πόρτα. Ὕστερα θ' ἀνέβαιτε στὴ γέφυρα τοῦ «Ναυτίλου» καὶ θὰ κλείσετε καλὰ τ' ἀνοίγματα ποὺ κλείνουν ἀεροστεγῶς.

— Θὰ γίνη κατὰ τὴ θέληση σας πρίγκηπα! εἶπε ὁ Κύρος Σμίθ.

— Πολὺ καλά. Θὰ μπῆτε ἔπειτα στὴ βαρκούλα ποὺ σᾶς ἔφερε, καὶ θὰ γυρίσετε στὴν στεριά. Πρὶν ὅμως θ' ἀνοίξετε κάτι μεγάλους κρουνοὺς ποὺ βρίσκονται κοντὰ στὴ σκάλα. Τὸ νερὸ θὰ γεμίση τὰ στεγανὰ μέρη τοῦ ὑποβρυχίου, κι' ὁ «Ναυτίλος» θὰ βυθιστῆ σιγὰ σιγὰ στὴν ἄβυσσο ποὺ θὰ

Πότε γιορτάζεται ἡ ΑΝΑΣΤΑΣΗ;

Σύμφωνα μὲ τὴν ἀπόφαση τῆς πρώτης Οἰκουμενικῆς Συνόδου, πού, καθὼς ξέρετε συνῆλθε στὴ Νίκαια τῆς Βυθηνίας στὰ 325 μ. Χ., τὸ Πάσχα γιορτάζεται τὴν πρώτη Κυριακὴ ἔπειτα ἀπὸ τὴν Πανσέληνο ποὺ γίνεται ὕστερα ἡ κατὰ τὴν ἐαρινὴ ἰσημερία.

Καὶ καθώς, βέβαια, θὰ ξέρετε ἐαρινὴ ἰσημερία λέγεται τὸ ἀνοιξιάτικο ἐκεῖνο ἡμερονύκτιο ποὺ ἡ ἡμέρα ἔχει δώδεκα καὶ ἡ νύκτα ἄλλες δώδεκα ὧρες.

Ἡ ἐαρινὴ ἰσημερία πέφτει μὲ τὸ παλαιὸ ἡμερολόγιο (Ἰουλιανὸ) στὶς 8 τοῦ Μαρτίου ἢ μὲ τὸ νέο (Γρηγοριανὸ) στὶς 21 Μαρτίου. Μὰ ἡ Ὀρθόδοξη Ἐκκλησία γιὰ λόγους καθαρὰ ἱστορικοὺς ἔχει καθορίσει σὰν ἰσημερία τὶς 21 Μαρτίου μὲ τὸ παλιὸ ἡμερολόγιο δηλαδὴ 3 Ἀπριλίου μὲ τὸ νέο.

Τώρα μποροῦμε νὰ βροῦμε τὴν ἡμέρα ποὺ γιορτάζεται τὸ Πάσχα σὲ ἕνα ὁποιοδήποτε χρόνο μὲ τὴν παρὰ κάτω μέθοδο.

Ἂς ποῦμε πὼς θέλουμε τοῦ 1951.

Τὸ ἔτος αὐτὸ τὸ διαιροῦμε μὲ τὸ 19. Καὶ βρίσκουμε πηλίκο 102 καὶ ὑπόλοιπο 13. Τὸ πηλίκο δὲν μᾶς χρειάζεται ἀλλὰ κρατᾶμε τὸ ὑπόλοιπον ποὺ δὲν πρέπει νὰ εἶναι, φυσικὰ μεγαλείτερο ἀπὸ 18. Στὰ 1951 λοιπὸν τὸ ὑπόλοιπον τῆς διαιρέσεως μὲ τὸ 19 εἶναι 13.

Τὸ ὑπόλοιπο αὐτὸ λέγεται χρυσὸς ἀριθμός.

Τὸ χρυσὸ ἀριθμὸ τὸν πολλαπλασιάζουμε μὲ τὸ 11.

Ἔτσι ἔχουμε 13 Χ 11 = 143. Τὸ γινόμενο τοῦ χρυσοῦ ἀριθμοῦ ἐπὶ 11 τὸ ἀφαιροῦμε ἀπὸ τὸ 7 ἀφοῦ ὅμως στὸ 7 προσθέσουμε τόσα 30 ὥστε ἡ ἀφαίρεση νὰ μᾶς δίνη ὑπόλοιπο μεγαλείτερο ἀπὸ 21 καὶ μικρότερο ἀπὸ 51.

Δηλαδὴ στὴν περίπτωσή μας πρέπει νὰ πάρουμε τὸ 30 ἕξη φορὲς (180) καὶ 7 = 187 ἔξω 143 = 44.

Τὸ 44 αὐτὸ εἶναι ὁ δείχτης τοῦ Πάσχα.

Ἔχουμε δηλαδὴ γιὰ τὸ 1951:

Χρυσὸ ἀριθμὸ τὸ 13 καὶ δείχτη τοῦ Πάσχα τὸ 44.

Τώρα παίρνουμε τὸ 1951 καὶ κρατᾶμε τὶς μονάδες καὶ δεκάδες δηλαδὴ τὸ 51. Τὸ διαιροῦμε διὰ 4 καὶ βρίσκουμε ἀκέραιο πηλίκο (τὸ ὑπόλοιπο δὲν ἐνδιαφέρει) 12. Τότε στὸ 51 προσθέτουμε τὸ ἀκέραιο τέταρτο, τὸ 12 καὶ βρίσκουμε 63.

Τὸ 63 τὸ διαιροῦμε διὰ τοῦ 7. Στὴν ὑπόθεση αὐτὴ τὸ πηλίκο εἶναι 9 μὲ ὑπόλοιπο 0 (Προσοχή: Μποροῦσε νὰ εἶναι καὶ μεγαλείτερο. Τὸ ὑπόλοιπο αὐτὸ τὸ ἀφαιροῦμε ἀπὸ τὶς ἑκατοντάδες τοῦ χρόνου. Δηλαδὴ ἀπὸ τὸ 19 βγάζουμε 0, μένει 19.

Στὸ ὑπόλοιπο αὐτὸ πρέπει νὰ προσθέτουμε τόσα ἑφτάρια ὥσπου νὰ βροῦμε τὸ δείχτη ἢ ἀριθμὸ παραπάνω ἀπὸ τὸ δείχτη (ὄχι ὅμως μεγαλείτερο ἀπὸ 7). Δηλαδή: 19 + 7 = 26 + 7 = 33 + 7 = 40 + 7 = 47.

Στὸ 47 λοιπὸν αὐτὸ θὰ προσθέσουμε 13 — ὄχι τὸ χρυσὸ ἀριθμὸ — καὶ ἀπὸ τὸ ἄθροισμα θὰ ἀφαιρέσουμε τὸ 31. Δηλαδὴ 47 + 13 = 60 πλὴν 31 = 29.

Τὸ 29 μᾶς λέει τὴν ἡμερομηνία τοῦ Πάσχα στὸν Ἀπρίλιο (νέο ἡμερολόγιο).

Ἂν ὁ ἀριθμὸς εἶναι μεγαλείτερος ἀπὸ 30, τότε ἀφαιροῦμε καὶ τὸ 30 καὶ τότε ὁ ἀριθμὸς μᾶς δείχνει τὴν ἡμέρα τοῦ Πάσχα ἀλλὰ στὸ Μάϊο.

Ἂς δοῦμε τώρα μὲ βάση αὐτὰ ποὺ εἴπαμε πάρα πάνω τὸ Πάσχα τοῦ 1952.

Διαιροῦμε τὸ 1952 διὰ τοῦ 19: Βρίσκομαι 102 καὶ ὑπόλοιπο 14.

Τὸ 14 εἶναι ὁ χρυσὸς ἀριθμός. Πολλαπλασιάζομαι τὸ 14 Χ 11 καὶ βρίσκομαι 154.

Ἀφαιροῦμε τὸ 154 ἀπὸ τὸ 7 ἀφοῦ σ' αὐτὸ προσθέσουμε τόσα 30, ὥστε τὸ ὑπόλοιπο νὰ εἶναι μεγαλείτερο ἀπὸ τὸ 21 καὶ μικρότερο ἀπὸ 51. Καὶ ἐδῶ προσθέτουμε τὸ 30 ἕξ φορὲς δηλαδὴ 180 + 7 = 187 — 154 = 33.

Τὸ 33 εἶναι ὁ δείχτης τοῦ Πάσχα.

Παίρνουμε τὸ 1952 καὶ κρατᾶμε μονάδες καὶ δεκάδες δηλαδὴ τὸ 52. Τὸ διαιροῦμε διὰ τοῦ 4 καὶ βρίσκουμε ἀκέραιο πηλίκο 13 χωρὶς ὑπόλοιπο. Στὸ 52 προσθέτουμε τὸ 13 καὶ βρίσκουμε 65. Τὸ 65 διαιροῦμε διὰ τοῦ 7. Τὸ 75 διὰ 7 δίνει πηλίκο 0 μὲ ὑπόλοιπο 2. Τὸ δύο τὸ ἀφαιροῦμε ἀπὸ τὸ 19 (ἑκατοντάδες τοῦ ἔτους) μένει 17. Στὸ ὑπόλοιπο αὐτὸ προσθέτουμε τόσα ἑφτάρια ὅσα χρειάζονται γιὰ νὰ βροῦμε τὸ δείχτη ἢ ἀριθμὸ ποὺ θὰ ξεπερνάῃ τὸ δείχτη — ὄχι περισσότερο ἀπὸ 7 — (δείχτης 33). Λοιπὸν 17 + 7 = 24 + 7 = 31 + 7 = 38.

Ἔχουμε λοιπὸν τὸν ἀριθμὸ 38.

Στὸ 38 θὰ προσθέσουμε τὸ 13 καὶ βρίσκουμε 51. Ἀπ' αὐτὸ θὰ ἀφαιρέσουμε τὸ 31. Μᾶς μένει 20. Τὸ Πάσχα τοῦ 1952 θὰ εἶναι στὶς 20 Ἀπριλίου.

Μιὰ διευκρίνηση: Τὸ 13 θὰ προσθέτουμε μόνο γιὰ τὰ χρόνια ποὺ ἔχουν 19 ἑκατοντάδες. Γιὰ χρόνια μὲ 20 ἑκατοντάδες θὰ προσθέτουμε 14. Γιὰ χρόνια πρὸ τοῦ 1923 ποὺ ἐφαρμόσθηκε ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία τὸ Νέο ἡμερολόγιο δὲν θὰ προστεθῆ τὸ 13. Ὁ ἀριθμὸς ποὺ θὰ βρίσκουμε πρὸ τῆς προσθέσεως θὰ μᾶς δείχνει ἂν εἶναι μικρότερος ἀπὸ 31 τὴν ἡμέρα τοῦ Μάρτη ποὺ γιορτάστηκε τὸ Πάσχα μὲ τὸ παλαιὸ ἡμερολόγιο. Ἂν μεγαλείτερο τότε ἀφαιροῦμε τὸ 31 καὶ ὁ ἀριθμὸς μᾶς δείχνει τὴν ἡμέρα τοῦ Ἀπριλίου ποὺ γιορτάστηκε τὸ Πάσχα.

Ἂς βροῦμε τώρα χωρὶς λόγια ἀλλὰ μὲ πράξεις πότε πέφτει τὸ Πάσχα στὰ 1960.

1960 : 19 = 103 μὲ ὑπόλοιπο 3. Χρυσὸς ἀριθμὸς 3.

3 Χ 11 = 33

7 + 30 + 30 = 67

67 — 33 = 34

Δείκτης τοῦ Πάσχα = 34.

1960 παίρνουμε τὸ 60 διὰ 4 = 15. 60 + 15 = 75

75 : 7 = 10 ὑπόλοιπο 5 τὸ ὁποῖον ἀφαιροῦμε ἀπὸ τὸ 19 (ἑκατοντάδες χρόνου) = 14

14 + 7 = 21 + 7 = 28 + 7 = 35. Στὸ 35 προσθέτης 13 = 48, ἀφαιρεῖς 31 = 17. Δηλαδὴ τὸ Πάσχα τοῦ 1960 εἶναι 17 Ἀπριλίου.

Ἂς βροῦμε τὸ Πάσχα τοῦ 1970 μόνο μὲ ἀριθμούς:

1970 : 19 = 103 ὑπόλοιπο 13.

Χρ. Ἀρ. = 13 13 Χ 11 = 143.

7 + 30 + 30 + 30 +30 +30 + 30 = 187

187 — 143 = 44

Δείκτης τοῦ 1970 = 44

1970 70 : 4 = 17

70 + 17 = 87

87 : 7 = 12 ὑπόλ. 3

19 — 3 = 16

16 + 7 = 23 + 7 = 30 + 7 = 37 + 7 = 44 + 13 = 57 — 31 = 26

Τὸ Πάσχα τοῦ 1970 θὰ εἶναι στὶς 26 Ἀπριλίου.

Θὰ χρειαζόταν πολλὴ ἀνάπτυξη γιὰ νὰ ἐξηγήσω πῶς γίνονται αὐτὲς οἱ πράξεις. Γιατὶ πρέπει νὰ σᾶς πῶ πὼς ὅλα αὐτὰ βασίζονται σὲ μαθηματικοὺς καὶ ἀστρονομικοὺς ὑπολογισμούς. Μπορεῖτε ὅμως ἐσεῖς ἂν κόβη τὸ μυαλουδάκι σας νὰ τὸ βρῆτε. Ἀλλὰ εἶναι ἀρκετὰ δύσκολο. Μπορεῖτε ἂν θέλετε νὰ μεταρρυθμίσετε τὸν τρόπο ἀφαιρώντας π. χ. ἀντὶ νὰ προσθέτετε. Ἢ νὰ προσθέτετε ἀντὶ νὰ ἀφαιρεῖτε.

Μὲ τὴ μέθοδο ὅμως ποὺ σᾶς ἔδειξα μπορεῖτε νὰ βρῆτε τὸ Πάσχα ὁποιου χρόνου θέλετε.

Α. Κ. Μ.

γίνη ὁ τάφος μου. Μοῦ τὸ ὑπόσχεστε κύριοι;

— Σὲ ὅτι ἔχουμε ἱερώτερο! εἶπε ὁ μηχανικός.

Ὁ πρίγκηπας τοὺς εὐχαρίστησε, καὶ τοὺς παρακάλεσε νὰ τὸν ἀφήσουν μόνο.

Εἶχαν τὴν ἄδειά του νὰ γυρίσουν ἐλεύθερα στὸ ὑποβρύχιο...

Οἱ ἄποικοι ἄρχισαν τότε νὰ γυρίζουν στὸ «Ναυτίλο» καὶ δὲν χόρταιναν νὰ θαυμάζουν. Τί σάλες, τί βιβλιοθῆκες, τί τραπεζαρία μὲ σπάνια ἔπιπλα!

Οἱ καμπίνες ἦταν πολυτελέστατες, κι' ὅλα ἀπὸ τὶς μηχανὲς ὡς τὴν κουζίνα, δούλευαν μὲ ἠλεκτρισμό.

Ὁ «Ναυτίλος» ἦταν ἕνα ἀριστούργημα γεμάτο ἀριστουργήματα.

Σὲ μιὰ καμπίνα, μπροστά, ἦταν ἕνα χοντρὸ γυαλί, ποὺ πάνω του ἔφεγγε ἕνας ἰσχυρότατος προβολέας. Ἦταν ἡ καμπίνα τοῦ τιμονιέρη... Ὁ «Ναυτίλος» προχωροῦσε φωτίζοντας τὰ βάθη τοῦ ὠκεανοῦ σὲ μεγάλη ἀκτῖνα.

— Τί ἄνθρωπος! ἔλεγε καὶ ξανάλεγε ὁ Πένκροφ. Τί ἄνθρωπος! Δὲν ὑπάρχει δεύτερος στὸν κόσμο σὰν αὐτόν... Καὶ νὰ συλλογίζεται κανεὶς ὅτι ἔχει ζήσει τὴ μισὴ ζωή του στὰ βάθη τῶν ὠκεανῶν...

— Μὲ τὸ «Ναυτίλο» θὰ μπορούσαμε θαυμάσια νὰ φύγουμε ἀπὸ τὸ νησί, εἶπε ὁ Ἄϋρτον.

— Χμ... Ἐγὼ θὰ φοβόμουν, ὁμολόγησε ὁ Πένκροφ. Ν' ἀρμενίζω στὸ νερό, σύμφωνοι... Κάτω ὅμως ἀπὸ τὸ νερό...

— Φαντάζομαι πὼς θὰ ἦταν πολὺ εὔκολο νὰ κυβερνήση κανεὶς ἕνα ὑποβρύχιο σὰν τὸν «Ναυτίλο». Κι' ἕνα μικρὸ παιδὶ θὰ μποροῦσε νὰ τὸν μανουβράρη μ' αὐτὰ τὰ θαυμάσια μηχανήματα ποὺ ἔχει. Ἔπειτα μέσα στὴ θάλασσα εἶναι πάντα γαλήνη.

— Νὰ μοῦ λείπει! ἔκανε ὁ Πένκροφ. Τὰ πλεούμενα εἶναι γιὰ νὰ πλέουν στὸ νερό, κι' ὄχι νὰ βουλιάζουν...

— Γιατὶ νὰ συζητῆτε ἄδικα φίλοι μου; εἶπε ὁ μηχανικός. Ὑποσχεθήκαμε στὸν πλοίαρχο Νέμο νὰ βυθίσωμε τὸν «Ναυτίλο». Ἀλλὰ κι' αὐτὸ νὰ μὴ γινόταν τὸ ὑποβρύχιο δὲν μπορεῖ νὰ βγῆ ἀπὸ τὸ σπήλαιο...

Ὅταν ξαναγύρισαν στὴν αἴθουσα-μουσεῖο, βρῆκαν τὸν πρίγκηπα Δακκὰρ στὴν ἴδια κατάσταση. Τὰ μάτια του ἔφεγγαν κι' ἕνα χαμόγελο φώτιζε τὴν ὄψη του.

— Εἶναι γιὰ μένα μεγάλη παρηγοριά, τοὺς εἶπε, νὰ ἔχω κοντά μου τὶς τελευταῖες μου ὧρες, ἀνθρώπους καλοὺς καὶ τίμιους σὰν κι' ἐσᾶς! Σᾶς ἔχω ἀγαπήσει... Σᾶς ἀγαπῶ... Δῶστε μου τὸ χέρι σας κύριε Σμίθ.

Ὁ μηχανικὸς τοὔδωσε τὸ χέρι του ποὺ ὁ πρίγκηπας τὸ σφιξε μὲ συγκίνηση.

— Ἔχω ἀκόμη νὰ σᾶς ρωτήσω κάτι, εἶπε. Σκοπεύετε σὰν φύγετε, νὰ γυρίσετε ξανὰ στὸ νησὶ Λίγκολν;

— Καὶ βέβαια κύριε! εἶπε ζωηρὰ ὁ Πένκροφ. Εἶναι πιὰ ἡ δεύτερη πατρίδα μας.

— Σκοπεύομε νὰ τὴν χαρίσωμε στὶς Ἡνωμένες Πολιτεῖες! εἶπε ὁ Κύρος Σμίθ.

(Συνέχεια στὸ ἄλλο φύλλο)

Λόγια Σπαρτιατῶν

Τί σημαίνουν οἱ φράσεις;

1) Ἵνα βλέπων τὰς πολιὰς μηδὲν ἀνάξιον αὐτῶν πράττω.

2) Ἢ φρονεῖν δεῖ ἔλασσον ἢ δύνασθαι μεῖζον.

3) Ἄκων τοίνυν καὶ κολάζου.

4) Ἀλλὰ μὴν παρ' ἡμῖν τῶν Ἀργείων οὐδὲ εἷς.

5) Ὅς αὐτὸς αὑτὸν οὐκ' ἔχει Σάμον θέλει.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Οἱ παραπάνω ἔξη φράσεις δὲν ἀποδίδονται σὲ ὡρισμένους Σπαρτιάτες. Ἀλλὰ γενικῶς σὲ ἀγνώστους Σπαρτιάτες: Εἶναι τὰ κατ' ἐξοχὴν γνωμικὰ τῆς Σπάρτης:

1) Ἵνα βλέπων τὰς πολιὰς μηδὲν ἀνάξιον αὐτῶν πράττω· δηλαδή: Γιὰ νὰ βλέπω τὰ ἄσπρα μου γένεια καὶ νὰ μὴ κάνω τίποτα ποὺ νὰ τὰ ντροπιάζη.

Τὴ φράση τὴν εἶπε κάποιος Σπαρτιάτης ὅταν ρωτήθηκε γιατὶ τρέφει τόσο μεγάλη γενειάδα.

2) Ἢ φρονεῖν δεῖ ἔλασσον ἢ δύνασθαι μεῖζον.

Ἢ νὰ ἔχετε λιγότερη ζωηρότητα ἢ νὰ ἔχετε μεγαλείτερη δύναμη.

Καὶ αὐτὴ τὴ φράση τὴν εἶπε κάποιος Σπαρτιάτης ὅταν εἶδε τοὺς Θηβαίους νὰ τσακώνωνται μεταξύ τους γιὰ διάφορα ζητήματα τῆς πατρίδας τους. Εἶχαν ἀναπτύξει τόση ζωηρότητα στὶς συζητήσεις τους ὥστε ὁ Σπαρτιάτης τοὺς εἶπε ξεκάθαρα ὅπως θὰ λέγαμε σήμερα:

Ἢ φτιᾶστε στρατὸ (γιὰ νὰ ἔχετε δύναμη) ἢ ἀφῆστε τὰ λόγια...

3) Ἄκων τοίνυν καὶ κολάζου.

Χωρὶς νὰ θέλης νὰ δέχεσαι καὶ τὴν τιμωρία.

Ἕνας Σπαρτιάτης εἶχε ὑποβληθῆ σὲ αὐστηρὴ τιμωρία γιὰ κάποιο ἀδίκημα ποὺ εἶχε κάμει. Μὰ προσπαθοῦσε νὰ ξεφύγη τὴν τιμωρία λέγοντας: «Ἄκων ἥμαρτον». Δηλαδὴ χωρὶς νὰ τὸ θέλω ἔκαμα τὸ ἀδίκημα.

Μὰ ἕνας ἄλλος Σπαρτιάτης τοῦ ἔδωσε ἀμέσως τὴν ἀπάντηση: Ἄκων ἥμαρτες; Ἄκων τοίνυν καὶ κολάζου.

4) Ἀλλὰ μὴν παρ' ὑμῖν τῶν Ἀργείων οὐδὲ εἷς· δηλαδή: Ἀλλὰ σὲ μᾶς οὔτε ἕνας ποὺ νὰ ἀνήκη σὲ Ἀργεῖον.

Κάποτε ἕνας κάτοικος τοῦ Ἄργους θέλοντας νὰ πειράξη τοὺς Σπαρτιᾶτες, εἶπε: «Πολλοὶ τάφοι παρ' ἡμῖν εἰσὶ Σπαρτιατῶν». Δηλαδὴ στὸ Ἄργος ὑπάρχουν πολλοὶ τάφοι Σπαρτιατῶν.

Ἀλλὰ πῆρε τὴν ἀπάντηση πληρωμένη:

— Μὰ στὴ Σπάρτη δὲν ὑπάρχει οὔτε ἕνας τάφος Ἀργείου.

Ἤθελε, ὅπως καταλαβαίνετε, νὰ πῆ στοὺς Ἀργείους πὼς οἱ Σπαρτιᾶτες πολλὲς φορὲς εἶχαν ἐκστρατεύσει ἐναντίον τοῦ Ἄργους, ἐνῶ οἱ Ἀργεῖοι δὲν εἶχαν τολμήσει ποτὲ νὰ ἐπιτεθοῦν ἐναντίον τῆς Σπάρτης.

5) Ὅς αὐτὸς αὑτὸν οὐκ ἔχει Σάμον θέλει.

Εἶναι μιὰ παροιμιακὴ φράση ἀρκετὰ γνωστὴ ποὺ σατυρίζει τοὺς Ἀθηναίους, ποὺ ἐνῶ δὲν μποροῦσαν νὰ ἐξουσιάσουν τὸν ἑαυτό τους ἤθελαν νὰ ἔχουν στὴν κατοχή τους τὴ Σάμο. Ἡ παροιμία ἔχει Σπαρτιατικὴ τὴν προέλευση. Ὅταν οἱ Ἀθηναῖοι νικήθηκαν ἀπὸ τοὺς Σπαρτιᾶτες καὶ παράδωσαν τὴ χώρα τους στὴ Σπάρτη, ἐζήτησαν ἀπὸ τοὺς νικητάς των νὰ τοὺς ἀφήσουν τὴν ἡγεμονία ἐπὶ τῆς Σάμου.

Μὰ οἱ Σπαρτιᾶτες τοὺς ἀπάντησαν:

«Ὅταν αὑτῶν οὐκ ἦτε, τότε καὶ ἄλλους ἔχειν ζητεῖτε;»

Δηλαδή: Ὅταν δὲν ἔχετε οὔτε τὸν ἑαυτό σας ζητᾶτε νὰ ἔχετε καὶ ἄλλους;

Ἀπὸ τὴ φράση αὐτὴ προῆλθε καὶ ἡ παλιὰ παροιμία ποὺ παραθέσαμε στὴν ἀρχή.

οἱ μῦθοι τοῦ ΑΙΣΩΠΟΥ

Ο ΠΟΥΛΟΛΟΓΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΦΙΔΙ

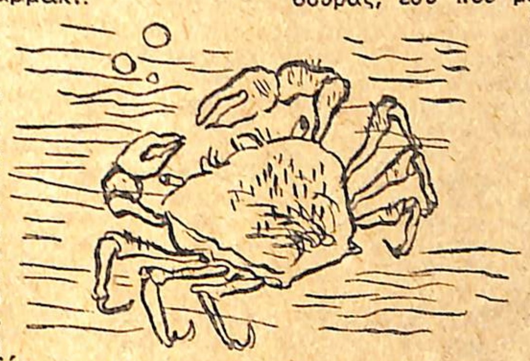
Μιὰ φορὰ στὸ δάσος ἦταν ἕνας πολὺ ἄξιος πουλολόγος. Ἔστηνε τὶς ξόβεργές του μὲ τέχνη καὶ μὲ πονηριά, καὶ κανένα πουλὶ μεγάλο ἢ μικρό, δὲν τοῦ ξέφευγε ὅταν τὸ ἔβαζε στὸ μάτι.

Ἔκανε στὸν φτερωτὸ κόσμο μεγάλο κακό, καὶ δὲν ἦταν πουλὶ σ' ἐκείνη τὴ μεριὰ τοῦ δάσους ποὺ νὰ μὴν κλαίη τὸ ταίρι του ἢ τὰ παιδιά του.

Μιὰ φορὰ μὲ τὴ συνηθισμένη τέχνη του, ἔστησε τὶς ξόβεργές του γιὰ νὰ πιάση τσίχλες. Καθὼς ὅμως δὲν πρόσεχε ποῦ ἔβαζε τὰ πόδια του γιατὶ ἦταν ἀφοσιωμένος νὰ κοιτάη ψηλὰ τὰ δέντρα ὅπου κρύβονταν τὰ πουλιά, πάτησε κατὰ λάθος ἕνα φίδι φαρμακερό, ἀπὸ κεῖνα ποὺ τὰ λὲν ἀστρῖτες. Τὸ φίδι ἀγριεμμένο, δὲν χάνει καιρό, τοῦ πατάει στὸ πόδι μιὰ δαγκωνιά, καὶ τοῦ χύνει ὅλο του τὸ φαρμάκι.

Ξεψυχῶντας λοιπὸν ὁ πουλολόγος, ἔλεγε.

—Ὢ δυστυχία μου! Νὰ ποὺ βρῆκα κι' ἐγὼ τώρα τὸν μάστορά μου! Ἐκεῖ ποὺ κυνηγοῦσα ἄφοβα τ' ἀθῶα πουλιά, νὰ ποὺ ἔγινα κι' ὁ ἴδιος κυνήγι γιὰ τὸ φίδι. Ὅτι ἔκανα σ' ἐκεῖνα, τὸ βρῆκα ἀπὸ τὸν ἀστρίτη, καὶ τώρα θὰ πεθάνω κι' ἐγὼ ὁ δύστυχος!

Ὅποιος σκάβει τὸ λάκκο τοῦ ἄλλου, πέφτει ὁ ἴδιος μέσα!

Ο ΚΑΒΟΥΡΑΣ ΚΙ' Η ΑΛΕΠΟΥ

Μιὰ φορὰ ἦταν ἕνας κάβουρας πολὺ λαίμαργος. Δὲν τοῦ ἔφτανε ὅσα εὕρισκε στὴ θάλασσα γιὰ τροφή, μόνο συνήθιζε νὰ βγαίνη στὸ ἀκρογιάλι καὶ νὰ βόσκη.

Μιὰ ἀλεποὺ ποὺ τὴν θέριζε ἡ πεῖνα, πέρασε, τὸν εἶδε, καὶ μὴν ἔχοντας ἄλλο καλύτερο, τὸν τσάκωσε γιὰ νὰ τὸν φάη.

Καὶ τότε εἶπε ὁ κάβουρας τὴ στιγμὴ ποὺ τὸν ἔχαφτε ἡ ἀλεπού.

—Ἀπὸ τὸ κεφάλι μου παθαίνω ὅτι παθαίνω. Δὲν μ' ἔφτανε νὰ εἶμαι θαλασσινός, ἀπὸ τὴν ἀχορτασιά μου μοῦ σκαρφίστηκε νὰ γίνω καὶ στεριανός.

Ἔτσι κι' ὅσοι ἀφήνουν τὸν τόπο τους καὶ καταπιάνονται μὲ δουλειὲς ποὺ δὲν τὶς ξέρουν, τὴν παθαίνουν σὰν τὸν κάβουρα.

Ο ΚΑΒΟΥΡΑΣ ΚΑΙ Η ΚΑΒΟΥΡΟΜΑΝΑ

Μιὰ καβουρομάνα, κοίταζε τὸ γιό της, κι' ὅλο τὸν ἐγρίνιαζε.

— Περπάτα ἴσια γιέ μου, τούλεγε, μὴν περπατᾶς λοξά, καὶ μὴν τρίβεις τὴ ράχη σου ἀδιάκοπα στὸ βρεμένο βράχο!

— Καλὰ μάνα, ἀποκρινόταν ὁ κάβουρας, ἐσὺ ποὺ μὲ δασκαλεύεις τόσο ὄμορφα, δὲν δοκιμάζεις νὰ περπατήσης καὶ τοῦ λόγου σου ἴσια; Ἅμα σὲ δῶ, θὰ φιλοτιμηθῶ, καὶ δὲν θὰ περπατάω λοξά.

Ὅσοι θέλουν νὰ διορθώσουν κάποιον ἀπὸ ἕνα ἐλάττωμα, πρέπει νὰ δίνουν τὸ καλὸ παράδειγμα.

«Δάσκαλε ποὺ δίδασκες, καὶ νόμο δὲν ἐκράτεις» ποὺ λέει κι' ἡ παροιμία...

ΟΙ ΛΑΓΟΙ ΚΙ' ΟΙ ΑΛΕΠΟΥΔΕΣ

Κάποτε ποὺ οἱ λαγοὶ εἶχαν ἀμάχη μὲ τοὺς ἀητούς, γύρεψαν βοήθεια ἀπὸ τὶς ἀλεποῦδες. Κι' αὐτὲς τοὺς ἀποκρίθηκαν:

— Εὐχαρίστως θὰ γινόμαστε σύμμαχοί σας, ἂν δὲν ξέραμε ποιοὶ εἴσαστε καὶ μὲ ποιοὺς πολεμᾶτε!

Οἱ ἀνάξιοι κι' οἱ λιπόψυχοι, δὲν ἔχουν ποτὲ συμμάχους στοὺς πολέμους τους.

ΤΑ ΣΚΙΤΣΑ ΤΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ ΜΑΣ

Τὸ ἐκκλησάκι

Μ. ΚΑΛΑΜΑΡΑ (ΖΑΚΥΝΘΟΣ)

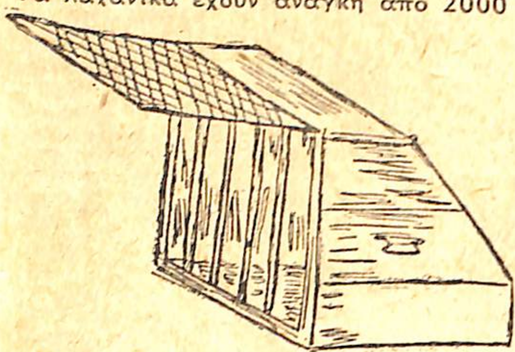

ΤΙ ΛΙΠΑΣΜΑ ΧΡΕΙΑΖΟΝΤΑΙ ΤΑ ΛΑΧΑΝΙΚΑ

Τὰ λαχανικὰ (ντομάτες, μελιτζάνες, ...ουνουπίδια, λάχανα, ραδίκια, ἀντίδια, ...αντζάρια, σέλινα, μαϊντανός, ραπανάκια, ...λπ.) ἔχουν ἀνάγκη ἀπὸ διπλὴ λίπανση - ...οπριὰ δηλαδὴ καὶ χημικὰ λιπάσματα.

Καμμιὰ φορὰ στοὺς λαχανόκηπους ἔ...ουμε καλὰ ἀποτελέσματα μόνο μὲ τὰ χη...ικὰ λιπάσματα. Αὐτὸ σημαίνει πὼς τὸ ...ῶμα ἦταν πλούσιο. Ἂν ὅμως ἐξακολου...οῦμε νὰ ρίχνουμε μόνο χημικὸ λίπασμα, ...ὸ χῶμα φτωχαίνει καὶ ἡ παραγωγὴ πέ...τει.

Τὰ λαχανικὰ ἔχουν ἀνάγκη ἀπὸ 2000 -

Κάσσα γιὰ κλῶσσα.

...000 ὀκάδες κοπριὰ στὸ στρέμμα. Ἂν ὁ ...αχανόκηπος εἶναι κοντὰ σὲ πόλη, μπο...οῦμε νὰ χρησιμοποιήσουμε καὶ τὰ σκου...ίδια.

Τὸ εἰδικὸ χημικὸ λίπασμα γιὰ τὰ λα...νικὰ, εἶναι τὸ 6 - 8 - 8 μὲ ἀναλογία 50 - ...0 ὀκάδες στὸ στρέμμα.

Ἂν ὁ καλλιεργητὴς ἔχει ἄφθονο νερὸ νὰ ...ποτίζη, μπορεῖ ἄφοβα νὰ φτάση τὶς ...20 καὶ 150 ὀκάδες στὸ στρέμμα. Τὰ ἔ...δα του μιὰ φορὰ θὰ τὰ βγάλη καὶ μὲ τὸ ...αραπάνω!

Χωρὶς πολὺ νερό, τὰ φυτὰ δὲν μποροῦν ...ἀφομοιώσουν τὸ παραπάνω λίπασμα καὶ ...ξει χαμένο.

Τὸ λίπασμα 6 - 7 -8 σκορπίζεται μαζὶ ... τὴν κοπριὰ μέσα στὴν αὐλακιὰ ποὺ ...οίγομε γιὰ νὰ φυτέψωμε τὰ λαχανικά. Παραχώνεται μέσα στὴν αὐλακιὰ μὲ ἐ...αφρὸ σκάλισμα, πρὶν ἀρχίσωμε νὰ μετα...υτεύωμε τὰ φυτά.

Καλύτερα ὅμως εἶναι, τὴν μισὴ ποσότη...α ἀπὸ τὸ λίπασμα νὰ τὴν ρίχνομε ὕστερα ...τὸ τὴν μεταφύτευση, καὶ νὰ ποτίζωμε ἔ...ειτα. Ὕστερα ἀπὸ 8 - 10 μέρες, ξανα...οτίζομε.

Στὰ πολυετῆ φυτὰ (ἀγκινάρα, σπαράγ...) πρέπει νὰ λιπαίνομε ὅταν ἑτοιμάζομε ... χωράφι μὲ ἄφθονη κοπριὰ ὅπου ἀνα...τεύομε 80 - 100 ὀκ. στὸ στρέμμα λίπα...α 0 - 12 - 6. Κι' αὐτὸ νὰ ἐπαναλαμβά...ται κάθε χρόνο...

...ΟΥΛΕΙΕΣ ΤΟΥ ΜΗΝΑ

Στὰ χωράφια. Ὀργώνουμε τὰ ...ράφια ποὺ εἶναι νὰ σπαρθοῦν πολὺ ὄψι...α μὲ καλαμπόκι, ἀσπρίτσα (ντάρι) σκου...όχορτο, κεχρὶ (βόρι) καὶ ρύζι. Ἐξακο...υθοῦμε νὰ ὀργώνουμε καὶ νὰ διβωλίζουμε ... νὰ σταυρώνουμε τὰ χωράφια ποὺ θὰ ...αρθοῦν μονοχρονίς.

Ἐξακολουθοῦμε τὰ σκαλίσματα σὲ ὅλα ... ἀνοιξιάτικα φυτά, καὶ παραχώνουμε τὶς ...ώϊμες πατάτες.

Ποτίζομε μὲ ἄφθονο νερὸ τὰ κτηνοτρο...κὰ φυτὰ καὶ τὰ τριφύλλια.

Ὅσα σπαρτὰ ἔπαθαν σκωρίαση, τὰ θερίζουμε ἀμέσως, πρὶν ὡριμάσουν.

Στὰ δροσερὰ μέρη σπέρνουμε καλαμπόκι, φασόλια, σουσάμι. Στὰ βορινά, φυτεύομε τὰ καπνά.

Στὸν λαχανόκηπο. Σπέρνουμε ὄψιμα ρεβίθια, πεπόνια, κολοκύθια, ἀγγούρια, καρπούζια.

Ἐπίσης τὸν Μάη σπέρνομε τὸ κάρδαμο, τὴ ρόκα, τὰ πράσσα καὶ τὸ κουνουπίδι.

Φυτεύομε ντομάτες, μελιτζάνες, πιπεριές, κρεμμύδια καὶ μπάμιες.

Κορυφολογοῦμε τὶς πεπονιές. Λιπαίνουμε τὰ λαχανικὰ μὲ κοπροζοῦμι.

Καταπολεμοῦμε τὸν περονόσπορο καὶ τὴν μελίγκρα στὴν πατάτα μὲ περονοσπορίνη καὶ μελιγκρίνη.

Στὸ ἀμπέλι. Στὰ δυνατὰ μέρη, ὅπου τὸ ἀμπέλι ἔχει ρίξει πολλὰ φύλλα, βλαστολογοῦμε τὰ κλήματα ἀνάλογα μὲ τὰ φύλλα τους. Προσέχομε, ξεφυλλίζοντας νὰ μὴν ἐμποδίζωνται τὰ χαμηλότερα φύλλα ν' ἀερίζωνται.

Θειαφίζομε συχνὰ γιὰ τὴν μπάστρα καὶ τὸν περονόσπορο. Τὸ θειάφισμα γιὰ νὰ ὠφελήση πρέπει νὰ γίνη ὅταν ἀρχίζει τὸ ἄνθισμα στὸ ἀμπέλι, καὶ τὸ ράντισμα ὅταν τελειώση.

Στὰ ὀπωροφόρα. Τελειώνει τὸ φύτεμα ἀπὸ τ' ἀειθαλῆ δέντρα στὰ ὑγρὰ χώματα.

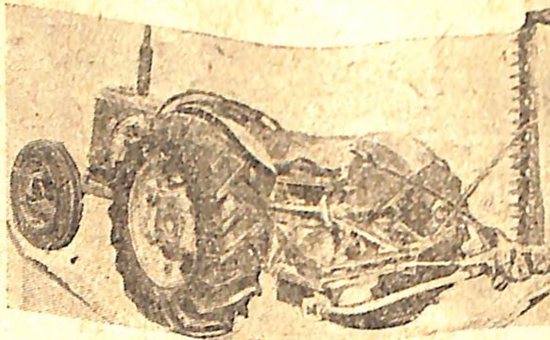
Ἀπὸ τὰ ὀπωροφόρα, ἀρχίζουμε νὰ κόβωμε ἕνα μέρος ἀπὸ τ' ἄγουρα φροῦτα, γιὰ νὰ δυναμώνουν τ' ἄλλα. Κόβουμε τὸ ἕνα τρίτο, κι' ἂν εἶναι πολλά, κόβουμε ὡς τὰ μισά.

Τὸ Μάη ἐξακολουθεῖ τὸ μπόλιασμα τῶν ὀπωροφόρων καὶ τῆς ἐλιᾶς.

Θειαφίζομε γιὰ τὴ στάχτη, βάζομε τὶς μυιγοπαγίδες γιὰ τὴ μυίγα τῆς Μεσογείου, ψεκάζωμε τὶς μηλιές, τὶς ἀχλαδιές, τὶς ροδακινιὲς γιὰ τὴ σκωρίαση.

Τὰ ζῶα μας. Τὰ ζῶα πρέπει νὰ τρώνε τώρα ἄφθονο χλωρὸ χορτάρι. (Πρόβατα, ἀγελάδες, μουλάρια, ἄλογα, γαϊδούρια). Καλὸ εἶναι στὴ βοσκὴ νὰ χωρίζωνται τὰ μικρὰ ἀπὸ τὰ μεγάλα.

Βάζομε ἄφθονο νερὸ στὰ χοιροστάσια γιὰ νὰ λούζωνται τὰ γουρούνια ὅσο τοὺς ἀρέσει. Προσέχομε ἂν τρέφονται καλὰ τὰ μικρά.

Χορτοκοπτικὴ μηχανή

ΟΙ ΣΠΟΥΔΑΙΟΤΕΡΕΣ ΑΡΡΩΣΤΕΙΕΣ ΣΤΑ ΚΛΩΣΣΟΠΟΥΛΙΑ

Τώρα εἶναι ἡ ἐποχὴ ποὺ βγαίνουν τὰ κλωσσοπούλια ἀπὸ τ' αὐγό, γι' αὐτὸ καὶ πολλοὶ φίλοι μας μὲ ρωτᾶνε τί νὰ κάνουν γιὰ τὴν τάδε καὶ τὴν δεῖνα ἀρρώστεια ποὺ συνήθως παθαίνουν τὰ κλωσσόπουλα.

Πρῶτα - πρῶτα ἂς ξέρουν πὼς τὰ πουλιὰ ποὺ βγαίνουν ἀπὸ τ' αὐγὸ ὕστερ' ἀπὸ 22 μέρες, ψοφοῦν σχεδὸν ὅλα, γιατὶ τ' αὐγὰ δὲν ἦταν καλά.

Ἅμα τὰ πουλιὰ βγοῦν ἀπὸ τ' αὐγό, πρέπει ν' ἀλείψουμε τὸν ἀφαλό τους μὲ ἰώδιο γιὰ νὰ μὴ μολυνθοῦν.

Ἂν ἀργοῦν νὰ βγάλουν φτερὰ πρέπει νὰ τὰ τρέφωμε καλύτερα.

Ἂν ἀλληλοτρώγονται ἀλείφομε τὶς πληγὲς μὲ μαῦρο κατράμι ποὺ τὶς ἀπολυμαίνει καὶ τὶς τρέφει. Διώχνει καὶ τὰ πουλιὰ ποὺ τοὺς ἀρέσει νὰ τσιμποῦν τὰ ματωμένα μέρη.

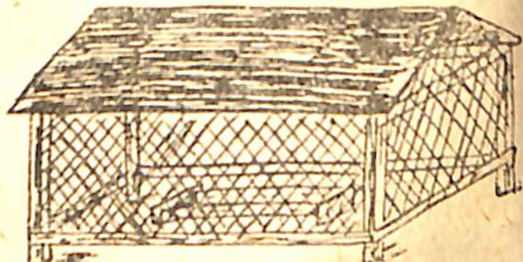
Ἀδυναμία τῶν ποδιῶν. Μουρουνόλαδο μιὰ κουταλιὰ τοῦ γλυκοῦ γιὰ 30 πουλάκια στὸ πίτυρό τους, ὠμὸ κρέας, αὐγό, πολὺ πρασινάδα, καὶ κοκκάλευρο 2... στὸ φαΐ τους.

Λευκὴ ἁπλὴ διάρροια. Ἀπομονώνουμε τὰ ἄρρωστα καὶ κρατοῦμε μεγάλη καθαριότητα στὰ σκεύη τους. Δίνουμε καθαρὴ καὶ δυναμωτικὴ τροφή. Ρίχνουμε στὸ φαΐ τους σκόνη ἀπὸ πιπερόριζα, κανέλλα καὶ γλυκάνισο, μιὰ κουταλιὰ τοῦ γλυκοῦ γιὰ 10 - 15 πουλιά. Στὸ νερὸ τους ρίχνουμε 2 στὰ χίλια (προσοχὴ) καραμπογιὰ (θειικὸ σίδηρο) ἢ τοὺς δίνομε ριζόνερο. Ξεχωριστά, βάζομε ξυλοκάρβουνο ποὺ εἶναι θαυμάσιο γιὰ τὶς διάρροιες.

Λευκὴ βακιλλικὴ διάρροια. Μόνο μὲ τὸ μικροσκόπιο διακρίνεται. Ψοφοῦν σχεδὸν ὅλα. Πρέπει νὰ σκοτώνουμε τὰ ἄρρωστα. Ἡ κοιλιά τους κρέμεται φουσκωμένη κι' ἔχει χρῶμα μελαφό. Νὰ μὴν ἀφήνομε τὶς κλῶσσες μὲ τὰ πουλιὰ νὰ τρέχουν στὴ γειτονιά, γιατὶ εἶναι πολὺ μεταδοτικὴ ἀρρώστεια.

Κοκκιδίαση. Εἶναι παράσιτο στὰ ἔντερα. Κι' αὐτὴ εἶναι λευκὴ διάρροια. Ἡ διάγνωση γίνεται μὲ τὸ μικροσκόπιο.

Δὲν ὑπάρχει εἰδικὸ φάρμακο. Χρειάζεται κι' ἐδῶ ἀπομόνωση, περιποίηση, καθαριότητα καὶ καλὴ τροφή. Στομάτουμε τὴν διάρροια ρίχνοντας ἕνα γραμμάριο κασοῦ (cachou) σὲ τρεῖς ὀκάδες νερὸ ποὺ πίνουν. Θυμάρι καὶ ξυνόγαλο στὸ φαΐ, ὠμὸ κρέας.

Σκέπασμα ταγίστρας γιὰ κλωσσόπουλα.

Πνευμονία. Στὸ νερό τους ρίχνομε 1 στὰ ἑκατὸ ἰωδιοῦχο κάλι. Συνήθως ὅμως τ' ἄρρωστα ψοφοῦν. Ν' ἀποφεύγουν τὴν ὑγρασία τὰ γερά.

Ραχιτισμός. Παραμορφώνει τὰ κόκκαλα. Ἄφθονη τροφή, χτυπημένο αὐγὸ μὲ λίγη ψύχα ψωμιοῦ καὶ μιὰ κουταλιὰ τοῦ γλυκοῦ μουρουνόλαδο γιὰ 30 πουλάκια, χόρτα, καὶ 2 στὰ ἑκατὸ κοκκάλευρο.

Παράλυση τῶν ποδιῶν. Τοὺς κάνομε τὴν ἴδια περιποίηση ὅπως καὶ γιὰ τὸν ραχιτισμό. Γενικά, τὰ πουλιὰ δὲν ἀρρωσταίνουν ἂν βάλωμε στὴν κλῶσσα αὐγὰ ἀπὸ γερὲς κότες, κι' ἂν ἔχουμε καθαριότητα στὸν ὀρνιθῶνα. Ἡ ὑγρασία, ἡ λιγοστὴ καὶ ἀκατάλληλη τροφή, μποροῦν νὰ μᾶς σκοτώσουν ὅλα τὰ κλωσσόπουλα!

Ο ΜΠΑΡΜΠΑ ΜΗΤΡΟΣ

Η ΛΑΜΠΡΗ

Νά την ἡ Λαμπρὴ μὲ τὰ λουλούδια!
Κόψετε, παιδιά, τὴν πασκαλιὰ
κιόλα μὲ χαρὲς καὶ μὲ τραγούδια
τρέξετε νάλλάξουμε φιλιά.

Σήμαντρα γλυκὰ βαροῦν ἀκόμα
καὶ μοσκοβολοῦνε οἱ Ἐκκλησιές.
Μόσκοι τὰ φιλιὰ στὸ κάθε στόμα.
Τὰ φιλιὰ τῆς ἄνοιξης δροσιές.

Πᾶμε νὰ στρωθοῦμε στὸ χορτάρι
καὶ τ' ἀρνί μας ψήνεται σιγά·
καὶ μὲ τῆς Ἀνάστασης τὴ χάρη
φέρτε νὰ τσουγκρίσουμε ταὐγά.

ΣΤΕΛΙΟΣ ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΝΑΣΤΡΑΔΙΝ ΧΟΤΖΑ

Η ΜΟΙΡΑΣΙΑ ΤΟΥ ΧΟΤΖΑ

Μιὰ φορὰ στὸν Ναστραδὶν Χότζα παρουσιάστηκαν δυὸ χωριανοί του.

— Βρήκαμε στὸ δρόμο Χότζα τοῦτο τὸ σακὶ μὲ τὰ καρύδια. Μιὰ καὶ δὲν καταφέραμε νὰ μάθουμε ποιὸς τόχασε, καθήσαμε νὰ τὸ μοιράσουμε. Τσακωθήκαμε ὅμως στὴ μοιρασιά, καὶ γι' αὐτὸ ἤρθαμε στὴν ἀφεντιά σου νὰ μᾶς τὸ μοιράσῃς!

— Πῶς θέλετε νὰ σᾶς τὸ μοιράσω, εἶπε ὁ Χότζας, σὰν ἄνθρωπος ἢ σὰν τὸν Ἀλλάχ;

— Δίκαια καὶ σωστὰ σὰν τὸν Ἀλλάχ! τοῦ εἶπαν κι' οἱ δυὸ μὲ ἕνα στόμα.

Πιάνει τότε ὁ Χότζας καὶ δίνει τοῦ ἑνὸς δυὸ - τρεῖς χοῦφτες καρύδια, καὶ τ' ἄλλο σακὶ ὁλόκληρο, τὸ δίνει στὸν ἄλλον.

— Τί εἶναι τοῦτα Χότζα μου, ἔτσι μοιράζουν; παραπονέθηκε ἐκεῖνος ποὖχε τὰ λίγα.

—"Αν μοῦ λέγατε νὰ σᾶς τὰ μοιράσω σὰν ἄνθρωπος, θὰ ἔδινα τοῦ καθενὸς καὶ τὰ μισά. Μοῦ εἴπατε ὅμως νὰ σᾶς τὰ μοιράσω σὰν τὸν Ἀλλάχ. Ἔτσι ὅμως μοιράζει ὁ Ἀλλὰχ τὰ ἀγαθά: στὸν ἕια δίνει πολλά, καὶ στὸν ἄλλον λίγα! εἶπε ὁ Χότζας.

Ο ΧΟΤΖΑΣ ΚΙ' Η ΓΥΝΑΙΚΑ ΤΟΥ...

Μιὰ φορὰ λογόφερνε ὁ Χότζας μὲ τὴ γυναίκα του. Πάνω στὸν καυγά, τοῦ δίνει ἡ Χότζαινα μιά, κι' ὁ Χότζας χάνοντας τὴν ἰσορροπία του μὲ τὴν σπρωξιά, κατρακυλάει καὶ μετράει ὁλόκληρη τὴ σκάλα!

Ἀκούει ἕνας γείτονας τὸν θόρυβο καὶ τρέχει.

— Τί εἶναι Χότζα μου; τοῦ φώναξε. Ποιὸς ἔπεσε ἀπὸ τὴ σκάλα;

— Τίποτε δὲν εἶναι καϋμένε! εἶπε ὁ Χότζας. Λογόφερνα μὲ τὴ γυναίκα μου, καὶ στὸ θυμό της ἐκείνη, πέταξε τὸ καφτάνι μου στὴ σκάλα...

— Κι' ἔκανε τέτοια ἀντάρα τὸ καφτάνι; ρώτησε παραξενεμένος ὁ γείτονας.

—Αἴ... Χμ... λέει ὁ Χότζας. Ξέχασα νὰ σοῦ πῶ πὼς κατὰ τύχη ἤμουνα κι' ἐγὼ μὲς στὸ καφτάνι!...

⁂

ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ

ΑΠΟΔΕΙΞΕΙΣ !

Δυὸ μικροὶ συζητοῦν :

— Χτὲς τὸ βράδυ, Πᾶνο, ὀνειρεύτηκα ὅτι ἔφαγα ψημένα ὡραῖα κάστανα.

— Ψεύτη, ποῦναι τὰ... τσόφλια;

ΝΙΚΟΣ ΣΑΛΟΝΙΚΙΟΣ

⁂

Ὁ Γιῶργος: Ἄς τα Νῖκο, ἔχω ἕνα συνάχι τρομερὸ καὶ ἡ μύτη μου ὅλο τρέχει. Τί νὰ κάνω;

Νῖκος: Νὰ πᾶς νὰ τὴν πιάσῃς.

ΑΥΓΕΡΙΝΟΣ

ΣΤΙΧΟΙ ΤΩΝ ΝΕΩΝ

ΠΑΣΧΑΛΙΝΕΣ ΧΑΡΕΣ...

Φίλοι λαμπρόχυτη γιορτὴ πάλι μᾶς ἀγκαλιάζει
καὶ σ' ὅλους κάποιο ὄνειρο καὶ μιὰ χαρὰ φωλιάζει,
Πασχαλιάτικη Γαλήνη
τὶς καρδιές μας θ' ἀπαλύνει
κι' ἀπ' τὰ στήθια μας θὰ διώξῃ κάθε πόνο καὶ ὀδύνη
κι ἡ καμπάνα τῆς Ἐλπίδας μαγεμένα θὰ μᾶς κράζῃ.

⁂

Ὅλοι μὲ χρυσὲς ἐλπίδες ἂς κοιτάξουμ' ἕνα γύρω
καὶ θὰ νοιώσουμ' εὐωδίες ἀπὸ τῆς ζωῆς τὸ μύρο
ποὺ ἀχνὰ μοσκοβολᾶ
κι ἡ Ἑλλάδα μας γελᾶ
ποὺ τὸ Πάσχα ἀντιφεγγίζει
καὶ χαρὰ παντοῦ σκορπίζει.

⁂

Στὶς καρδιές μας κάποιος Πόθος λαχταρᾶ τὴν εὐτυχία
καὶ σὰν Μήνυμα ξαπλώνει στὴν Ἑλλάδα ἡσυχία
καὶ χαρὲς παντοῦ ξεσπᾶνε,
τὰ παλιὰ ὅλα τὰ ξεχνᾶμε
καὶ τραγούδια ἀναζητᾶμε
ποὺ τ' ἀγέρι ἀρμενίζει στῶν χωριῶν τὴν ἠρεμία.

⁂

Σὲ στεριὲς καὶ σὲ πελάγη νέοι, γέροι καὶ παιδιὰ
μὲ χαρούμενες τὶς ὄψεις καὶ μὲ ἄδολη καρδιὰ
σμίγουν σὲ γλυκει' ἀγκαλιὰ
κι' ἀνταλλάζουνε φιλιὰ
στῆς χαρᾶς τὴ σιγαλιὰ
καὶ τὶς λύπες καὶ τοὺς πόνους τὰ ξεχάνουν ὅλα πιά.

⁂

Ξεροψήνεται τ' ἀρνάκι κεῖ στὴ σοῦβλα τρυφερό,
ροδομάγουλα τὰ νιάτα στήνουν γύρω τὸ χορὸ
τὸ τραγούδι ἀρχινίζει
κι Ἄνοιξη γύρω μυρίζει
καὶ στὰ νιάτα ψιθυρίζει:
Τὶς χαρές σας 'γὼ τὶς ἔχω κι ἔτσι δὲν τὶς λαχταρῶ...

⁂

Νέοι, μεσόκοποι καὶ γέροι μὲ χιονένια τὰ μαλλιὰ
στὴν ἀνάμνησή τους φέρνουν μιὰ γλυκειά τους πασχαλιά,
ὄνειρα παλιὰ καὶ τρέλλες
μὲ ξανθόμαλλες κοπέλλες
— νοσταλγίες τῶν στιγμῶν —
τὸ κρασὶ τὸ φραουλένιο τὰ τσουγκρίσματα αὐγῶν.

⁂

Σήμερα Χαρᾶς Ἡμέρα ἡ καμπάνα μας σημαίνει
χρυσορόδινες ἐλπίδες καὶ γλυκόνειρ' ἀνασταίνει,
ὢ τί πλάνα ποὺ χτυπάει,
κι' ἡ στοργή της μᾶς μεθάει
μὲ τὶς νότες ποὺ σκορπάει
Χάδια κάνει στὸν αἰθέρα κι' ἕνα ΦΩΣ μᾶς περιμένει.

⁂

Εἶν' ἡ Μέρα τῆς Εἰρήνης ἡ σημερινή μας Μέρα
καὶ μονάχα τὰ τραγούδια ἀντηχοῦνε στὸν ἀγέρα,
τὸ Χριστό μας πλησιᾶστε
τὴ Χαρά του ἀγκαλιᾶστε,
τὴν Ἁγνὴ ἐτούτη μέρα κάτι τι ἂς μᾶς δωρήσῃ
στὴ Γαλάζια μας Ἑλλάδα τὴ Γαλήνη ἂς χαρίσῃ...

ΧΡΙΣΤΟΣ ΜΑΡΚΟΥΛΗΣ

★

ΣΥΝΕΧΙΖΟΝΤΑΙ ΟΙ ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ

Οἱ ἀναγνῶστες μας συνεχίζουν τὶς προαιρετικὲς εἰσφορές. Ὑπενθυμίζομε στοὺς εὐπόρους φίλους μας, ὅτι τὰ ἐκδοτικὰ ἔξοδα ἔχουν αὐξηθῆ ὑπερμέτρως καὶ κατὰ συνέπεια ἐπιβάλλεται στὶς προαιρετικὲς εἰσφορές τους νὰ φανοῦν κατὰ τὸ δυνατὸν γενναιότεροι.

Γεώργιος Ν. Πρόκος καὶ Χριστίνα Παρ. Πάσχου (ἐνεγράφησαν ὡς διακριθέντες ὑπὸ τῆς Σχολῆς Ἀνδρέα Π. Κωνσταντέα (Κυψέλη	10.000
Παναγιώτης Βερύκιος	5.000
Ἀριάδνη Ἀθανασιάδου	4.000
Ἐπαμ. Καλογερόπουλος	2.000
Νῖκος Περδικάρης	5.000
Εὐαγγελία Ἀλικάρη	5.000
Γ. Γ. Στεφανάκης	5.000
Γρ. Χ. Παπανικολάου	5.000
Κατίνα Κ. Παπαθανασίου	5.000
Πέτρος Παπαθανᾶκος	2.000

Τὰ παιγνίδια ποὺ παίζουν τὰ ἑλληνόπουλα

ΤΑ ΑΡΜΑΤΑ

Τὸ παιγνίδι αὐτὸ — τὰ ἅρματα — εἶναι πολὺ διασκεδαστικὸ καὶ γυμνάζει τὰ σώματα. Παίζεται σὲ αὐλὴ ἢ σὲ γήπεδο. Παίρνουν μέρος 12, 18 ἢ 24 παῖκτες. Ἔξη παιδιὰ σχηματίζουν τὸ ἅρμα. Πρέπει νὰ σχηματισθοῦν 2 τὸ λιγώτερο ἅρματα. Φυσικὰ μποροῦν νὰ γίνουν καὶ τρία καὶ περισσότερα ἅρματα, φτάνει νὰ ὑπάρχουν ἀρκετὰ παιδιὰ γιὰ νὰ σχηματίσουν τὶς ἑξαμελεῖς ὁμάδες.

Ὁ σχηματισμὸς τοῦ ἅρματος γίνεται μ' αὐτὸ τὸν τρόπο: Τρεῖς παῖκτες πηγαίνουν μπροστὰ καὶ μπαίνουν στὴ σειρὰ ὁ ἕνας δίπλα στὸν ἄλλο. Αὐτοὶ εἶναι τὰ ἄλογα. Δυὸ ἄλλοι παῖκτες παρασταίνουν τὸ ἅρμα. Αὐτοὶ παίρνουν θέση πίσω ἀπὸ τὰ ἄλογα. Βάζουν τὸ κεφάλι του ὁ ἕνας ἀνάμεσα ἀπὸ τὸν πρῶτο καὶ δεύτερο καὶ ὁ ἄλλος ἀνάμεσα ἀπὸ τὸ δεύτερο καὶ τὸν τρίτο καὶ στὸ ὕψος τῆς μέσης, δηλαδὴ τῆς ὀσφύος, καὶ κρατιοῦνται γερὰ ἀπὸ τὰ ἄλογα. Τέλος ὁ ἕκτος παίκτης ποὺ παίζει τὸ ρόλο τοῦ ἀναβάτη δένει τὰ τρία ἄλογα μὲ σπάγγο καὶ κρατάει τὶς ἄκρες του σὰν γκέμια, νὰ ποῦμε. Καὶ ἀμέσως κατόπιν παίρνει θέση ἐπάνω στοὺς ὤμους τῶν δύο παικτῶν ποὺ παριστάνουν τὸ ἅρμα. Ἔτσι τὸ ὅλο σύμπλεγμα τοῦ ἅρματος εἶναι ἕτοιμο: Ἄλογα, ἅρμα, ἀναβάτης. Ὅλα τὰ ἅρματα, δύο ἢ περισσότερα, παίρνουν θέση ἔτσι ὅπως εἶναι σὲ μιὰ εὐθεῖα γραμμὴ καὶ σὲ ἀπόσταση μεταξύ τους 4 - 5 βήματα. Ἀπέναντί τους καὶ σὲ ἀπόσταση 10 - 15 μέτρων, ἔχει σημειωθῆ τὸ τέρμα. Μόλις δοθῆ τὸ σύνθημα τὰ ἅρματα ξεκινοῦν γιὰ τὸ τέρμα καὶ τρέχουν ὅσο μποροῦν γρηγορότερα. Τὸ ἅρμα ποὺ θὰ φθάσῃ πρῶτο στὸ τέρμα κερδίζει τὸ παιγνίδι. Προσοχὴ ὅμως. Δὲν πρέπει γιὰ κανένα λόγο νὰ διασπασθῆ τὸ ἅρμα. Δηλαδὴ καὶ οἱ δύο παῖκτες κατὰ τὸ τρέξιμο πρέπει νὰ εἶναι σκυμμένοι νὰ μὴ ξεπιαστοῦν ἀπὸ τὸ ἄλογο κι' ὁ ἀναβάτης νὰ μὴν ξεπεζέψῃ. Ἂν γίνῃ κάτι τέτοιο ἡ ὁμάδα χάνει τὸ παιγνίδι.

ΤΑ ΑΛΟΓΑΚΙΑ

Τὸ παιγνίδι αὐτὸ —τὰ ἀλογάκια— παίζεται σὲ αὐλὴ ἢ σὲ γήπεδο. Παίρνουν μέρος 2 - 4 ὁμάδες ἀπὸ 7 - 8 παῖκτες ἡ κάθε μιά. Χαράσσουμε στὸ ἔδαφος δύο εὐθεῖες παράλληλες γραμμὲς σὲ ἀπόσταση 20 βημάτων τὴ μιὰ ἀπὸ τὴν ἄλλη. Πίσω ἀπὸ τὴ μιὰ γραμμὴ παίρνουν θέση οἱ ὁμάδες σὲ φάλαγγα κατὰ παίκτη. Μόλις δοθῆ τὸ σύνθημα ὁ πρῶτος κάθε ὁμάδας παίρνει στὸν ὦμο του τὸ δεύτερο καὶ γρήγορα - γρήγορα τὸν μεταφέρει στὴν ἀπέναντι γραμμή. Ἐκεῖ μένει ὁ πρῶτος καὶ ὁ δεύτερος ξαναγυρίζει στὴν πρώτη γραμμή. Ἐκεῖ παίρνει αὐτὸς στὴν πλάτη του τὸν τρίτο καὶ τὸν πάει στὴν γραμμὴ τοῦ τέρματος. Ἐκεῖ μένει ὁ δεύτερος καὶ τρέχει ὁ τρίτος γιὰ νὰ μεταφέρῃ στὸ τέρμα τὸν τέταρτο. Κι' ἔτσι ἐξακολουθεῖ ὥσπου νὰ μεταφερθῆ καὶ ὁ τελευταῖος. Ἡ ὁμάδα ποὺ θὰ τελειώσῃ πρώτη κερδίζει.

★

ΧΙΟΥΜΟΡ

Νῖκος: Νὰ δῆς, μαμά, τί ἔβλεπα τὴ νύχτα στὸν ὕπνο μου. Εἴχαμε λέει ταραχὴ στὸ σπίτι μας, μιὰ βουή, ἕνα κακό.

Χρῆστος: Ψέμματα σοῦ λέει, μαμά. Ἐγὼ κοιμόμουν δίπλα του καὶ δὲν ἄκουσα τίποτα!...

⁂

Ἑλένη, γιατὶ κόβεις τὰ μαλλιὰ τῆς κούκλας σου;

Γιὰ νὰ τῆς δυναμώσουν, καλὲ μαμά.

Ἡ Σελίδα τῶν Μικρῶν

ΚΟΥΒΕΝΤΟΥΛΕΣ ΜΕ ΤΗ ΓΙΑΓΙΑ

Ἡ λαμπαδίτσα τῆς Λενιῶς

Ἀγαπητά μου παιδιά,

Θυμᾶστε τὸ καλὸ κοριτσάκι, ἀπ' τὸ νησί, ποὺ φιλοξενήσαμε γιὰ λίγο στὸ σπίτι μας; Τὸ Λενάκι; Βρίσκεται πάλι τοῦτες τὶς μέρες μαζί μας. Τὴν κάλεσαν τὰ ἐγγόνια μου νὰ περάση κοντά μας τὸ Πάσχα.

Ἀκοῦστε λοιπὸν μιὰ μικρὴ ἱστορία γιὰ τὸ Λενάκι, ποὺ θὰ σᾶς κάμη νὰ τὸ ἀγαπήσετε ἀκόμη πιὸ πολύ.

Χτὲς — τὸ Μεγάλο Σάββατο, — ὁ πατέρας τῶν παιδιῶν ἔφερε γιὰ τὸν καθένα μιὰ ὄμορφη ἄσπρη λαμπάδα... Τῆς Βούλας καὶ τῆς Λενιῶς ἦταν οἱ πιὸ ὄμορφες, γιατὶ εἶχαν ἐπάνω ἕνα μεγάλο γαλάζιο φιόγκο καὶ δυὸ πελώριες μαργαρίτες.

Τὶς κρέμασαν οἱ μικροῦλες σ' ἕνα καρφάκι κι' ὅλο τὶς καμαρώνανε.

Ἡ Λενιὼ ἰδιαίτερα ποὺ δὲν εἶχε ξαναδῆ, λέει, τέτοια ὄμορφη λαμπαδίτσα, ἦταν ὁλόχαρη καὶ δὲν ἔβλεπε τὴν ὥρα νὰ νυχτώση νὰ πάη στὴν ἐκκλησία.

Ἦρθε λοιπὸν ἡ λαχταρισμένη στιγμή. Τὰ παιδιὰ ποὺ δὲν εἶχαν καθόλου κοιμηθῆ, ἀνυπόμονα καθὼς ἦταν, ντύθηκαν, πῆραν τὶς λαμπαδίτσες τους καὶ ξεκίνησαν. Ἡ Λενιὼ εἶχε μείνει πίσω μὲ τὴ Βούλα καὶ στάθηκαν λίγο μακρύτερα ἀπὸ μᾶς στὸν περίβολο τῆς Ἐκκλησίας. Τὶς εἶχα χάσει καὶ μόνο σὰν ἄναψαν ὅλα τὰ φῶτα κι' ὁ παπᾶς ἔψαλλε τὸ «Χριστὸς Ἀνέστη», ἔνοιωσα κάποιον νὰ μὲ τραβᾷ ἀπ' τὴ φοῦστα. Ἦταν ἡ Βούλα μὲ τὴ Λενιώ... Εἶχαν ἀναμμένες τὶς λαμπάδες τους καὶ τὶς κουνοῦσαν ἐπάνω κάτω. Μὰ τί λέω, λαμπάδες; Μόνο ἡ Βούλα εἶχε λαμπάδα. Τὸ Λενάκι κρατοῦσε ἕνα μικρὸ κεράκι.

Κι' ὅμως τὸ κουνοῦσε πιὸ θριαμβευτικά, πιὸ χαρούμενα ἀπ' ὅλους γύρω, ψέλνοντ[illegible] τὸ «Χριστὸς Ἀνέστη» μὲ τὴ γλυκειά τ[illegible] φωνίτσα. Τὸ προσωπάκι της ἀκτινοβολ[illegible]σε πιὸ πολὺ κι' ἀπὸ τ' ἅγιο φῶς ποὺ κρα[illegible]τοῦσε.

Δὲ ρώτησα τὴ Λενιὼ τί ἔκαμε τὴ λα[illegible]παδίτσα της. Τὴν εἶδα στὸ χέρι τῆς Κ[illegible]τινούλας, ἑνὸς γειτονόπουλου ὀρφανοῦ.

Ἀσφαλῶς θὰ ζήλεψε τὸ μικράκι, θὰ [illegible]κλαψε ἴσως ζητῶντας κι' αὐτὸ λαμπαδίτ[illegible] κι' ἡ Λενιὼ τοῦ ἔδωσε τὴ δική της.

— Μπράβο, Λενάκι, τῆς εἶπα. Θυσία[illegible] τὴ δική σου εὐχαρίστηση, γιὰ νὰ δώσ[illegible] χαρὰ στὸ φτωχὸ κοριτσάκι...

— Ὄχι, ὄχι γιαγιάκα, μοῦ εἶπε τὸ κα[illegible]λὸ παιδί, ἐγὼ ἔνοιωσα εὐχαρίστηση π[illegible] μεγάλη ἀπ' τὴν Κατινούλα.

Καὶ δὲν εἶχε ἄδικο. Ἡ πραγματικὴ [illegible]τυχία, παιδάκια μου, βρίσκεται μόνο στ[illegible] καλωσύνη καὶ τὴν ἀγάπη.

Η ΓΙΑΓΙΑ ΚΑΤΙΑΝΗ

ΤΟ ΠΑΡΑΜΥΘΑΚΙ ΜΑΣ

Μιὰ φορὰ κι' ἕνα καιρὸ σὲ μιὰ χώρα, πλούσια ὅσο καμμιὰ ἄλλη ζοῦσε ἕνας γερο-βασιλιᾶς μὲ φρόνηση καὶ γνώση. Κι' αὐτὸς ὁ γέρο βασιλιᾶς εἶχε δυὸ βασιλόπουλα, δυὸ γιοὺς ποὺ εἶχαν γεννηθῆ τὴν ἴδια μέρα κι' ἔμοιαζαν σὰν δυὸ σταγόνες νερό. Καὶ τὰ δυὸ βασιλόπουλα ἦσαν γενναῖα καὶ φρόνιμα καὶ γι' αὐτὸ ὁ βασιλιᾶς δὲν ἤξερε σὲ ποιὸ ἀπ' τὰ δυὸ ν' ἀφήση τὸν θρόνο του. Κι' ἔτσι, γιὰ νὰ βγῆ ἀπ' τὴ μεγάλη συλλογή, τὰ φώναξε μιὰ μέρα καὶ τοὺς εἶπε:

— Παιδιά μου, καὶ τὰ δυὸ σᾶς ἀγαπῶ τὸ ἴδιο καὶ δὲν ἀποφασίζω σὲ ποιὸν νὰ ἐμπιστευθῶ τὸ βασίλειο, γι' αὐτὸ ἀφοῦ σκέφθηκα πολὺ πῆρα τὴν ἀπόφασή μου. Στὴν μεγάλη χώρα μας θὰ κυβερνήση ὅποιος μοῦ φέρη τὸ πιὸ ὡραῖο πρᾶγμα ποὺ θὰ συναντήση στὸ δρόμο του. Πηγαίνετε, καὶ γυρίστε ὅλες τὶς χῶρες τοῦ κόσμου. Προσπαθῆστε νὰ δῆτε ὅσο πιὸ πολλὰ πράγματα μπορεῖτε καὶ γυρίστε πίσω, φέρνοντας τὸ καλλίτερο. Ὅποιος ἀπ' τοὺς δυό σας φέρει τὸ πιὸ ὡραῖο δῶρο, ἐκεῖνος θὰ γίνη βασιλιᾶς.

Τὰ δυὸ βασιλόπουλα φίλησαν τὸ χέρι τοῦ πατέρα τους καὶ ξεκίνησαν.

Ὁ πρῶτος μπῆκε σ' ἕνα καράβι καὶ τράβηξε γιὰ τὶς χῶρες τῆς Δύσης. Γνώρισε τόπους ἐξωτικοὺς ποὺ ἦταν βουτηγμένοι στὸ χρυσάφι καὶ στὸ ἀσῆμι. Εἶδε δάση ἀπέραντα, πλούσια λιμάνια καὶ ἀνθρώπους σοφούς. Κι' ἀνάμεσα σ' ὅλα αὐτὰ τὰ μαγευτικὰ πράγματα ποὺ εἶδε, διάλεξε μιὰ κορώνα στολισμένη μὲ τὰ πιὸ πολύτιμα πετράδια καὶ τὴν πῆγε δῶρο στὸν πατέρα του τὸν βασιλιᾶ. Ὁ γέρο-βασιλιᾶς χάρηκε πολύ, μὰ ἔνοιωσε πὼς δὲν ἦταν αὐτὸ ποὺ ζητοῦσε. Ἤθελε κάτι πιὸ χρήσιμο, κάτι ποὺ νὰ μποροῦσε νὰ τὸ μοιραστῇ μὲ τὸν λαό του. Καὶ περίμενε τὸν γυρισμὸ τοῦ ἄλλου του παιδιοῦ.

Τὸ δεύτερο βασιλόπουλο τράβηξε γιὰ τὶς χῶρες τῆς Ἀνατολῆς. Γύρισε, γύρισε τόπους, εἶδε χιλιάδες ὀμορφιές, μὰ τίποτα δὲν τὸν ἱκανοποιοῦσε. Δὲν εὕρισκε τίποτα ποὺ θὰ μποροῦσε νὰ εὐχαριστήση τὸν γέρο-βασιλιᾶ. Κι' ἔτσι συνέχιζε τὸ ταξίδι του, ὥσπου ἔφθασε σὲ μιὰ πόλη ποὺ τὴν ἔλεγαν Ἱερουσαλήμ.

Σὰν ἔφτασε τὸ βασιλόπουλο σ' αὐτὴ τὴν πόλη ἔνοιωσε πὼς κάτι περίεργο συνέβαινε, κάτι ποὺ δὲν τὸ εἶχε ξανανοιώσει.

Ὁ ἀέρας μοσχοβολοῦσε, καὶ ἦχοι μελωδικοὶ ἀκούονταν ἀπὸ παντοῦ. Ἄνδρες, γυναῖκες καὶ παιδιά, ντυμένα στὰ λευκὰ ἀνέβαιναν σ' ἕνα λόφο. Τὸ βασιλόπουλο μαγεμένο ἀπ' τὶς γλυκὲς μελωδίες τοὺς ἀκολούθησε. Καὶ σὲ λίγο ἔφτασε μπροστὰ σ' ἕνα μεγάλο κτίριο ποὺ ἦταν γεμάτο ἀπὸ ἀνθρώπους. Γεμάτο περιέργεια τὸ βασιλόπουλο ρώτησε τὸν κόσμο νὰ μάθη τί συμβαίνει. Καὶ τότε τοῦπαν πὼς γιορτάζουν οἱ πιστοὶ τὴν Ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ. Καὶ τοῦ διηγήθηκαν τὴν ἱστορία τοῦ Θεοῦ ποὺ κατέβηκε στὴν γῆ καὶ σταυρώθηκε γιὰ νὰ σώση τοὺς ἀνθρώπους.

Σὰν ἄκουσε ὅλα αὐτὰ τὸ βασιλόπουλο γονάτισε μαζὺ μὲ τοὺς Χριστιανοὺς καὶ προσευχήθηκε στὸν καινούργιο θεό. Κι' ἔνοιωσε ἀμέσως τὴν ψυχή του νὰ πλημμυρίζη ἀπὸ ἕνα θεϊκὸ φῶς.

Σὲ λίγο οἱ καμπάνες χτυποῦσαν χαρμόσυνα κι' ὁ ἱερέας καλοῦσε τοὺς πιστοὺς «Δεῦτε λάβετε φῶς».

Οἱ Χριστιανοὶ ἔδωσαν τὸ φιλὶ τῆς ἀγάπης καὶ τσούγκρισαν τὰ κόκκινα αὐγά τους.

Καὶ τὸ βασιλόπουλο κατάλαβε ἀμέσως πὼς ὅ,τι εἶδε ἦταν τὸ καλλίτερο δῶρο ποὺ μποροῦσε νὰ πάη στὸν πατέρα του. Ζήτησε τότε ἀπ' τοὺς Χριστιανοὺς δυὸ κόκκινα αὐγὰ κι' ὅσο πιὸ γρήγορα μποροῦσε ξαναγύρισε στὸ βασίλειό του. Καὶ σὰν τάδωσε στὸν γέρο-βασιλιᾶ καὶ τοῦ διηγήθηκε τί εἶδε καὶ τί ἔμαθε στὴν μακρυνὴ χώρα, ὁ πατέρας του μὲ δάκρυα στὰ μάτια τοῦ ἀποκρίθηκε.

— Τὸ δῶρο σου εἶναι καλλίτερο ἀπ' ὅ,τι θὰ μποροῦσα νὰ περιμένω. Πάρε τὸ βασίλειό μου καὶ κυβέρνησέ το ἀπὸ τώρα. Καὶ φρόντισε ἀμέσως νὰ διδάξης στὸ λαό σου τὸν Χριστιανισμὸ καὶ νὰ τοὺς ὁδηγήσης στὸν ἀληθινὸ δρόμο.

Η ΑΝΕΜΗ

Τά παιδιά γράφουν

ΦΩΣ ΑΠ' ΤΟ ΑΙΜΑ ΤΟΥ...

Μ. Πέμπτη.

Τὰ καρφιὰ μπήχτηκαν μὲς τὴ σάρκα Του. Μπήχτηκαν καὶ μιὰ θολούρα μαύρη σὰ τὴν Γεναριάτικη μουντάδα τοῦ πελάου ἅδραξε τὴ βλέφη Του. Μπήχτηκαν καὶ ποτάμι τὸ κατακόκκινο αἷμα κύλισε. Ἕνα αἷμα ὅλο φλόγες κι' ἀχνό... Αἷμα βρασμένο μὲς τὸ καζάνι τῆς λύπησης κι' ἀπογοήτεψης.

Καὶ πέταξε ψηλά. Ἦρθε στὰ μεσούρανα, κεῖ στὴν προστάτιδα ἀγκαλιὰ τοῦ Πατέρα Του. Ἦρθε μὲ λίγες γρήγορες καὶ κομμένες δρασκελιές. Πέρασε μὲς ἀπὸ τὸν οὐρανήσιο δρόμο τ' ἄπειρου καὶ τῆς φαντασίας. Καὶ τὸ αἷμα ἀνάβλυζε, σὰν ἀπὸ ἀστήρευτη πηγὴ μὲς ἀπὸ τὶς ἀνθρωπινὲς πληγές του. Ἀνάβλυζε καὶ στάλαζε πάνου στ' ἀστέρια ποὺ συναντοῦσε στὸ διάβα Του, ὅσο ποὺ τἄβαψε κόκκινα. Λαύρα καὶ φωτιὰ γίνηκαν. Κεῖνος ὁ ἀχνὸς κι' ἡ φλόγα τὰ περίλουσε. Πάψανε νἆναι ἀστέρια κοινά.

Μ. Σάββατο.

Τοῦτα τ' ἀστέρια, τὰ φωτισμένα μὲ τὸ αἷμά Του, ἄρχισαν νὰ χαμηλώνουν. Ἀφῆσαν τ' ἄμετρα ὕψη τους. Κατεβῆκαν χαμηλά. Φτάσαν τὴ γῆς. Ἔτσι ὅπως ἦσαν, κόκκινα, γιομάτα φῶς καὶ λαύρα ἀπ' τὸ βρασμένο αἷμά Του.

Καὶ κεῖ ὅπως χαμηλῶσαν, ἀνασηκωθῆκαν οἱ χριστιανοὶ στὶς μύτες τῶν παπουτσιῶν τους προσπάθησαν ν' ἀνάψουν τὰ κεριά τους ἀπ' τὴ φωτιὰ τῶν ἄστρων...

Καὶ τ' ἄναψαν.

Ὁ Θεὸς εἶχε δώσει στὸ ἀνθρώπινο καντήλι φῶς μὲ λάδι τὸ αἷμα Του.

ΠΑΝΟΣ ΤΣΑΜΑΡΔΑΣ

ΠΩΣ ΗΘΕΛΑ

Πῶς ἤθελα, Χριστούλη μου,
μοναδική μου ἀγάπη,
στὰ χέρια σου νὰ μὲ κρατᾶς
κι' ἐμένα σὰν ἀρνάκι.

Πῶς ἤθελα, Χριστούλη μου,
οἱ δυό μας καθισμένοι
ἀνάμεσα στὰ λούλουδα
κι' ἀνάμεσα στὴ φτέρη

Χριστιανικὸ νὰ λέγαμε
τραγούδ' ἁγνό, μὲ τόνο
ποὺ ν' ἀντηχοῦσε, νἄφτανε
ὡς τοῦ Θεοῦ τὸ θρόνο!

ΜΑΥΡΟΜΑΤΑ ΑΙΓΙΩΤΙΣΑ

ΧΡΙΣΤΕ ΜΟΥ

Μ' ἕνα γλυκὸ χαμόγελο,
τὸν Γολγοθᾶ ἀνεβαίνεις
κι' ἀπ' τὸ βαρὺ σταυρὸ Χριστέ μου γέρνεις
κι' ὅμως βαδίζεις σιωπηλά.
Δίχως μιὰ λέξη πόνου νὰ προφέρης
κι' ἂς εἶν' λησταὶ ὁλόγυρά Σου.
Κι' αὐτὸν ποὺ θὰ πληγώση τὴν καρδιά Σου
Ἐσὺ μ' ἀγάπη τὸν κυττᾶς.
Τὰ θεϊκά σου χείλη Κύριε,
γλυκά, γλυκὰ χαμογελοῦνε
καὶ τὴν ἀγάπη τους σκορποῦνε
στὸ πέρασμά τους τὸ στερνό.
Γιὰ μιὰ στιγμὴ τὸ γλυκοφῶς
τὸ ἤπιε πυκνὸ σκοτάδι,
κι' ὁ Γολγοθᾶς γιὰ χάδι
δέχεται τὸ σταυρό.
Τετέλεσται! Τὸ θεῖο φῶς ἐσβύστηκε κι' ἐχάθη,
κι' ἄνοιξε ἡ γῆ βαθειὰ ὡς τὸν Ἅδη
κι' ἀκολούθησε σκοτάδι,
καὶ μαύρη συννεφιά.
Δέξου κι' ἐμᾶς τοὺς ταπεινοὺς προσκυνητὲς
στὸν ἁγιασμένο Γολγοθᾶ Σου
καὶ νὰ σταθοῦμε εὐλαβικὰ μπροστά Σου
καὶ στὸ φτωχό σου τὸ σταυρό.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΣΤΑΜΑΤΕΛΛΑΤΟΣ
Νυκτερ. Ἐμπορικὴ Σχολὴ Πατρῶν
Τάξις Γ'

ΑΛΛΗΓΟΡΙΑ!

Ὢ! μαγεμένη λαγκαδιὰ...
ὢ! κρῦα θεία βρύση,
ποὺ ἀνασταίνεις τὴν καρδιά.
Τὴν φλογισμένη δίψα του, δὲν ἔρχεται (νὰ σβύση,
γιατὶ εἶν' τὰ μάτια του κλειστά...

Ὢ! γιγαντόσωμο πλατάνι...
δροσιὰ στὴν ρίζα σου χυμένη,
ὢ! μαύρη πλάνη.
Μὲς στὸ λιοπύρι ψήνεται στιγμὴ δὲν (ξαποσταίνει,
θολὴ ματιὰ ἐδῶ δὲν φθάνει...

Ὢ! μαγεμένη λαγκαδιὰ...
σὲ φῶς ἀνέσπερο, λουσμένη,
ὢ μαύρη ἄθλια νυχτιά.
Μὲς στὰ σκοτάδια δέρνεται, ψυχὴ βα- (σανισμένη,
γιατὶ εἶν' τὰ μάτια της κλειστά...

ΙΑΚΩΒΟΣ ΕΜΜ. ΨΑΡΡΑΣ
Μαθ. Εὸ τάξ. Γυμν. Νάξου

Ο ΗΜΙΘΕΟΣ ΤΟΥ 1948

14η ΙΟΥΛΙΟΥ 1948

(Ἀπόσπασμα ἀπὸ τὸ ἡμερολόγιό μου)

Ἡ ὥρα ἤτανε περίπου ἕντεκα ὅταν τυχαῖα πῆρα τὸ δρόμο ποὺ ὁδηγεῖ στὴν παραλία μας. Ἤτανε ἀκριβῶς ἡ ὥρα ποὺ τὸ περήφανο πλοῖο ὁ «Γλάρος» ἔσχιζε ἀργὰ τὰ νερὰ τοῦ λιμανιοῦ μας καὶ πλεύριζε στὴν προκυμαία.

Οἱ λιμενεργάτες βάλανε τὴ σκάλα καὶ οἱ ἐπιβάτες ἀρχίσαν νὰ κατεβαίνουνε. Σὲ λίγο ὅλων τὰ βλέμματα πέσανε σ' ἕνα πανύψηλο φαντάρο. Ἤτανε μελαχροινὸς μὲ μεγάλα φρύδια· τὸ πρόσωπό του, κατάμαυρο ἀπὸ τὸν ἥλιο, καὶ μὲ τὸ ἕνα πόδι κομμένο... Στὸ πλατὺ στῆθος του κρεμόταν ὁ χρυσὸς σταυρὸς τοῦ Σωτῆρος. Μὲ τὰ δεκανίκια στὰ χέρια ἄρχισε σιγὰ - σιγὰ νὰ κατεβαίνη στὴ σκάλα. Ὅλοι γνωρίσαμε τὸν ἡμίθεο τοῦ 1948.

Παρατηρήσαμε μὲ εὐλάβεια τὸν ἀνάπηρο αὐτὸν ἥρωα, κοιτάξαμε τὸ περήφανο βλέμμα του καὶ ὅλοι τὸν ζηλέψαμε, ὅλοι θὰ θέλαμε νὰ εἴχαμε καὶ ἐμεῖς δώσει κάτι γιὰ τὴν πατρίδα, καὶ νὰ μποροῦμε νὰ κοιτάξουμε μὲ τόση περηφάνεια, ὅσο ὁ Ἕλληνας φαντάρος τὸν γαλάζιο οὐρανὸ τῆς πατρίδας μας.

***

Ἐκεῖ κάπου κοντά μας καθόταν μιὰ γριούλα ποὺ θἄταν περίπου 70 χρονῶν. Βλέποντας τὸν ἀνάπηρο φαντάρο ἀναγνώρισε τὸ μονάκριβο παιδί της — γιατὶ τὸ πρῶτο τὸ σκοτώσανε οἱ Γερμανοί...

Ἡ γριὰ ὁρμᾶ πρὸς τὴν σκάλα...

Ἡ στιγμὴ εἶναι συγκινητική. Ἀνοίγει ὁ ματωμένος - θριαμβευτὴς τὰ ἡρωϊκὰ χέρια του καὶ σφίγγει τὸ ζαρωμένο κορμὶ τῆς γριᾶς μάνας του, τῆς Ἑλληνίδας μάνας.

Κάθε κίνηση τὴν ἱερὴ αὐτὴ στιγμὴ σταματᾶ... Ἡ γριὰ εἶναι ἕτοιμη νὰ λιποθυμήση... Καὶ πῶς νὰ μὴν λιποθυμήση ἀφοῦ δὲν πέρασαν παρὰ 6 μῆνες ἀπὸ τὴ μέρα ποὔφυγε γερὸς ἀπὸ τὸ γραφικὸ χωριό τους καὶ τώρα! Τώρα... ἐπιστρέφει μ' ἕνα πόδι!

Μὰ ὄχι τὸ λύγισμα αὐτὸ εἶναι στιγμιαῖο. Μετὰ ἀπὸ αὐτό, ἡ μικροκαμωμένη λεπτὴ γριούλα, ὀρθώνεται... καὶ λέει τὰ παρακάτω λόγια ποὺ μόνο μιὰ Ἑλληνίδα μπορεῖ νὰ πῆ:

«... Σ' εὐχαριστῶ Θέ μου, ποὺ μοὔδωκες τὴ χαρὰ καὶ τ' ἄλλο μου παιδὶ νὰ πολεμήση γιὰ τὴν πατρίδα».

ΚΟΜΗΣ ΒΕΡΝΟΝ

ΑΝΑΤΟΛΗ

Ὁ ἥλιος μας ἐπρόβαλε
σὰν ἕνας βασιλῆας
κι' ἔρχεται νὰ σκορπίση
τὸ φῶς του καὶ σὲ μᾶς.

Ἔρχεται νὰ μᾶς φέρη
τὴ νέα μας ἡμέρα
ἔρχεται νὰ φωτίση
ὅλη τὴν πλάση πέρα.

Δίνει παντοῦ εὐτυχία
παντοῦ δίνει χαρὰ
μὲ τὴ γλυκειὰ μορφή του
καὶ τὰ χρυσὰ φτερά.

Εἰς τοὺς φτωχοὺς χαρίζει
γλυκειὰ παρηγοριὰ
καὶ τὴν ὑγειὰ σκορπίζει
σὲ ὅλα τὰ παιδιά.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΕΥΘ. ΜΑΣΤΡΟΔΗΜΟΥ)
Παιδόπολη Λαρίσης «Ἀπόστολος Παῦλος»

ΜΙΚΡΗ ΕΚΚΛΗΣΟΥΛΑ

Στῆς Νάξου μιὰ ἀκρογιαλιὰ
μέσα στοῦ φλοίσβου τὴ λαλιὰ
ποὺ ἡ μικρή μου ἡ καρδιὰ
κάθε λεπτὸ πλανᾶται,
εἶναι χτισμένη ἀπὸ καιρὸ
μιὰ ἐκκλησούλα μὲ ρυθμὸ
ποὺ μὲς τὸ γαλανὸ νερὸ
φαίνεται νὰ κοιμᾶται...

Ἔχει ἕνα χρῶμα ταπεινὸ
καὶ ἕνα μικρὸ καμπαναριὸ
καὶ στὴν κορφή του ἕνα σταυρὸ
ποὺ οἱ καιροὶ τὸν ραίνουν
καὶ τὰ πουλάκια μὲ χαρὰ
πάντοτε ἀπὸ κεῖ ψηλὰ
νὰ ψάλλουνε κάθε φορὰ
τὸν ὕμνο τους γυρεύουν...

Ἤσουν μικρὸ καὶ φτωχικό,
παληὸ ἐκκλησάκι ἐρημικὸ
καὶ πάντα θὰ σὲ νοσταλγῶ
στὰ ξένα ἂν θὰ πάω,
νάρθω μιὰ μέρα μὲ καιρὸ
στὸ τόπο σου τὸ σκοτεινὸ
νὰ κάτσω νὰ προσευχηθῶ
γιατὶ σὲ ἀγαπάω...

ΠΕΤΡΟΣ ΓΡΑΤΣΙΑΣ

ΔΕΝ ΒΑΔΙΖΕ

Κάποιος διαβάτης ποὺ περνοῦσε ἀπὸ ἕνα ἐξοχικὸ σπίτι ρώτησε κάποιον πιτσιρίκο ποὺ στεκόταν στὸ παράθυρο:

— Παιδί μου, ποῦ πηγαίνει αὐτὸς ὁ δρόμος;

Καὶ ὁ πιτσιρίκος ἀπαντᾶ:

— Κουτὸς ποὺ εἶσαι! Δὲν βλέπεις ποὺ ὁ δρόμος μένει ἀκίνητος;

ΠΟΛΥ ΚΑΛΥΤΕΡΑ

Μετὰ ἀπὸ τοὺς διαγωνισμοὺς ποὺ ἔκαναν οἱ μαθηταὶ ρώτησε ὁ πατέρας τὸν Κωστάκη:

— Πόσο πῆρες παιδί μου στὸν γενικὸ βαθμό;

Ὁ Κωστάκης ἀπαντᾶ:

— Πῆγα πολὺ καλὰ φέτος πατέρα! Τὰ μηδενικά μου μπορεῖ νὰ φτάσουν τὸ εἴκοσι στὸν γενικό.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΥ

(Δικαίωμα καταθέσεως ψευδωνύμου: δραχμὲς 2.000. Δημοσιεύσεως ἀγγελιῶν μέχρι 30 λέξεων: 100 δραχμὲς ἡ λέξη. Γιὰ κάθε λέξη πέραν ἀπὸ τὶς 30: 500 δραχμές).

323) Γλωσσοκοπάνα μάζεψε σὲ παρακαλῶ τὴν γλῶσσα σου γιατί μοῦ φαίνεται ὅτι θ' ἀρχίση καὶ ἡ δική μου...

Γαλάζια Ραψωδία

∴

324) Σεβιλιάνα ἀκόμη δὲν ἔλαβα τίποτα. Λευκὴ Κόμησσα τί θέλεις νὰ σοῦ γράψω, ἔχω πολλά. Κάθε φορὰ ποὺ κοιτάζω τὸ ζωγραφιστὸ γεράκι ἐπάνω στὸν πύργο σὲ θυμᾶμαι.

Γαλάζια Ραψωδία

∴

325) Νίκο Σαλονικιέ, δὲν μὲ φοβίζεις. Ἀλλὰ δοκίμασε ἐσὺ ἂν μπορῆς.

Γαλάζια Ραψωδία

∴

326) Χαιρετῶ ὅλους - ες. Ἰδιαιτέρως Γ. Σταματίου καὶ «Ὀλυμπιακούς». Γράψατε: Βασίλειον Χρ. Μάδην, Παιανία Ἀττικῆς.

∴

327) Μπαίνοντας στὴν κίνηση χαιρετίζω ὅλους - ες καὶ ἰδιαίτερα τοὺς Ἱππότες. Περιμένω νὰ δῶ τὸν καλλίτερο σύλλογο γιὰ νὰ προσχωρήσω. Κ. Σαμαρτζῆ σὲ προσκαλῶ.

Φτερωτὸς Ἱππότης

∴

328) Μέρισσε Σαίξπηρ νὰ διαβῶ, κῦμα θὰ γίνω νὰ σᾶς καταπιῶ.

Γάτος Ἀγκύρας

∴

329) Βοιωτὲ στὸ περίπτερο ποὺ βρίσκεται στὴ γωνιὰ τοῦ δρόμου πουλιέται ἕνα βιβλίο μὲ τὸν τίτλο «Σέλω μέλες». Πρέπει νὰ τὸ πάρης. Θὰ σοῦ κάνη καλό.

Γλωσσοκοπάνα

∴

330) Ἀρχικαλλικάντζαρε, ἡ ἀλεποῦ στὸν ὕπνο της κοκορόπουλα ἔβλεπε. Γιὰ νὰ μὴν καταλαβαίνης τὴν μικρή μου ἐπίθεση θὰ πῶ ὅτι εἶσαι χαζός. Γι' αὐτὸ πρέπει νὰ ὑποβληθῆς σὲ νοομετρικὴ ἐξέταση.

Γλωσσοκοπάνα

∴

331) Λευκὴ Κόμησσα, ἐγὼ δὲν πάω γιὰ πρωτεῖα. Θέλω μόνον νὰ βάλω τὸν καθένα στὴ θέση του χωρὶς νὰ τὸν ὑποτάξω.

Γλωσσοκοπάνα

∴

332) Πρωτομπαίνοντας στὴν κίνηση χαιρετῶ ὅλους καὶ ὅλες καὶ ζητῶ ἀλληλογραφία. Πρὸς τὸ παρὸν μένω ἀνεξάρτητος.

Ξανθὸς Ἱππότης

∴

333) Πεννομάχοι, ἐμπρός! Τόπο νὰ περάση αὐτὸς ποὺ ὅλα θὰ σᾶς τὰ ψάλλη.

Ἐξάψαλμος

∴

334) Γλωσσοκοπάνα, κάνουμε τὴν ἴδια δουλειά. Συνεργαζόμαστε;

Ἐξάψαλμος

∴

335) Καλὲ ποῦ ἀκούστηκε; Σήκωσε μύτο ὁ «Ὀλυμπιακός»! Χαχαχά! Κάτω! Κάτω! Ζήτω ὁ «Παναθηναϊκός».

Ἐξάψαλμος

∴

336) Προσοχή, πεννομάχοι! Ἐδῶ κι' ὁ νέος σας φίλος.

Δράκος Ἀνίκητος

∴

337) Πρωτομπαίνοντας στὸ μικρὸ σαλονάκι τῶν «πεννομάχων», ποὺ σκοπός μας εἶναι ἡ διάδοση τοῦ ἀγαπητοῦ μας περιοδικοῦ, χαιρετῶ ὅλους - ες καὶ δέχομαι ἀλληλογραφία.

Δράκος Ἀνίκητος

∴

338) Πρωτομπαίνοντας στὴν κίνηση χαιρετῶ ὅλους - ες. Προσχωρῶ στοὺς «Πρωτοπόρους». Δέχομαι ἀλληλογραφία μὲ παιδιὰ ἄνω τῶν 15 ἐτῶν. Διεύθυνση: Μανδροκλέους 35, Νέος Κόσμος.

Ἔλσα

339) Ἐκπλήξεις! Ἐκπλήξεις!

Νίκος Σαλονικιὸς

∴

340) Θερμοαντιχαιρετῶ Χόλλυγουντ, Διαβάτη, βέβαια (82-29). Ἕνα θερμὸ «γειά» στὴν Δάφνη τοῦ Εὐρώτα.

Νίκος Σαλονικιὸς

∴

341) Τζίλη, σὲ γνωρίζω. «Κόρη τοῦ κ. Δημάρχου». Γλυκοχαιρετῶ Αἰγιωτοπούλα, Ἴκαρο. Πιτσιρόνι. Τζιτζιφρίγκος = νεκροθάφτης.

Γύφτικο Σκεπάρνι

∴

342) Πρωτομπαίνοντας στὴν ἀγαπημένη γωνιὰ σας στέλνω σ' ὅλους - ες θερμὸ χαιρετισμό.

Ντόρα

343) Προσοχή, προσοχή. Ξέρετε ποιὸς εἶμαι;

Λασηθιώτης

∴

344) Τὰ φτερὰ τῆς δόξης νὰ προσέξουν μὴν εἶναι ξένα καὶ τοὺ τὰ πάρουν καὶ ντροπιαστῆ.

Λασηθιώτης

∴

345) Θερμοαντιχαιρετῶ Νηρέα. Καὶ ἐγὼ σὲ γνωρίζω δὲν εἴμαστε συμμαθητές;

Προοδευτικὸ ἀγόρι

∴

346) Φάρε Ἀρετῆς προσχωρῶ στοὺς «Πρωτοπόρους».

Προοδευτικὸ ἀγόρι

∴

347) Χαιρετῶ: Λ. Κόμησσα Ἠρ. Κρητικοπούλα. Θρῦλε ἀνεστήθης;

Προοδευτικὸ ἀγόρι

∴

348) Βοιωτὲ ποῦ νὰ γράψω; Ἂν θέλης (σὲ παρακαλῶ) νὰ μοῦ γράψης ἐσύ. Φτερὰ τῆς... λόξας τί φράση μᾶς λές;

Ἀρίων

∴

349) Ἀντιχαιρετῶ: Ἑλληνοπούλα, Φοίνικα.

Χόλλυγουντ
(«Ἀναγέννησης»)

∴

350) Προσοχή! «ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ», ὁ καλλίτερος σύλλογος. Ἐλάτε ὅλοι σ' αὐτόν.

Δικέφαλος Ἀετὸς
(«Ἀναγέννησης»)

∴

351) Ἀναγέννηση = Ἐκδρομές, Διαγωνισμοί. Διαλέξεις.

Σοπενχάουερ
(«Ἀναγέννησης»)

∴

352) Τὸς - τό. Γιὰ τὸ ἐνδιαφέρον σου εὐχαριστοῦμε.

Σαίξπηρ (Πρόεδρ. Ἀνικήτων)

353) Πριλλάντη Πρελλούντιε (105). Βλέπω πὼς ἐνδιαφέρεσαι γιὰ μένα. Ἀλληλογραφοῦμε; Γράψε μου μέσω περιοδικοῦ.

Σαίξπηρ

∴

354) Γιὲ τῆς Λέσβου (165). Σὲ δεχόμαστε στὸ σύλλογό μας. Γράψε· Ἀθανάσιον Γεωργιάδην, Ἀμύνταιον.

Σαίξπηρ

∴

355) Προσχωρῶ στὶς πεννομαχίες μετὰ φανῶν καὶ λαμπάδων. Ἀετὲ τοῦ Βάλτου σοῦ μοιάζω;

Τέλλος Ἄγρας
Ἀντιπρόεδρος Ἀνικήτων Ἡρώων

∴

356) Χθὲς ἀπεβίωσε
καὶ σήμερον ἐτάφη
ὁ Γάτος τῆς Ἄγκυρας
ἀπ' τὰ πολλὰ τὰ λάθη.

«Λωποδύτης Φάντασμα»
(Ἀνικήτων Ἡρώων)

∴

357) Γλωσσοκοπάνα πένθησε τὸν Γάτο τῆς Ἀγκύρας. Διότι ἀπεβίωσε χθὲς ἐξ ἀνοησίας.

«Τσακιτζῆς»
(Ταμίας Ἀνικήτων Ἡρώων)

∴

358) Κύρο - Σμίθ. Βλέπω μᾶς ξέχασες.

«Γκρέτα»
(Ἀνίκητοι Ἥρωες)

∴

359) Προσοχή!!! Προσοχή. Ὁ Κύρος - Σμὶθ εἶναι... μπουζουκοκέφαλος.

Ἀνίκητοι Ἥρωες

∴

360) Γαλάζιε Ἄγγελε, εὐχαριστοῦμε. Ἀντιχαιρετῶ Βόρειε Ἄνεμε. Ὄλιβερ Τουΐστ, ὄχι. Ὅπως θέλης Αὐγερινέ. Ἴκαρε ἔλαβα. Μαξιμώ, τὸ ξέρω. Κεφαλλωνίτικο Διαβολάκι, τὸ μόνο ποὺ δὲν μ' ἀρέσει εἶναι οἱ συκοφαντίες, γι' αὐτὸ πειράχτηκα. Ἁγνὸ Ἑλληνόπουλο, δεκτά. Ὅπως θέλης Δροσοστολίδα, Φαέθων, ἀντιχαιρετῶ.

Φάρος Ἀρετῆς
(Πρόεδρος «ΠΡΩΤΟΠΟΡΩΝ»)

∴

361) Ριχ. Λεοντόκαρδε (224) τουλάχιστο εἶναι βγαλμένο μέσ' ἀπὸ τὴν ἑλληνικὴ γλῶσσα. Αὐγερινέ, ἀντιχαιρετῶ. Κορίτσι Νάϋλον, εἶσαι... ζιζάνιο; Μὰ καλό μου Ζιζάνιο (275) μ', εὐχαριστημένη μου θὰ σοῦδινα τὴν προεδρία μιὰ κι' ἔχεις... κεφαλλωνήτικια ἐξυπνάδα. Ταπεινὲ (295) δὲ σὲ καταλαβαίνω. Γράψε μου γράμμα. Φτερὰ Δόξης (307) μὰ δὲν εἶπα ὅτι θὰ χαθῶ. Μπᾶ σὲ καλό σου. Γαλάζιε Ἄγγελε (316) ξέρεις τὰ πράγματα μονάχα ἀπὸ ἀλληλογραφία, κρίμα στὴ δράση σου.

Τὸς - τὸ (πρόεδρ. «ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗΣ»)

∴

362) Ἐπειδὴ τὶς διακοπές μου θὰ περάσω στὸν Πόρο ἡ σύστασή μου ἀλλάζει. Γράφετέ μου: Πάνου Τσαμαρδᾶ Γαλατᾶ - Πόρου.

Τὸς - τὸ

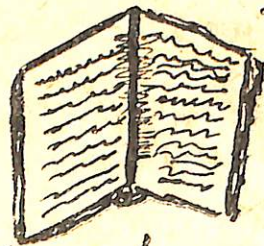
∴

263) Νᾶμαι κι' ἐγὼ στὸ γραφειάκι τῶν πεννομαχιῶν, χορεύοντας Κομπαρσίτα. Χαιρετῶ Τὸς - τό, Μαξιμώ, Μίμη Ἀμάραντο, Τιτάνιο Χέρι. Γλωσσοκοπάνα μόνον κατ' ὄνομα εἶσαι. Λευκὴ Κόμησσα νὰ σοῦ μάθω... ἀλληλογραφοῦμε. Φάρο Ἀρετῆς

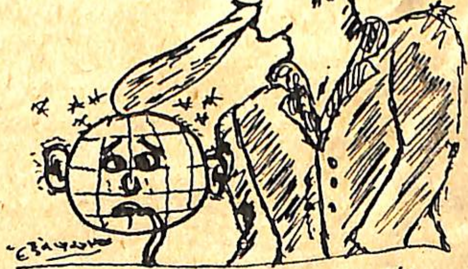
Κομπαρσίτα

∴

364) Ν. Σαλονικιὲ σὲ ξέρω. Ποῦ τὴν ηὗρες τὸ

Τὸ Κεφαλλωνήτικο Διαβολάκι ὀπισθοχωρεῖ βλέποντας τὸν Ἐξάψαλμο.
(Ἐστάλη ἀπὸ τὸν Ἐξάψαλμο)

Γλωσσοκοπάνα κι' Ὀλυμπιακός.
(Ἐστάλη ἀπὸ τὸν Ἐξάψαλμο)

ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ 'απαντᾶ:

⁂ Τὰ φύλλα σοῦ στέλλονται ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ·Ι·ΔΗ. Ἔδωσα ἐντολὴ νὰ ἐξετασθῆ τὸ ζήτημα καὶ πάντως νὰ σοῦ σταλοῦν τὰ τεύχη.

⁂ Δυστυχῶς τὸ 25 ἐξαντλήθηκε ΠΑΝΟ ΔΡΑΚΟΠΟΥΛΕ. Λυπούμεθα πολύ! Ἴσως ἀργότερα βροῦμε, μὲ τὶς ἐπιστροφὲς τοῦ πρακτορείου.

⁂ Δὲν γράφεις ἄσχημα ΕΥΣΤΡΑΤΙΕ ΦΙΛΙΝΑ: Μᾶλλον καλὰ καὶ νὰ ἐξακολουθήσης. Νὰ φροντίσης ὡστόσο νὰ γράψης καὶ καλλίτερα. Οἱ συνεργασίες σου δόθηκαν στοὺς ἁρμοδίους.

⁂ Εὐχαριστοῦμε ἀγαπητὲ ΔΗΜ. ΚΑΡΑΒΑΡΓΙΩΤΗ γιὰ τὶς πληροφορίες γύρω ἀπὸ τὸν ἀθλητισμό.

⁂ Τί εἶναι αὐτὰ ποὺ μᾶς γράφεις Δ. ΣΤΑΜΑΤΕΛΑΤΕ; Ἴσα-ἴσα τὸ περιοδικό μας περιβάλλει μὲ ἰδιαίτερη στοργὴ τὰ ἐργαζόμενα παιδιὰ καὶ ἔχει λόγους νὰ ἐνδιαφέρεται γι' αὐτὰ περισσότερο παρὰ γιὰ τὰ ἄλλα ποὺ δὲν σπουδάζουν ὅπως ἐσὺ καὶ τόσα ἄλλα ἐργαζόμενα. Τὸ ποίημά σου βρίσκω πὼς εἶναι ἀρκετὰ καλό, ἀλλὰ χρειάζεται διόρθωση. Φοβοῦμαι πὼς καὶ στὴν ἀντιγραφὴ σοῦ ξέφυγαν μερικὰ λάθη. Θὰ προσπαθήσω νὰ τὸ διορθώσω λίγο γιὰ νὰ τὸ δημοσιεύσω. Συνδρομητὴ σὲ γράψαμε.

⁂ Ἡ ἔκθεσή σου ΑΝΤ. ΠΑΤΕΛΗ δόθηκε στὴν Ἐπιτροπὴ Κρίσεως, οἱ σπαζοκεφαλιές σου ὅμως δὲν δόθηκαν στὸν ἁρμόδιο συντάκτη γιατὶ ἦταν στὸ ἴδιο χαρτὶ γραμμένες. Πῶς νὰ τὶς ξεχωρίσω καὶ νὰ δώσω τὴν ἔκθεση στὴν Ἐπιτροπὴ καὶ τὶς σπαζοκεφαλιὲς στὸν συντάκτη τῆς σελίδας «διὰ νὰ περνᾶτε τὴν ὥρα σας»; Νὰ τὶς ἀντιγράψω; Αὐτὸ φυσικὰ δὲν γίνεται!

⁂ Δὲν εἶναι ἄσχημη ἡ «Ἄνοιξις» ΚΩΣΤΑΚΗ ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΕ (Λέχοβο). Τὴν παρέπεμψα στὴν Ἐπιτροπὴ Κρίσεως.

⁂ Δὲν πήραμε ΚΩΣΤΑΚΗ ΤΖΟΥΜΑ (Μακρύσια) τὸ γράμμα μὲ τὸ ψευδώνυμό. Ἐμεῖς ἐγκρίνουμε τὸ ψευδώνυμο ποὺ μᾶς γράφεις καὶ σὺ φρόντισε νὰ ἐμβάσης ἐκ νέου τὸ ποσὸν τῶν 2000 δραχμῶν. Τὸ σκίτσο «Ἡ μητέρα μου» δὲν μπορῶ νὰ πῶ πὼς εἶναι καὶ ἐξαιρετικὰ καλό! Τὸ ζήτημα εἶναι ἂν κατάφερες νὰ δώσης κάτι ποὺ νὰ χαρακτηρίζη τὴ μητέρα σου καὶ μόλις τὸ δῆ κανεὶς ποὺ τὴν γνωρίζει νὰ πῆ «αὐτὴ εἶναι ἡ μητέρα τοῦ Κωστάκη Τζούμα». Ὡστόσο τὸ σκίτσο σου δὲν μπορεῖ νὰ δημοσιευτῆ γιατὶ ὅπως κουραστήκαμε νὰ ἐπαναλαμβάνουμε διαρκῶς, σκίτσο σχεδιασμένο μὲ κοινὸ μολύβι δὲν γίνεται κλισσέ. Καί, φυσικά, καὶ γιὰ τὸ λόγο μόνο αὐτὸ δὲν μπορεῖ νὰ δημοσιευθῆ.

⁂ Πήραμε καὶ παραπέμψαμε στὴν Ἐπιτροπὴ Κρίσεως τὶς συνεργασίες τοῦ φίλου μας ΓΕΩΡΓΙΟΥ Κ. ΣΤΑΜΟΥ (Ζωσιμαία).

⁂ Καλὰ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΕ ΤΣΩΡΟ. Θὰ σοῦ στείλουμε καὶ τὰ ὑπόλοιπα. Εὐχαριστῶ.

⁂ Τώρα κατάλαβα πολὺ καλὰ τί θέλεις φίλε ΧΡΙΣΤΟ ΠΑΝΤΟΥΡΗ καὶ ἔδωσα ἐντολὴ στὴ διεκπεραίωση νὰ σοῦ στείλη τὸ 6ο φύλλο. Οἱ σπαζοκεφαλιές σου δόθηκαν στὸν ἁρμόδιο συντάκτη μας. Γιὰ νὰ κρίνω τὶς συνεργασίες σου θὰ πρέπει νὰ μοῦ τὶς στείλης. Καὶ νὰ μοῦ ὑπενθυμίσης στὸ γράμμά σου πὼς περιμένεις τὴν κρίση μου. Ἔτσι;

⁂ Ἔδωσα ἐντολὴ νὰ ἐξετασθῆ τὸ ζήτημά σου ΣΥΜΕΩΝ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΕ.

⁂ Καὶ γιὰ τὸ δικό σου ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ Δ. ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΕ. Σὲ εὐχαριστῶ ἰδιαίτερα γιὰ τὶς ἀθλητικὲς πληροφορίες.

⁂ Σοῦ εὐχόμαστε φίλε ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ Θ. ΓΙΑΝΝΙΤΣΟΠΟΥΛΕ καλὸ ταξίδι, καλὴ ἐγκατάστασι στὴ χώρα ποὺ θὰ πᾶς καὶ κάθε προκοπή. Νὰ μὴ λησμονήσης ποτὲ πὼς εἶσαι Ἕλληνας καὶ νὰ τιμᾶς ὅπου καὶ νὰ βρεθῆς τὸ Ἑλληνικὸ ὄνομα. Σοῦ ὑπενθυμίζουμε μάλιστα τὸ παρακάτω λαϊκὸ ποίημα: Ἂν καὶ ἁπλὸ ἔχει πολλὲς ἀλήθειες: Ὑποτίθεται πὼς εἶναι λόγια τῆς μάννας στὸ παιδί της ποὺ ξενητεύεται:

Παιδί μου πᾶς στὴν ξενητειὰ
καὶ μένω μοναχή μου.
Σύρε, παιδί μου στὸ καλὸ
σύρε καὶ στὴν εὐχή μου.
Τριαντάφυλλα ἡ στράτα σου
κρίνα σπαρμένοι οἱ δρόμοι
γιὰ χάρη σου ν' ἀνθοβολοῦν
καὶ τὰ λιθάρια ἀκόμη.
Παιδί μου ἂν ἐμένανε
πάψης νὰ μὲ θυμᾶσαι
μὲ δίχως βαρυγκόμηση
συχωρεμένος νᾶσαι.
Μὰ τὴν Πατρίδα ἂν ἀρνηθῆς
ποὺ τὴ λατρεύουν ὅλοι
νᾶναι ἡ ζωή σου ὅπου κι' ἂν πᾶς
ἀγκάθια καὶ τριβόλοι.

Ἡ συνεργασία σου ἀρκετὰ καλὴ καὶ ἐνδιαφέρουσα.

⁂ Παραδόθηκε ἡ ἐπιστολή σου ΧΡΙΣΤΟ ΡΟΜΠΗ στὸν ἁρμόδιο συντάκτη μας.

⁂ Πολὺ μᾶς συγκίνησε τὸ γράμμα σου φίλε ἀχώριστε καὶ πιστὲ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΒΕΡΥΚΙΕ (Κωμηλιὸ Λευκάδος). Αὐτὴ εἶναι ἡ ζωή: Θὰ τρῶμε τὸ ψωμί μας μὲ τὸν ἱδρῶτα τοῦ προσώπου μας. Μὴν ἀποκάμης στὸν ἀγῶνα σου καὶ θὰ βγῆς νικητής. Οἱ δυσκολίες πρέπει νὰ μᾶς κάνουν πιὸ δυνατοὺς στὸν ἀγῶνα μας γιὰ τὴν ἐπικράτησή μας. Σ' εὐχαριστοῦμε πάντως γιὰ τὰ τόσο εὐγενικὰ καὶ γεμάτα ἀγάπη λόγια σου. Γράψαμε συνδρομητὲς τοὺς ΣΠ. ΜΑΥΡΟΜΜΑΤΗ καὶ ΗΡΑΚΛΗ ΒΕΡΥΚΙΟ. Τὸ ποίημά σου παραπέμφθηκε στὴν Ἐπιτροπὴ Κρίσεως.

⁂ Δόθηκε στὸν ἀθλητικὸ συντάκτη ἡ ἀνταπόκρισή σου ΖΑΧΑΡΙΑ ΣΙΟΖΑ.

⁂ Πήραμε τὶς 3000 δραχμὲς ΣΤΑΥΡΟ ΤΣΙΟΥΜΠΕΚΟ.

⁂ Γράψαμε συνδρομητὲς τοὺς ἐννέα φίλους σου ἀγαπητὲ ΔΗΜΗΤΡΗ ΕΜΜ. ΤΖΑΓΚΑΡΑΚΗ.

⁂ Καλὴ ἡ ἰδέα ΑΥΓΕΡΙΝΕ ἀλλὰ πρὸς τὸ παρὸν δὲν μπορεῖ νὰ γίνη τίποτε. Γιὰ τὶς συνεργασίες σου εὐχαριστῶ.

⁂ Νομίζω πὼς τὴν πήραμε τὴν συνδρομή σου ΑΡΙΑΔΝΗ ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΟΥ. Δὲν ἔλαβες καὶ τὴν ἀπόδειξη;

⁂ Γίνηκαν οἱ διορθώσεις ΘΕΟΔΩΡΕ ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΕ.

⁂ Πολὺ ἔξυπνο τὸ κόλπο σου ΕΛΕΝΗ ΑΓΓΕΛΙΔΟΥ. Ἔχεις δίκηο. Μοῦ ξέφυγε. Τί νὰ γίνη;

⁂ Τὸ 25 τεῦχος ἔχει ἐξαντληθῆ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΕ. Ἔδωσα ἐντολὴ στὴ διεκπεραίωση.

⁂ Ἐγράψαμε φίλε ΙΩ. ΓΚΙΩΝΗ τοὺς νέους συνδρομητές. Εὐχαριστοῦμε. Πήραμε καὶ τὶς σπαζοκεφαλιές σου.

⁂ Εὐχαριστοῦμε θερμὰ ΓΕΩΡΓΙΕ ΒΟΓΓΛΗ γιὰ τὴν ἐγγραφὴ τῶν νέων συνδρομητῶν. Ἔδωσα σχετικὲς ἐντολὲς στὴ διεκπεραίωση.

⁂ Διεβίβασα τὴν ἐπιστολή σου Κ. Π. ΓΕΩΡΓΕΛΑ στὴ διεκπεραίωση μὲ τὴν ἐντολὴ νὰ συμμορφωθῆ πρὸς τὰς ὑποδείξεις σου. Θερμὰ εὐχαριστῶ γιὰ τὸν νέο συνδρομητή.

⁂ Μὰ θὰ πρέπει νὰ ἔφθασαν τὰ φύλλα ΓΕΩΡΓΙΕ Δ. ΚΟΥΒΕΛΑ. Ἔτσι δὲν εἶναι; Πήραμε τὴ συνεργασία σου.

⁂ Δὲν μποροῦμε δυστυχῶς ΜΑΡΚΟ ΘΕΟΔ. ΚΡΕΜΜΥΔΑ νὰ διαθέσουμε τὸ περιοδικὸ στὴ τιμὴ ποὺ γράφετε. Τὴ σπαζοκεφαλιὰ τὴν πήραμε.

⁂ Καλὸ τὸ σκίτσο σου ΑΛΕΞΑΝΔΡΕ ΣΠΥΡΑΚΗ.

⁂ Εὐχαριστοῦμε γιὰ ὅλα ΚΩΝ. ΨΩΜΑΝΔΡΟΥΛΑΚΗ. Πήραμε ὅλες τὶς ἐπιστολές σου.

⁂ Εὐχαριστοῦμε ΚΩΝ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΚΑΡΑΣΤΑΘΗ γιὰ ὅλα: Διόρθωση διευθύνσεων καὶ ἐγγραφὴ νέων συνδρομητῶν. Φροντίζετε μόνο νὰ καθαρογράφετε τὰ ὀνόματα. Εἶναι ὁ μόνος τρόπος νὰ μὴ γίνουνται λάθη καὶ... παρεξηγήσεις.

⁂ Εὐχαριστῶ γιὰ ὅλα ΠΑΥΛΟ ΣΤΕΡΓΙΟΠΟΥΛΕ. Τὶς ἀπαντήσεις ποὺ ζητᾶς τὶς ἐπῆρες. Ἔτσι δὲν εἶναι;

⁂ Ἔδωσα σχετικὴ ἐντολὴ στὴν διεκπεραίωσ[η] ΚΥΡΙΑΚΟ ΙΩΑΝΝΙΔΗ.

⁂ Θὰ σοῦ σταλοῦν τὰ τεύχη ΑΘΑΝΑΣΙ[Ε] ΧΑΡΔΑΛΙΑ.

τοια ἀσπράδα παιδί μου; Ζιζάνιο ἔγινες πολὺ Νιάνιαρο.

Αὐγερινὸς

⁂

365) Μαντὼ Μαυρογένους, πολὺ κοκορεύτηκες.

Ἀετιδεὺς

⁂

366) Ἀναγέννηση μὲ δέχεστε στὸν σύλλογό σας; Στεῖλτε μου καταστατικὸ μέσω περιοδικοῦ.

Ἀετιδεὺς

⁂

367) Κάπταιν Μπλοὺντ = Πειρατὴς τοῦ γλυκοῦ νεροῦ.

Ἀετιδεὺς

⁂

368) Μπαίνω κι' ἐγὼ στὴν κίνηση χωρὶς φωνὲς καὶ φαμφάρες καὶ προσχωρῶ στὸ θαυμάσιο σύλλογο «ΔΑΔΕΣ».

Ἀρθοῦρος Δάδων

⁂

469) Γαλάζιε Ἄγγελε εὐχαρίστως. Γράψε στὴν ἑξῆς διεύθυνσιν: Ἀριστείδην Λύκον, Ὁρὸς Βώκου 18, Χαλκίδα. Διὰ Ματτίαν.

Ματτίας «ΔΑΔΩΝ»

⁂

370) Φίλοι «πεννομάχοι» γιὰ πρώτη φορὰ σήμερα μετέχοντας στὴν ὄμορφη κίνηση τῆς στήλης αὐτῆς, στέλνω σ' ὅλους - ες ἕνα θερμό, ἀδελφικὸν ἀσπασμό. Καλή μου Ρεζεντὰ σὲ χαιρετῶ. Ἀγαπητὲ Ἀετὲ Βάλτου χίλια εὐχαριστῶ. Θερμοαντιχαιρετῶ. Φίλο; Ἀμάραντε, Τὸς - τό, γειὰ χαρά. Λίγα λόγια; Ἀδελφικά.

Μυρταῖος

⁂

371) «Πρωτοπόροι» εὐχαριστοῦμε γιὰ εὐχές! Χάσμα ὅμως μέγα μᾶς χωρίζει. Αὐγερινὲ (246) ἐπίσης. Τί λὲς γιὰ προσχώρηση; Χριστιανόπουλο, Σ. τοῦ Χριστοῦ, Α. Χριστιανόπουλο, σεῖς;

Ταπεινὸς (Πρόεδρος «ΔΑΔΩΝ»)

⁂

372) Στὸν Εὔριπο κ. ἄ. πολλούς.
('Αράξαμε καὶ σία...)
Πώ, πὼ τί στιχοπλόκοι!
Ὡσεὶ τῆς ἄμμου κόκκοι!...
(Λείπει... φαιὰ οὐσία!)

Ἄλκης Ροδόπουλος

⁂

373) Μπαίνοντας στὴν κίνηση χαιρετῶ Γλωσσοκοπάνα καὶ ὅλους τοὺς Παναθηναϊκούς. Ζητῶ ἀλληλογραφία ἀπὸ Χόλλυγουντ.

Ἀτρόμητη Ἑλληνοπούλα

⁂

374) Εἶμαι καὶ ἐγὼ Παναθηναϊκή. Κύρε Σμὶθ πολὺ μεγάλη φαντασία. Παναθηναϊκὸς = ὁμάδα θρύλος.

Ἀτρόμητη Ἑλληνοπούλα
(Παναθηναϊκὴ)

⁂

375) Ἀντιχαιρετῶ τούς: Δικηγόρο τῆς Νεολαίας (Δὲν μπορῶ. Δὲν μ' ἀρέσουν οἱ... δικηγόροι) καὶ Ἁγνὸ Ἑλληνόπουλο. Εὐχαριστῶ Θρῦλε. Παρακαλῶ, παρακαλῶ, Φάρε Ἀρετῆς. Ἀμαρρυλὶς σὲ γνωρίζω. (Κι' ἐσὺ ἔ;). Γειὰ Ἄγγελε Φωτός.

Ντολορὲς
(Πρώην Γαλάζιος Ἄγγελος)

⁂

376) Κάπταιν Μπλοὺντ Ὄλιβερ Τουΐστ καλὴ δράση, τόσο στὶς «Πεννομαχίες» ὅσο καὶ στοὺς «Πρωτοπόρους». Ταπεινὲ εὔχομαι νὰ δῆς τὶς ἐπιδιώξεις τοῦ συλλόγου σου ἐκπληρωμένες.

Ντολορὲς (Ἀνεξάρτητη)

⁂

377) Χάρισέ μας καμμιὰ βούρτσα Μυστήριε. (262-39). Ἔχεις κάνει χρήση τοῦ νέου βοτάνου. Κορίτσι Νάϋλον (267-32). Δροσοσταλίδα, νὰ σοῦ γράψω; Ἐὰν εἶναι κανεὶς ποὺ γράφει εὔθυμα θέλω ν' ἀλληλογραφήσουμε. Ψίτ, Νικολὲ σὲ περιμένω ὡς Α. Λ. Ἔτσι;

Ντολορὲς

⁂

378) Λευκὴ Κόμησσα, Ἡρωϊκὴ Κρητικοπούλα ἔγραψα· περιμένω. Τί λὲς γιὰ ἕνα γραμματάκι Ἀγράμπελη; Ἀντιχαιρετῶ Αὐγερινέ. Καλῶ στὶς πεννομαχίες τὶς Ἡλιογέννητη, Δροσόλουστη Αὐγούλα, Δόγισα Ἀμάντωνα, Δόνα Μπιάνκα.

Δροσοσταλίδα

⁂

379) Ἀεροδυναμικὴ Τριάς, θὰ σᾶς... διαλύσω! Σᾶς γνωρίζω.

Δροσοσταλίδα

⁂

380) Προσοχή!! Προσοχή!! Ὅλοι οἱ πεννομάχοι πρέπει νὰ λάβουν μέρος στὸ διαγωνισμό μου. Ὅποιος γράψει τὴν γενναιότερη φράση, θὰ πάρη ὡς βραβεῖον σπουδαῖο ἔπαθλο. Στεῖλτε τὶς φράσεις σας στὶς πεννομαχίες. Μὴ μιλήση κανείς. Πλάϊ ἀπὸ τὴ φράση γράψτε: (Φ. Δόξης).

Φτερὰ Δόξης

⁂

381) Φίλε μου Γ. Ἄγγελε σὲ χαιρετῶ. Ἔτσι τὸ παίρνω τὸ πρᾶγμα. Ζήτα μου ὅ,τι ἄλλο ἐκτὸς ἀπὸ προσχώρηση. Γράψε φράση.

Φτερὰ Δόξης

⁂

382) Λοιπὸν Μαξιμώ, τόσο πιτσιρίκος εἶναι ὁ Δ. Ἀκρίτας, ὥστε νὰ τὸν παίρνης ὑπὸ τὴν προστασία σου; Ἀλλὰ τί εἴδους προστασία εἶναι αὐτή; Μήπως θὲς νὰ πεννομαχήσουμε γιατὶ τὰ ἔβαλα μὲ τὸν μικρό σου; Ἂν εἶσαι δυναμικὴ γράψε φράση.

Φτερὰ Δόξης

⁂

383) Κ. Διαβολάκι μ' εὐχαρίστηση ἂν σοῦ κόψουν τὴν οὐρὰ θὰ χαρίσω στὸν θριαμβευτὴν λαμπρὸ στεφάνι!! Γράψε φράση.

384) Ἀντιχαιρετῶ θερμὰ Ἁγνὸ Ἑλληνόπουλο καὶ περιμένω φράση του στὸ διαγωνισμό.

Φτερὰ Δόξης

⁂

385) ΟΛΟΙ ΟΙ ΔΥΝΑΜΙΚΟΙ πρέπει νὰ γράψουν φράση.

Φτερὰ Δόξης

⁂

386) Ὁ διαγωνισμὸς μέχρι 30 Μαΐου.

Φτερὰ Δόξης

❖ Εἶσαι ὁ πρῶτος ποὺ παραπονεῖσαι γιὰ τὸ ἐξώφυλλο ΑΡΙΣΤΕΙΔΗ ΒΛΑΧΟ. Καὶ ὅμως τὸ βρίσκουμε ὅλοι ἐδῶ καλλιτεχνικώτατο! Μὰ βρίσκεσαι σὲ διαφωνία μὲ πολὺ κόσμο. Τὰ ἐξώφυλλα ὀφείλονται εἰς ζωγράφον πρώτης τάξεως καὶ μὲ ἀρκετὰ καλὸ ὄνομα στοὺς καλλιτεχνικοὺς κύκλους. Εὐχαριστοῦμε καὶ σένα καὶ τὸ φίλο μας ΓΕΡΟΠΑΠΑ γιὰ τὶς προσπάθειές σας πρὸς διάδοση τοῦ περιοδικοῦ.

❖ Νὰ μὴ στενοχωρῆσαι ἄδικα ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΟ ΑΓΟΡΙ: Πρῶτα γιατὶ οἱ σπαζοκεφαλιὲς τυπώνονται κάθε 4 φύλλα διὰ λόγους τεχνικούς. Ἔπειτα οἱ συνεργασίες γενικὰ περνοῦν ἀπὸ τὴν Ἐπιτροπὴ Κρίσεως καὶ ὅσες ἐγκριθοῦν παίρνουν τὴ σειρά τους. Δὲν ἦλθε, φαίνεται, ἡ σειρὰ τῶν δικῶν σου. Γιὰ τὰ ἄλλα ἔδωσα στὴ διεκπεραίωση ὁδηγίες.

❖ Φαντάζομαι πὼς οἱ φίλοι σου θὰ πῆραν τὰ τεύχη τους φίλε ΓΙΑΝΝΑΚΗ ΜΑΘΙΟΥΔΑΚΗ. Ἔτσι δὲν εἶναι; Σὲ εὐχαριστοῦμε γιὰ τὴν ἐγγραφὴ καὶ τῶν τριῶν ἄλλων συνδρομητῶν.

❖ Εὐχαριστοῦμε πολὺ ΒΑΣΙΛΗ ΔΗΜ. ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΗ γιὰ τὰ τόσο καλά σου λόγια. Σὲ γράψαμε συνδρομητή. Δὲν βρίκαμε ὅμως τὶς 10.000 δραχμὲς μέσα στὸ γράμμα ποὺ μᾶς γράφεις.

❖ Πῆρα τὶς σπαζοκεφαλιές σου καὶ τὶς ἄλλες συνεργασίες σου ΣΩΤΗΡΗ Β. ΦΑΣΟΥΛΗ. Εὐχαριστῶ.

❖ Θὰ ἐξετασθῆ τὸ ζήτημα ΔΗΜ. ΑΘ. ΚΑΛΔΗ καὶ θὰ σοῦ γράψουμε ἰδιαιτέρως.

❖ Ἡ πεννομαχία σου δὲν ἐγκρίνεται ΠΡΑΣΙΝΕ ΚΑΒΑΛΛΑΡΗ. Φρόντισε νὰ στείλης ἄλλη.

❖ Σ' εὐχαριστῶ γιὰ ὅλες τὶς φροντίδες σου ἀγαπητὲ ΝΙΚΟ ΝΑΝΟ. Εἶσαι ἕνας καλὸς φίλος.

❖ Ἀλλὰ γράφτηκε συνδρομητὴς ὁ ΚΩΝ. ΓΑΛΑΝΗΣ φίλε ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΓΕΡΟΠΑΠΑ. Εὐχαριστοῦμε γιὰ τὶς τόσες φροντίδες σου.

❖ Διεβιβάστηκε ἡ ἐπιστολή σου στοὺς «Πρωτοπόρους» ΠΕΡΙΚΛΗ ΛΕΥΚΑ.

❖ Πήραμε τὶς συνεργασίες σου ΝΑΠ. ΣΑ·Ι·ΝΗ. Φρόντιζε μόνο νὰ γράφης κάπως καθαρώτερα.

❖ Ἔδωσα ἐντολὴ νὰ ἐξετασθῆ τὸ ζήτημα ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗ ΔΙΑΚΟΠΟΥΛΕ.

❖ Εὐχαριστοῦμε τὴν ΝΤΟΡΑ ΚΟΚΚΙΝΟΥ γιὰ τὰ καλά της λόγια.

❖ Πήραμε καὶ γράμμα καὶ σπαζοκεφαλιὲς ΓΙΩΡΓΟ ΚΑΡΑΜΠΕΛΑ (Πύλο).

❖ Σοῦ ἔχει σταλῆ ὁ τόμος ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ ΚΩΤΣΙΡΑ.

(Ἀπὸ τὴν Νεάπολι μᾶς ἐστάλησαν σπαζοκεφαλιὲς χωρὶς τὴν ὑπογραφὴ τοῦ ἀποστολέα. Ἂς τὶς ἀναστείλη χωρὶς νὰ λησμονήση νὰ σημειώση τὸ ὄνομά του).

❖ Γράψαμε συνδρομητὲς τοὺς φίλους μας: Νίκον Πολυχρονόπουλον, Κυριάκον Λεοντῆν (τὸν εὐχαριστοῦμε γιὰ τὰ καλά του λόγια), Γεώργιον Λάμαν, Μ. Νικολαΐδην (διὰ τοῦ καλοῦ μας φίλου Β. Βαλταδώρου), Γεώργιο Ἰωάννου Μπουτόπουλο (τὸν εὐχαριστοῦμε γιὰ τὰ καλά του λόγια), Παρασκευὴ Καραμάση, Βασιλικὴ Θεοφιλοπούλου (διὰ τοῦ Ἀθανασίου Ἀντωνόπουλου) Σπ. Κ. Μπέην (διὰ τῆς Βλίδος Σπάρτης Σαρατσιώτου). Ἀθανάσιον Στέργον καὶ Ἐμμανουὴλ Καραμαρούδην μαθητὲς Πατμιάδος ἐκκλησιαστ. σχολῆς (διὰ τοῦ διευθυντοῦ της Πατμιάδος ἐκκλ. σχολῆς (διὰ τοῦ διευθυντοῦ της σίαν. Ἀρχιμ. Μελετίου Γαλανοπούλου ὃν θερμῶς εὐχαριστοῦμε διὰ τὸ τόσον ἐνδιαφέρον του διὰ τὴν προσπάθειάν μας), Μιχαὴλ Καραγιαννάκην (τὸν εὐχαριστοῦμε γιὰ τὴν τόσο εὐγενικὴ ἐπιστολή του), Ἰωάννη Δαλιακόπουλο (διὰ τοῦ Γρηγ. Ἀρζουμανίδη), Μάγδα Ζαφειρέλη, Νικ. Ἀρ. Καλδῆ (διὰ τοῦ Γεωργίου Δημ. Καράμπελα), τοὺς Βασιλ. Παν. Ἡλιόπουλον καὶ Λιλὴ Χαρ. Ἀθανασούλια (διὰ τοῦ Ἀριστείδη Εὐστ. Ἀλεξανδροπούλου), Βασίλειον Ἰωάννου Κλάδον καὶ Δημ. Γεωργίου Καθαράκην διὰ τοῦ φίλου μας Τσαγλιώτη).

❖ Πήραμε καὶ παραπέμψαμε στὴν Ἐπιτροπὴ Κρίσεως τὶς συνεργασίες τῶν φίλων μας: Κων. Θεοφυλάκτου Φωτεινοῦ (τὸν εὐχαριστοῦμε γιὰ τὰ καλά του λόγια), Ἐμμ. Χρ. Σβαρνά, Γρηγορίου Ἀρζουμανίδη, Ἀλ. Τσικλειδῆ, Γρηγ. Τσιλιμάγκου, Ἀνδρέα Σάββα Θεοδωρίδη, Κώστα Μαγνήσαλη (τὸν εὐχαριστοῦμε γιὰ τὰ καλά του λόγια), Κλεάνθη Μαρκούση, Χρ. Εὐρυνιάδη, Ζαχαρία Κατσαμᾶ, Ἀθ. Παπαστάθη.

❖ Πήραμε τὶς σπαζοκεφαλιὲς τῶν φίλων μας: Ἰωάννη Μποζίκη, Ἐμμ. Σχινᾶ (τὸν εὐχαριστοῦμε γιὰ τὸ τόσο καλὸ καὶ εὐγενικὸ γράμμα του) Γιοῦ τῆς Λέσβου, Γερασίμου Κατωπόδη, Ἀντ. Ρουπακιώτη, Νικ. Ρουπακιώτη, Ἀλεξάνδρου Τσικλειδῆ, Τριανταφύλλου Μάντσιου καὶ Ἰωάννου Κανατᾶ, Ἀθανασίου Βατίστα, Γεωργίου καὶ Ἀναστ. Σπυροπούλου, Σούλη Ζόμπολα (τὸν εὐχαριστοῦμε γιὰ ὅλα), Γρηγορίου Τσιλιμάγκου, Ἀνδρέα Σαββ. Θεοδωρίδη, Κων. Μίσσιου, Ἀποστόλου Βαϊνοπούλου Λάμπρου Παπατόλη, Κων. Στεφανῆ, Θεοκλήτου Παπαχατζάκη (τὸν εὐχαριστοῦμε γιὰ τὸ ὡραῖο του γράμμα).

❖ Σᾶς γράψαμε συνδρομητὲς ΠΑΥΛΟ ΧΩΜΑΤΑ καὶ ΣΩΤΗΡΑΚΗ ΣΥΡΙΣΤΑΠΙΔΗ. Μπορεῖτε νὰ μᾶς στέλνετε συνεργασίες. Ἀλλὰ ἀπὸ τὸ γράμμα ποὺ γράφει ὁ πρῶτος βγάζω ἕνα συμπέρασμα: Δὲν γράφει καθόλου καλά! Ἂν θέλης ἀγαπητὲ Παῦλο νὰ γράφης κάτι καλό, φρόντιζε ἐκεῖνο ποὺ θέλεις νὰ πῆς νὰ τὸ λὲς φυσικά, ὅπως μιλᾶς μὲ τοὺς φίλους σου. Ἀλλοιῶς θὰ γράφης φράσεις σὰν κι' αὐτές: «Εἴμεθα μαθηταὶ τοῦ Γυμνασίου Ἄργους Ὀρεστικοῦ. Πρὸ τοῦ ἐπαναπατρισμοῦ τῶν ἀνταρτοπλήκτων παίδων, οἵτινες εὑρίσκοντο εἰς τὰς παιδοπόλεις τῶν ἐν Ἀθήναις, εἴμεθα καὶ ἡμεῖς τοιοῦτοι, καὶ ἐπειδὴ ἐλάμβανον τὸ ἐξαίρετον αὐτὸ περιοδικὸν καὶ γνωρίζομεν κλπ. κλπ.».

❖ Πήραμε ὅλο τὸ φάκελλλο μὲ τὸ γράμμα σου ἀπὸ 11 Ἀπριλίου φίλε ΑΛΕΞ. ΜΑΚΡΥΛΑΚΗ. Καὶ σοῦ ἀπαντῶ: Θὰ ρυθμισθῆ τὸ ζήτημα τοῦ ΑΘ. ΤΣΑΚΜΑΚΗ. Ἐπ' εὐκαιρία σὲ πληροφορῶ πὼς λέξη π α ρ α π ο ν ί α δὲν ὑπάρχει. Ὑπάρχει μόνο ἡ λέξη «παράπονο». Ἔδωσα ἐντολὴ γιὰ τὸ ζήτημά σου στὴ διεκπεραίωση. Τὸ «Νησὶ τοῦ Μυστηρίου» ὁ Βὲρν τὸ τοποθετεῖ στὸν Εἰρηνικό. Ἀλλὰ γιὰ τὴν τύχη του περίμενε καὶ θὰ μάθης. Δὲν συγκεντρώθηκαν ἀκόμη τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἀπογραφῆς.

❖ Εὐχαριστοῦμε γιὰ τὶς φροντίδες σου ΠΑΝ. ΚΑΜΒΥΣΙΔΗ. Εἶσαι καλὸ καὶ δραστήριο παιδί. Γράψαμε συνδρομητὲς τοὺς φίλους σου. Ἀλλὰ τὰ οἰκονομικὰ πολὺ μπερδεμένα. Προτιμούσαμε ὅλα μαζὶ παρὰ ἔτσι μὲ δόσεις. Δὲν τὸ νομίζεις καὶ σύ;

❖ Ἔδωσα ἐντολὴ νὰ ἐξετασθῆ τὸ ζήτημα ΓΙΑΝΝΑΚΗ ΚΑΛΔΗ.

❖ Ἐτακτοποιήθηκαν τὰ τῶν συνδρομῶν ΣΩΤΗΡΗ ΚΑΡΛΗ σύμφωνα μὲ ὅσα μᾶς γράφεις στὸ γράμμα σου.

❖ Δώσαμε τὰ χρήματα στὴ «Ζωὴ τοῦ Παιδιοῦ» γιὰ νὰ σοῦ στείλη ἀπ' εὐθείας τὰ φύλλα ΠΑΥΣΑΝΙΑ ΜΥΛΩΝΑ. Ἐλπίζω νὰ τὰ πῆρες.

❖ Εὐχαριστοῦμε γιὰ τὶς φροντίδες σου ΕΥΘΥΜΙΕ ΔΗΜ. ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΕ (Πλάτανο Ναυπακτίας). Γράψαμε συνδρομητὲς τοὺς φίλους σου.

❖ Πήραμε τὰ χρήματα ΑΜΒΡΟΣΙΕ ΔΕΔΕΜΑΔΗ καὶ σ' εὐχαριστοῦμε θερμά. Ἑξάμηνες συνδρομὲς δὲν ἔχουμε. Ἀλλὰ στὴν ἀνάγκη... καὶ θεοὶ πείθονται.

❖ Πολὺ καλὰ ΙΩΑΝΝΗ ΣΤΑΜΑΤΙΑΔΗ. Δὲν πῆρες καθόλου τεύχη; Ἔδωσα ἐντολὴ νὰ ἐξετασθῆ τὸ ζήτημα.

❖ Εὐχαριστοῦμε θερμὰ γιὰ τὰ καλά σου λόγια ΚΑΤΙΝΑ Γ. ΚΑΒΑΣΙΛΑ (Κάλυμνος).

❖ Εὐχαριστῶ τοὺς φίλους μου ΓΕΩΡΓΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗ καὶ ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΕΥΑΓ. ΡΟΥΣΣΑΚΗ γιὰ ὅλα. Ἔδωσα ἐντολὴ γιὰ τὰ ζητήματά τους. Ὁ καλλίτερος τρόπος ἀποστολῆς χρημάτων εἶναι ἡ ταχυδρομικὴ ἐπιταγή.

❖ Γράψαμε συνδρομητὲς τοὺς φίλους σου ΑΛ. ΧΑΤΖΗΕΜΜΑΝΟΥΗΛ (Πόμπια Ἡρακλείου). Εὐχαριστοῦμε.

❖ Σ' εὐχαριστοῦμε θερμὰ ΗΛ. ΣΟΦΙΑΝΕ γιὰ τὰ τόσο καλά σας λόγια καὶ τὶς ὑποσχέσεις σου. Περιμένουμε. Πήραμε καὶ τὴν σπαζοκεφαλιά.

❖ Ἔδωσα ἐντολὴ ΜΥΤΙΛΗΝΟΠΟΥΛΑ στὴ διεκπεραίωση γιὰ τὸ ζήτημά σας.

❖ Δὲν ὑπάρχει ΓΕΩΡΓΙΕ ΚΡΑΣΣΑ (Φιλότι Νάξου) κανένας περιορισμός. Ἅμα εἶναι καλὸ μπαίνει. Ἀλλὰ τί τὰ θέλετε τὰ «βαθειὰ νοήματα»;

❖ Ἐν τάξει ΓΕΩΡΓΙΕ ΚΩΝ. ΑΓΓΕΛΑΚΗ. Σὲ γράψαμε συνδρομητή. Πήραμε τὶς συνεργασίες.

❖ Εὐχαριστοῦμε ΧΡ. Δ. ΜΑΝΙΑΤΗ: Πήραμε τὶς 6.000 δραχμές.

❖ Γράψαμε συνδρομητὲς καὶ σένα Χ. ΜΠΑΓΙΑ (Πύλο) καὶ τὸν φίλο σου, τὸν ΑΝΤ. Δ. ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟ. Τὸ 25 φύλλο ἔχει ἐξαντληθῆ. Χρήματα γιὰ τὶς συνεργασίες δὲν χρειάζονται. Ἀλλὰ οἱ δικές σου δὲν ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψη γιατὶ εἶναι γραμμένες στὸ ἴδιο χαρτὶ μὲ τὸ γράμμα. Τὸ νὰ εἶναι κανεὶς πτωχὸς δὲν εἶναι ντροπὴ φίλε μου.

❖ Τὸ σκίτσο σου ΧΡ. ΣΑΜΑΝΙΔΗ καλό, ἀλλὰ ὄχι δημοσιεύσιμο. Οἱ σπαζοκεφαλιές σου δόθηκαν στὸν ἁρμόδιο συντάκτη μας.

❖ Σοῦ ἀπαντήσαμε ΒΟΥΛΑ ΚΩΤΣΙΡΑ. Ὁ τόμος σου ἐστάλη. Καθυστερεῖ ὅμως ἡ διεκπεραίωση λόγω τοῦ φόρτου τῆς ἐργασίας.

❖ Εὐχαριστοῦμε θερμὰ γιὰ τὴν ἐγγραφὴ τῶν νέων συνδρομητῶν ΧΑΡΑΛΑΜΠΕ ΔΗΜΗΤΡΟΠΟΥΛΕ (Λευκώνα Φλωρίνης).

❖ Ἔδωσα ἀγαπητὲ φίλε ΔΗΜ. ΓΚΙΖΑΝΗ ἐντολὴ νὰ σοῦ σταλῆ ἀμέσως τὸ κάλυμμα. Εὐχαριστῶ γιὰ τὰ ἄλλα.

❖ Πρῶτα - πρῶτα σ' εὐχαριστοῦμε θερμά, ἀγαπητὴ ΜΑΡΚΕΛΛΑ ΓΚΟΤΣΗ, γιὰ τὰ τόσο καλά σου λόγια, μὲ τὰ ὁποῖα νοιώθουμε μιὰ μεγάλη ἱκανοποίηση. Τὰ φύλλα θὰ σοῦ σταλοῦν. Ἡ ἔκθεσή σου δόθηκε στην Ἐπιτροπὴ Κρίσεως.

❖ Ἐν τάξει ΦΤΕΡΩΤΕ ΙΠΠΟΤΗ. Εὐχαριστοῦμε γιὰ ὅλα.

❖ Εὐχαριστοῦμε Β. ΜΑΔΗ.

❖ Πήραμε τὶς 8000 δραχμὲς ΓΙΩΡΓΟ ΚΑΜΠΟΥΡΗ (Κῶ). Εὐχαριστοῦμε.

❖ Εὐχαριστοῦμε ΣΤΑΥΡΟ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΕ.

❖ Θὰ σοῦ σταλοῦν τὰ τεύχη ΕΠΑΜ. ΣΤΑΥΡΟΥΛΑΚΗ.

❖ Ἔδωσα ἐντολὴ νὰ ἐξετασθῆ τὸ ζήτημά σου ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΓΡΟΥΜΠΕ (Ξυλόκαστρο). Ἀλλὰ θὰ πρέπει στὸ μεταξὺ νὰ τὰ ἔχεις πάρει.

❖ Πρέπει νὰ τὰ ἔχεις πάρει ΓΙΑΝΝΑΚΗ ΜΠΟΖΙΚΑ. Ἔτσι δὲν εἶναι; Οἱ συνεργασίες σου δ[όθη]καν στὴν Ἐπιτροπὴ Κρίσεως.

❖ Εὐχαριστοῦμε ΝΙΚΗΤΑ Κ. ΓΡΗΓΟΡΗ [γιὰ] τὴν ἐγγραφὴ τῶν φίλων σου ὡς συνδρομητῶν.

❖ Εὐχαριστοῦμε γιὰ τὴν ἐγγραφὴ τῶν νέων σ[υν]δρομητῶν ΓΙΩΡΓΟ ΔΗΜ. ΚΑΡΑΜΠΕΛΑ.

❖ Τὸ σκίτσο σου ΔΗΜΗΤΡΗ ΒΑΓΓΕΛΗ [δὲν] εἶνε δημοσιεύσιμο ὅπως εἶναι σχεδιασμένο. Π[άν]τως εἶναι ἀρκετὰ καλό.

❖ Πήραμε καὶ παραπέμψαμε στὴν Ἐπιτρο[πὴ] Κρίσεως τὶς συνεργασίες τῶν φίλων μας: Χρ. [...] Οἰκονόμου, Πέτρου Ρομπῆ, Ἀνικήτων Ἡρώων, Ἐ[...] Καλογεροπούλου, Γάτου Ἄγκυρας, Κων. Θεοδ[ώ]ρου, Μάρκου Μαυρίδη, Δημ. Καλαφάτη, Νί[κου] Σαλονικιοῦ, Ἔρολ Φλίν, Νικ. Μπαλάνου (τὸν ε[ὐ]χαριστοῦμε γιὰ τὴν ὡραία ἐπιστολή του), Νίκ[ου] Σαμιώτη (ὄχι δὲν εἶναι ἀνάγκη. Καὶ τοῦτο γιατ[ὶ] ἐκεῖνος ποὺ ἀντιγράφει κατὰ σύστημα δὲν ἔχει καμ[ιὰ] μιὰ δυσκολία καὶ νὰ δηλώση πὼς εἶναι δικά του) Βασ. Σπ. Ἀγγελοπούλου, Εὐγενίας Νικ. Σακελ[λ]άρη, Νεραϊδόπαιδου, Μιχ. Παντελιδάκη, Σωτ. Π[...] Τουφίδη, Χαραλ. Δημητροπούλου.

❖ Πήραμε τὶς σπαζοκεφαλιὲς τῶν φίλων μας: Ἰωάννη Σολδάτου, Φτερὰ τοῦ Καβαλλάρη, Δ. Καραβαργιώτη, Βασ. Σπ. Ἀγγελοπούλου, Εὐγ. Ν. Σακελλάρη, Κων. Μισσίου, Πάνου Δρακοπούλου, Γεωργίου Γ. Κωνσταντίνου (ἔδωσα σημείωμα στὴ διεκπεραίωση), Ἀθ. Δαρδούμπα, Ἠλ. Λώλη.

❖ Γράψαμε συνδρομητὲς τοὺς φίλους μας: Ἰορδάνη Ρουμελιώτη, Ἰωάννη Χαράλαμπο Τυπαλίδη (διὰ τοῦ Χρ. Ἀθανασιάδη, Θεόδωρο Καντάζογλου (διὰ τοῦ φίλου μας Πολυχρονίου Μακρίδη (διὰ ὅσα μᾶς γράφει θὰ φροντίσουμε), Εὐθ. Συρήγκαν (διὰ τοῦ Βασιλείου Κουτσουφλάκη), Ἰωάννη Διον. Σουγλέρην (διὰ τοῦ Ἰωάννη Κουτσουμποῦ).

❖ Ἔγινε διόρθωση στὴ διεύθυνσή σου ΒΑΣ. ΒΑΣΙΛΑΚΗ.

❖ Δημοσιεύουμε ΠΑΝΟ ΤΣΑΜΑΡΔΑ στὴν σελίδα «Τὰ Παιδιὰ Γράφουν» τὴ πασχαλινὴ συνεργασία σου μιὰ καὶ ἐγκρίθηκε ἀπὸ τὴν Ἐπιτροπὴ Κρίσεως. Ἀλλὰ θὰ μᾶς ἐπιτρέψης νὰ σοῦ ποῦμε πὼς ἡ γλῶσσα ποὺ μεταχειρίζεσαι δὲν εἶναι γλῶσσα ἑλληνική. Εἶναι ἀπὸ ἐκεῖνες ποὺ φαμπρικάρονται στὰ γραφεῖα καὶ προκαλοῦν τὴν ἀγανάκτηση. Πάντως τὸ δημοσιεύω στὴ σελίδα «Τὰ Παιδιὰ Γράφουν» γιὰ νὰ τὸ δοῦν ὅλοι οἱ ἀναγνῶστες μας καὶ νὰ μᾶς ποῦν ὅλοι τὴ γνώμη τους. Ἂν εἶναι, δηλαδή, γλῶσσα αὐτὴ ποὺ μεταχειρίζεσαι ἢ κάτι ἀκατανόητο καὶ ἀπαράδεκτο.

❖ Δημοσιεύουμε Δράκο Ἀνίκητε ὅτι μᾶς ἔστειλες. Σὲ χρεώσαμε μὲ 5.500 τὶς ὁποῖες μπορεῖς νὰ μᾶς στείλης.

❖ Πολὺ μὲ βασανίσατε ΑΝΙΚΗΤΟΙ ΗΡΩΕΣ μὲ τὸ γράμμα σας ψευδώνυμε κ.λ.π. Γιὰ νὰ τὴν ξεκαθαρίσω ἔφαγα μιὰ ὁλόκληρη ὥρα. Σημειώσετε ὅτι παίρνω περὶ τὶς 100 ἐπιστολὲς τὴν ἡμέρα. Ἂν χρειάζομαι τόση ὥρα γιὰ κάθε μιὰ πάω χαμένος. Παρακαλῶ ὅλους τοὺς ψευδωνύμους τοῦ συλλόγου σας, σὲ ξεχωριστὸ χαρτὶ ὁ καθένας, νὰ μοῦ στείλουν τὰ στοιχεῖα τους: Δηλαδὴ ὄνομα, ἐπώνυμο ἡλικία, σχολεῖο ἢ ἐπάγγελμα. Διεύθυνση κλπ. Ἐπίσης: Νὰ μοῦ γράψετε: Χωριστὰ τὶς Ἀγγελίες. Χωριστὰ τὰ ποιήματα, χωριστὰ γιὰ τὴ στήλη τῶν συλλόγων. Χωριστὰ οἰκονομικὰ ζητήματα. Ἀλλιῶς: Δὲν θὰ λαμβάνω ὑπ' ὄψει ὅσα μοῦ στέλνετε.

❖ ΚΟΜΠΑΡΣΙΤΑ. Σὲ χρέωσα μὲ 5.000 δραχμές. Μπορεῖς νὰ τὶς στείλης. Ἡ συνεργασία σου πῆρε τὸ δρόμο της.

❖ Δὲν εἶναι ἄσχημο τὸ σκίτσο σου ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗ ΚΟΥΛΕΡΗ. Ἀλλὰ δὲν γίνεται κλισσέ.

❖ Θὰ σοῦ ἀπαντήσουμε μὲ ἰδιαίτερη ἐπιστολὴ ΑΝΤΩΝΗ Δ. ΦΑΡΜΑΚΙΩΤΗ.

❖ Εὐχαριστοῦμε ὅλους σας ΣΩΤΗΡΗ Θ. ΕΥΑΓΓΕΛΙΔΗ. Ἰδιαίτερα τὸν καθηγητή σας ΧΑΡ. ΤΣΟΥΛΑ τοῦ γυμνασιακοῦ παραρτήματος Πάργας γιὰ τὰ καλά του λόγια καὶ τὶς εὐχές του.

❖ Εὐχαριστοῦμε θερμὰ γιὰ τὴν προαιρετικὴ συνδρομὴ ΠΕΤΡΟ ΠΑΠΑΘΑΝΑΚΟ. Ἔδωσα ἐντολὴ νὰ σοῦ σταλῆ τὸ φύλλο.

❖ Πήραμε τὴ συνδρομή σου ΔΗΜΗΤΡΗ ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΕ. Ἀλλὰ τὸ 25 φύλλο ἔχει ἐξαντληθῆ.

❖ Εὐχαριστοῦμε θερμὰ ΔΗΜ. ΕΜ. ΤΖΑΓΚΑΡΑΚΗ γιὰ ὅλες σου τὶς προσπάθειες.

❖ Ἔδωσα ἐντολὴ ΔΗΜ. ΗΛ. ΗΛΙΟΠΟΥΛΕ ν[ὰ] ἐξετασθῆ τὸ ζήτημά σου.

❖ Καὶ γιὰ σᾶς ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΚΑΡΑΜΑΓΚΙΟΛΑ, καὶ ΙΩΑΝΝΗ ΠΑΤΕΛΛΗ καὶ ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΕ ΤΑΤΑΡΗ.

❖ Θὰ γίνη ἀλλαγὴ τῆς διευθύνσεώς σου ΕΥΑΓΓΕΛΕ ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗ. Εὐχαριστοῦμε.

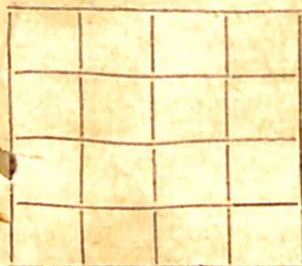
★

ΕΓΚΡΙΣΗ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

Ἐγκρίνονται τὰ ψευδώνυμα: Φτερωτὸς Ἱππότης, Ξανθὸς Ἱππότης, Νεραϊδόπαιδο, Ἐξάψαλμος, Δράκος Ἀνίκητος, Ἔλσα, Ἔρολ Φλίν, Ἀστὴρ Δόξης, Πράσινος Καβαλλάρης, Ντόρα, Γκρέτα, Μάτα Χάρη, Ξανθὴ Κατάσκοπος, Περήφανη Μακεδονοπούλα, Καστανὴ Ἀμαζόνα, Ἀτρόμητο Ἑλληνόπουλο, Μυστηριώδης Σκιά, Κομπαρσίτα, Ἀρθοῦρος.

Περνᾶτε εὐχάριστα τὴν ὥρα σας

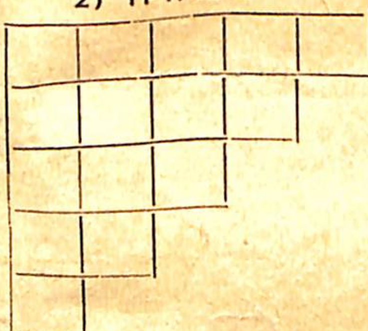
1) ΜΑΓΙΚΟ ΤΕΤΡΑΓΩΝΟ

Ὁ ρ ι ζ ό ν τ ι α κ α ὶ κ ά θ ε τ α: 1) Ἀεράκι. 2) Στοιχεῖο τῆς φύσεως. 3) Εὐρωπαϊκὴ πρωτεύουσα. 4) Ἀρχαῖος θεός.

Δημ. Παπαδολιᾶς, Σπάρτη

2) ΤΡΙΓΩΝΟ

Ὁ ρ ι ζ ό ν τ ι α κ α ὶ κ ά θ ε τ α: 1) Τὸν πληρώνουμε στὸ Κράτος. 2) Βρίσκεται στὴ διεύθυνση τῆς ἐπιστολῆς. 3) Δοχεῖο (?)... ρέξιμο ὑγροῦ. 4) Ἀναφορικὴ ἀντωνυμία. 5) Ὁ ἀριθμὸς 200.

Ἀστρ. Ν. Μισγίρης, Μυτιλήνη

3) ΠΥΡΑΜΙΔΑ

Οἱ ταυροί: Νησὶ τοῦ Αἰγαίου. 1) Σύμφωνο. 2) Ὁ καθένας. 3) Αὐτὸς ἔγινε ἀφορμὴ τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου. 4) Κι' ἄλλο νησὶ τοῦ Αἰγαίου. 5) Κράτος τῆς Ἀφρικῆς.

Δημ. Παπαδολιᾶς, Σπάρτη

4) ΣΚΑΛΑ

Σ — Σ
Σ — — Σ
Σ — — — Σ
Σ — — — — Σ
Σ — — — — — Σ
Σ — — — — — — Σ

1) Διεθνὲς σῆμα. 2) Δὲν ἔπαθε τίποτα. 3) Νησὶ τῶν Κυκλάδων. 3) Κάτοικος τοῦ παραπάνω νησιοῦ. 5) Κάτοικος Εὐρωπαϊκοῦ Κράτος. 6) Μεγάλος σοφός.

Κωνστ. Σιμωνίδης

5) ΚΡΥΠΤΟΓΡΑΦΙΚΟ

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 2 = Πόλη τῆς Θεσσαλίας.
2, 3, 1, 2, 4, 5, 2 = Νομὸς τῆς Πελοποννήσου.
3, 2, 9, 5, 1, 5, 2 = Χορταρικά.
4, 5, 2, 7 = Θεὸς τοῦ Ὀλύμπου (δημ.).
5, 1, 2, 3, 5, 2 = Νησὶ τοῦ Αἰγαίου.
6, 2, 3, 2, 7 = Ἑλληνικὴ ἀποικία στὴν Κ. Ἰταλία.
7, 2, 3, 3, 2 = Γυναίκα τοῦ Ἀβραάμ.
2, 3, 2 = Συμπερασματικὸς σύνδεσμος.

Ἀπόστ. Βαϊνόπουλος, Ἀγριὰ

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ 33ο

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1													
2					■				■				
3			■								■		
4				■						■			
5		■			■				■			■	
6							■						
7						■	■	■					
8							■						
9		■			■				■			■	
10				■						■			
11			■								■		
12					■				■				
13													

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ: 1) Κυμαίνονται, ταλαντεύονται. — Φάρμακο ποὺ τσούζει. 2) Ἡ διάρκεια τῆς ζωῆς. — Φύλαρχος. — Χρησιμοποιεῖται γιὰ τὸ τσακμάκι. 3) Αἰγυπτιακὴ θεότης. — Ἔρευνα γιὰ τὴν ἐξακρίβωση τῆς ἀλήθειας. — Δυὸ συνεχόμενα γράμματα. 4) Χρονικὸ ἐπίρρημα. — Ἐργαλεῖο τῶν σιδηρουργῶν. — Βιβλικὸ πρόσωπο. 5) Βυζαντινὴ νότα. — Γάλλος μυθιστοριογράφος. — Σταυρολεξολούλουδα. 6) Μεγάλο δέμα. — Πήδημα. 7) Στρατιωτικὸ τμῆμα στὴ γενική. — Εἶναι ἀσθενὴς κατὰ τὸ Εὐαγγέλιο. 8) Βουνὸ τῆς Πελοποννήσου. — Θρησκευτικὸς λειτουργός. 9) Θρεπτικὴ τροφή. — Δικά μου. — Ἄρθρο στὸν πληθυντικό. 10) Χρονικὸ διάστημα. — Τὰ βλέπουμε. — Χρήσιμο ζῶο (δημ.). 11) Γράμμα τοῦ γαλλικοῦ ἀλφαβήτου. — Ἐκεῖ στέλνονται οἱ Ρῶσσοι ποὺ διαφωνοῦν μὲ τὸ κομμουνιστικὸ καθεστώς. — Γαλλικὴ μονάδα μετρήσεως. 12) Μεγάλη νῆσος τοῦ Μαλαϊκοῦ ἀρχιπελάγους. — Ἔχει τὶς ἴδιες διαστάσεις (οὐδ.). — Ἐμφανίζονται στὸν οὐρανό. 13) Ἐπιθυμητά, εὐχάριστα. — Τό... σπίτι τῶν προβάτων (αἰτ.).

ΚΑΘΕΤΑ: 1) Βιβλικὸ πρόσωπο. — Ἐπιστήμη. 2) Ἀσιατικὸ Κράτος. — Προστακτικὴ ποὺ τὴν ἀκούει εὐχαρίστως ὁ μπεκρῆς. — Ἡ ἡμέρα κατὰ τὸν Ὅμηρο. 3) Ἄρθρο. — Ἀρχαῖος Θεός. — Δυὸ γράμματα τοῦ ἀλφαβήτου. 4) Ἄφησε. — Ναυτικὴ ὁμάδα στὴ ξηρά. — Προσ. ἀντωνυμία στὸν πληθυντικό. 5) Νότα. — Ποσοτικὸ ἐπίρρημα. — Ἄρθρο (πληθ.). 6) Γαλήνιος. — Βαλκανικὸ Κράτος. 7) Ὁδηγεῖ (οὐδ.). Μῆνας στὴ δημοτική. 8) Ἀδύνατες. — Ἐπιστήμων. 9) Ἄρθρο (πληθ). — Ἄφησε. — Ἄρθρο (πληθ.). 10) Ἀριθμητικό. — Ἀρρώστεια. — Πρόθεση. 11) Λεπτὴ κλωστή. — Πολὺ μεγάλη ἀγάπη. — Πρόθεση καὶ ἀριθμητικό. 12) Ἀριθμός. — Ἔχει σουβλερὴ μύτη. — Γίνεται μετὰ τὸν θάνατο. 13) Ἐργάζεται στὴ θάλασσα. — Μαγεύει.

Κ. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ, Ξάνθη

6) ΜΑΓΙΚΟ ΓΡΑΜΜΑ

Ἀλλάζοντας ἕνα μόνο γράμμα ἀπὸ κάθε μιὰ τῶν παρακάτω λέξεων, μὲ ἕνα ἄλλο, πάντοτε τὸ ἴδιο, θὰ σηματίσουμε ἄλλες τόσες λέξεις. Δοκιμάστε: ΧΑΝΙΑ — ΛΕΞΙΚΟΝ — ΝΟΘΟΣ — ΑΚΟΗ — ΑΡΝΟΣ — ΜΟΥΡΙΑ — ΤΕΛΟΣ — ΚΑΙΚΑ — ΚΟΣΤΟΣ.

Ζήσης Χῶτος, Θεσσαλονίκη

ΛΥΣΕΙΣ 32ου ΤΕΥΧΟΥΣ

1) ΤΟΛΑΔΙ

Θὰ γεμίση πρῶτα τὸ δοχεῖο τῶν 4 ὀκάδων καὶ θὰ τὸ ἀδειάση στὸ δοχεῖο τῶν 9. Θὰ γεμίση πάλι τὸ δοχεῖο τῶν 4 καὶ θὰ τὸ ἀδειάση στὸ δοχεῖο τῶν 9. Ἔτσι τὸ δοχεῖο τῶν 9 θὰ ἔχη τώρα 8 ὀκάδες. Θὰ γεμίση γιὰ τρίτη φορὰ τὸ δοχεῖον τῶν 4 καὶ θὰ συμπληρώση τὸ δοχεῖον τῶν 9, ρίχνοντας μέσα 1 ὀκά. Ἔτσι στὸ δοχεῖο τῶν 4 θὰ ἔχουν μείνει 3 ὀκάδες.

2) ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΟ ΤΕΤΡΑΓΩΝΟ

Νά πῶς θὰ τοποθετηθοῦν οἱ ἀριθμοὶ γιὰ νὰ δίνουν ὁριζόντια καὶ κάθετα, ἄθροισμα 40:

19	18	3	40
14	10	16	40
7	12	21	40
40	40	40	

3) ΣΥΝΑΡΜΟΛΟΓΗΣΗ ΣΥΛΛΑΒΩΝ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, ΜΥΤΙΛΗΝΗ, ΧΑΝΙΑ, ΤΡΙΠΟΛΙΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΙΣ

4) ΤΡΙΓΩΝΟ

1 Φ Α Ρ Ο Σ
2 Α Θ Ω Σ
3 Φ Ω Σ
4 Ο Σ
5 Σ

5) ΑΙΝΙΓΜΑ

Ὁ ἀνεμόμυλος.

6) ΤΕΛΕΙΕΣ ΚΑΙ ΠΑΥΛΕΣ

1) Ἡλίας, 2) Τώρα, 3) Ἄμμος, 4) Νάρθηξ, 5) Ἤθη, 6) Ἑλλάς, 7) Πίστις, 8) Ἰκαρία, 9) Τειρεσίας, 10) Ἄφορος, 11) Σαΐτα.

Ἡ Σπαρτιατικὴ φράση ποὺ σχηματίζουν τ' ἀρχικὰ γράμματα, εἶναι: «Ἢ ΤΑΝ Ἢ ΕΠΙ ΤΑΣ».

7) ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΔΑ

1) Ν άξος, 2) Ἰ ωσήφ, 3) Κ έρβερος, 4) Ἠ λίας, 5) Τ άλας, 6) Ἀ ξιός, 7) Ρ ινόκερως, 8) Ἀ λβανία, 9) Σ μόλικας = ΝΙΚΗΤΑΡΑΣ.

ΛΥΣΗ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΥ ΑΡ. 32

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ: 1) ΠΑΛΑΜΑΣ. 3) ΤΕΤΑΡΤΗ. 5) ΠΑΤΡΑΙ—ΚΗΔΕΙΑ. 6) ΩΔΙΚΑ. 7) ΝΟΜΙΚΑ — ΝΑΥΤΙΑ. 8) ΝΟΕΡΑ. 9) ΙΟΝΙΟΝ — ΤΡΑΧΥΣ. 10) ΗΠΙΟΙ. 11) ΣΩΣΙΑΣ — ΑΜΕΣΩΣ. 13) ΛΕΡΝΑΙΑ. 15) ΣΩΣΤΙΚΑ.

ΚΑΘΕΤΑ: 1) ΠΗΝΕΙΟΣ. 3) ΤΕΜΕΝΟΣ. 5) ΠΕΤΡΑ — ΑΥΛΟΣ. 6) ΙΩΑΝΝΗΣ. 7) ΛΙΤΑ — ΑΡΗΣ. 8) ΣΙΚΕΛΙΑ. 9) ΜΑΡΩ — ΧΑΛΙ. 10) ΚΑΝΑΤΙΑ. 11) ΣΤΗΛΗ — ΜΠΑΛΑ. 13) ΕΥΤΥΧΕΣ. 15) ΑΠΑΡΣΙΣ.

Ὁ Ἀητὸς τοῦ Βάλτου

181) Ὁ Βασίλης ἄκουσε κατάπληκτος τὴ μικρὴ Ράϊκα νὰ τοῦ διηγιέται τὴν ἐπίσκεψη τοῦ Ζλατὰν στὸν Ἀητὸ τοῦ Βάλτου.

— Εἶχαν φαίνεται συνεννόηση. Βγῆκε ὁ καπετὰν Ἄγρας μὲ μιὰ πλάβα. Ἀντάμωσαν οἱ δυό τους καὶ μίλησαν ὥρα πολλή.

— Καὶ τί ἔλεγαν Ράϊκα; Ἄκουσες τίποτε.

—Ἦταν μακριά, μὰ δὲν ἔμοιαζαν ἀγριεμένοι. Σὰ νὰ συμφωνούσανε κάτι.

Ὁ Βασίλης ἅρπαξε ξαφνιασμένος τὸ χέρι τῆς Ράϊκας.

— Πρέπει νὰ κάμουμε κάτι νὰ τὸν σταματήσουμε τὸν Ἄγρα, εἶπε. Τοὔχουν στήσει παγίδα.

182) — Τί νὰ κάνουμε; Τί νὰ κάνουμε, Θέ μου, εἶπε κι' ὁ Βασί[λης]. Ὁ καπετὰν Νικηφόρος εἶναι ἄρρωστος ἀπὸ τύφο στὴ Θεσσαλονίκη. Ἔχομε καιρὸ νὰ μηνύσουμε τοῦ Δεσπότη, νὰ πᾶμε ὡς ἐκεῖ.

— Κι' εἶναι ἄρρωστος κι' ὁ θειός μου, ἔκαμε ἡ Ράϊκα ἀφηρημένη.

—Ὁ θειός σου; ρώτησε ἀπορημένος ὁ Βασίλης. Τί σχέση ἔχει ... θειός σου; Δὲν πιστεύω νὰ θὲς νὰ ζητήσουμε συμβουλὴ ἀπ' τὸν Πέιο.

—Ὄχι βέβαια... Δὲν ἐννοοῦσα τὸν Ἄγγελς Πέιο. Μὴ θυμώνης.

Τὴν εἶδε ἕτοιμη νὰ κλάψη, καὶ δὲν τὴ ρώτησε τίποτε ἄλλο.

—Ἄκουσε Ράϊκα θὰ κρυφτοῦμε ἐδῶ. Ὅπου κι' ἂν πάη ὁ Κα... Ἄγρας ἀποδῶ θὰ περάση. Θὰ τὸν ἀκολουθήσουμε παντοῦ.

183) Τὰ δυὸ παιδιὰ κρύφτηκαν μέσα στὶς καλαμιὲς τῆς ἀκρολιμνιᾶς. Μὰ ἡ μέρα πέρασε χωρὶς νὰ φανῆ κανένας. Ἦρθε ἡ νύχτα. Πότε φύλαγε ξυπνητὸ τὸ κορίτσι καὶ κοιμόταν ξαπλωμένος ὁ Βασίλης, πότε κοιμόταν ἡ Ράϊκα καὶ περίμενε ἄγρυπνο τ' ἀγόρι.

Κατὰ τὰ ξημερώματα ποὺ εἶχε ἡ Ράϊκα βάρδια ξύπνησε τὸ Βασίλη. Εἶχε ἀκούσει σούρσιμο πλάβας μέσα στὰ νερά. Ἡ πλάβα σήκωσε τὴ μύτη της στὴ σκάλα. Τρεῖς ἄντρες πήδησαν στὸ χῶμα.

Ὁ ἕνας πιὸ γοργοκίνητος ἀπ' τοὺς ἄλλους ἔσκυψε κατὰ τὰ καλάμια.

— Παιδιά, εἶπε στοὺς συντρόφους του, κάποιον μουσαφίρη ἔχουμε ἐδῶ. Ἕνα μονόξυλο εἶναι πίσω ἀπ' τὰ καλάμια.

184) Ὁ Βασίλης πετάχτηκε ἀπ' τὸν κρυψώνα του μὲ τὴ Ράϊκα.

—Ἐμεῖς εἴμαστε ἀρχηγέ, εἶπε.

— Τὰ δυὸ παιδιά; Βρὲ τί κάνετε ἐδῶ τέτοια ὥρα;

— Σὲ περίμενα, ἀρχηγέ, εἶπε τ' ἀγόρι. Θὰ σὲ πάω ἐγὼ ὅπου θές.

Ὁ Καπετὰν Ἄγρας ἀκούμπησε τὸ χέρι του στὸν ὦμο τοῦ ἀγοριοῦ.

—Ἂν εἶναι δουλειά σου τὴν ἐκτελεῖς μὲ τὸ παραπάνω καλά. Νόμ... πὼς ἔβγαινα κρυφὰ ἀπ' τὸ Βάλτο καὶ μ' ἀνακάλυψαν δυὸ Ἑλληνόπουλ...

Ἡ Ράϊκα ἔσφιξε τὸ χέρι τοῦ Βασίλη, λαχανιάζοντας ἀπὸ συγκίνηση. Δὲ μποροῦσε νὰ δείξη μὲ ἄλλο τρόπο τὴ χαρά της ποὺ τὴν εἶπαν Ἑλληνοπούλα.

185) — Εἶχα ὁδηγοὺς δικούς μου, εἶπε ὁ Ἄγρας, μὰ ἐσύ, Βασίλη, βλέπεις, λένε, καὶ στὰ σκοτεινά. Τὰ καταφέρνεις νὰ μᾶς πᾶς στὴ Νιάουσα;

— Σᾶς πάω.

— Ὄχι ὅμως ἀπὸ πολλὲς γυροβολιές. Δὲν ἀντέχω πιὰ σὲ μεγάλο δρόμο.

— Θὰ κόψουμε δρόμο, εἶπε ὁ Βασίλης συγκινημένος.

Ἄλλες δυὸ πλάβες εἶχαν φτάσει μὲ πέντε ἀγωνιστὲς εὐζώνους τοῦ Καπετὰν Ἄγρα. Ἀποχαιρέτησαν τοὺς πλαβαδόρους καὶ μπαίνοντας στὴ σειρὰ μὲ τὸ Βασίλη γιὰ ὁδηγὸ κίνησαν μέσα στὸ σύθαμπο.

— Τρέχα, Ράϊκα καὶ πές τα ὅλα στὸ θεῖο σου, ὄχι στὸν Ἄγγελ Πέιο; Καταλαβαίνεις, εἶπε ὁ Βασίλης...

186) Ἡ Ράϊκα ἔφυγε σκιρτώντας σὰν ἐλαφόπουλο. Μιὰ χαρὰ τρα... σε μέσα της. Ἔτσι θἄναι ἀφοῦ τὸ ἤξερε κι' ὁ Βασίλης. Δὲν ἦταν ὅ,τι νόμιζε ὁ κόσμος. «Πήγαινε στὸ θεῖο σου, πήγαινε στὸ θεῖ...» ἄκουγε τὸν ἄνεμο νὰ τῆς ψιθυρίζη.

— Καὶ βέβαια ποὺ δὲν εἶναι ὁ Ἄγγελ Πέιο ὁ θεῖος τῆς Ράϊκα[ς] λογιόταν. Ὁ ἀρχηγὸς εἶχε πῆ «δυὸ Ἑλληνόπουλα»! Δὲν τὴν εἶχ... ρίσει ἀπ' τὸ Βασίλη.

Κι' ἡ Ράϊκα ἔτρεχε τρισευτυχισμένη. Μ' ἄξαφνα συλλογίστη... ποὖπε ὁ Βασίλης γιὰ τὸν καπετὰν Ἄγρα. Ἀλήθεια νὰ τοὔχαν... ἐνέδρα οἱ Βούλγαροι;

(Σ...